

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejemam:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterskopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

za Nemčijo:

celo leto	K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:	
celo leto	K 35—

Vorašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Mir na Balkanu.

Dunaj, 18. aprila.

Po londonskih poročilih so se glavne balkanske zaveznice Bolgarska, Srbija in Grška že odločile akceptirati mirovne propozicije velesil ter bodo, čim prispe odgovor Črne gore, obvestile o svojem sklepu evropske kabinete. Balkanski državniiki so kakor znano ugovarjali predlogom evropskih diplomatov le še v eni, za zaveznice silno važni točki. Mesto nejasne izjave, da bo vprašanje vojne odškodnine rešeno v pariški finančni komisiji, so zahtevali, da priznajo velesile že v naprej in principijalno, da so odškodninske zahteve balkanske zveze upravičene. S to svojo zahtevo so v bistvu balkanski državniiki tudi prodrli: velesile sicer niso formulirale glede vojne odškodnine novih propozicij, pač pa so zaupno obvestile balkanske kabinete, da se ne bodo protivile primernemu upoštevanju odškodninskih zahtevkov, ko bo rešiti vprašanje, koliko dosedanjega turškega državnega dolga naj prevzamejo zavezniki. Vojna odškodnina se bo štela na ta način, da se zmanjša to-žadevna kvota obveznosti, ki jih morajo s turškim ozemljem vred pre-preteti balkanske države za vsoto za-tevane vojne odškodnine.

Balkanska zveza je poverila Grški, da izdela tozadevne konkretne predloge in načrte, ter zbere potrebno gradivo. Cela finančna mate-rija, ki je v zvezi s tem vprašanjem, je silno težavna in zaradi tega so bile napovedane seje finančne komisi-je na nedoločen čas odgojene.

Finančno vprašanje pa igra ključno vlogo le pri zaključenju de-finitivnega miru, za preliminarni pa je postranskega pomena.

Balkanske države in Turčija želijo čim najpreje končati vojne ope-racije in tej želji se tudi Črna gora ne more dolgo zoperstavljati. Za-ključljiva beogradska poročila zatrju-jo, da so tamkajšnji merodajni fak-tori prepričani, da bo tudi v Črni gori skoraj zmagala hladna treznost nad ognjevitostjo srca. Velesile so se sedaj zedinile ponuditi Črni gori svo-

jo posebno pomoč, ako se ukloni ne-spremenljivim dejstvom. Črna gora dobi posojilo 30 milijonov, katero garantirajo velesile, da si odpomore in uravna svoje vsled vojske skoraj popolnoma propadlo gospodarstvo. Gre le še najti način, ki bi kralju Ni-koli omogočil sprejeti pomoč brez častnih pomislekov. Kralj Nikolaj se čuti moralno obvezanega nadalje-vati obleganje Skadra, katerega za-vzetje je obljubil svojemu narodu. Ni ga Črnogorca, ki bi mirno prene-sel očitek, da je mala a hrabra njego-va domovina prodala kri svojih ju-nakov za milijone evropske diplo-macije. Skadrsko vprašanje je danes le še moralčno vprašanje in bo reše-no, čim se posreči najti izhod iz tega konflikta vesti, v katerem se nahaja-jo črnogorski državniiki.

To uvidevajo tudi velesile in morda baš radi tega uvažujejo nač-rt internacionalne vojaške ekspedi-cije pred Skader. Brez srbske pomo-či, blokiran od mednarodnega bro-dovja, bajonete in topove mednarod-nega detašmaja proti sebi — se bo moral kralj Nikola udati. Pariško po-ročilo zatrjuje, da izide v najkrajšem času njegova proklamacija, ki bo na-znanila narodu obustavljenje oblego-vanja.

Skadrsko zadeva je torej le še vprašanje časa.

S Skadrom pade zadnja ovira, ki se stavlja naglemu poteku mirov-nih pogajanj. Kmalu bomo beležili zaključenje preliminarne miru in pričeli registrirati faze novih poga-janj za definitivni mir, ki se bodo vsekakor precej dolgo vlekle.

Čim pa bodo razmere med Tur-čijo in Balkansko zvezo uravnane, pričnejo za poslednjo kritični in ne-varni časi. Diference med zaveznicami naraščajo ter so prekoračile me-jo, ki loči neodgovorno javnost od odgovornih državnikov. Včerajšnji članek srbske oficijozne »Samo-uprave« kaže, kako resni spori gro-zijo izbruhniti med Bolgarijo in Sr-bijo radi razdelitve osvojenega teri-torija. Bolgari se glede Bitolja, Ohri-de sklicujejo na pogodbo, Srbi poudarjajo staro pravilo, da velja po-godba, ako so se izpolnili predpogoji, katere ona predpostavlja. Spor se sicer ne da rešiti z nikakimi pravn-

mi argumenti, ker je njega bistvo zgolj politično.

Izvajanja balkanskega politika v našem listu kažejo nad vse jasno, za kaj da gre. Srbija smatra, da se more Balkanska zveza, katere vitalno po-trebo za vse balkanske države pri-znavajo tudi bolgarski državniiki, vzdržati le, ako je zgrajena na prin-cipu popolne politične koordinacije, ki izključuje hegemonijo posamezne zavzočnice. Spor za posamezne ma-cedonske pokrajine je torej spor za ohranitev balkanskega ravnotežja. Stari status quo vstaja prenovljen in oživiljen iz balkanskih bojšč, status quo v tem smislu, da se razmerje moči in sile, ki je dosedaj vladalo med balkanskimi državami, ne sme spremeniti.

Nadaljni razvoj dogodkov na Balkanu se bo vršil v znamenju — prepričani smo, da nekrvavega — boja zoper hegemonijo Bolgarije, o kateri sanjajo bolgarski šovinisti in za ravnopravnost balkanskih držav, za katero se bojijo srbski in grški črnogledi. Ruski diplomat Čarikov, eden izmed duševnih ustanoviteljev Balkanske zveze, se je podal na di-rekten ukaz ruskega carja na Bal-kan. Njegovi nasveti bodo morda prepričali, da se ne uresničijo sanje vsemenske javnosti, ki že naprej ju-bilira nad razpadom balkanske kon-federacije.

Dvestoletnica pragmatične sankcije.

Po vladnem naročilu so danes, dne 19. aprila, po vseh solah prazno-vali 200letnico pragmatične sankcije, s katero je bilo ustanovljeno nasledništvo na habsburškem pre-stolu v vseh deželah in kraljestvih sedanje Avstro-Ogrske monarhije.

V letih od 1720. do 1725. so de-želni stanovi vseh kronovin odobrili pragmatično sankcijo, vsled katere je potem hči Karola VI., cesarica Ma-rija Terezija, prevzela habsburško krono in se taista podeduje med nje-nimi nasledniki, po redu, kakor ga določa ta temeljna postava.

Pragmatična sankcija pa ni za nas važna samo zaradi tega, ker je ž

njo za vse čase rešeno dinastično vprašanje, marveč še iz drugega raz-loga. Pragmatična sankcija obsega namreč določbo, da zamore biti hr-vaški kralj le tisti vladar iz cesarske rodbine, ki vlada ohenem tudi na Kranjskem, na Štajerskem in na Ko-roškem. Skupnost slovenskih in hr-vaških dežel je s tem zagotovljena za vse čase in ena sama sila je, ki bi mogla to skupnost glede vladarjeve osebe razdreti. To je tuji meč.

Žal da je ta skupnost slovenskih in hrvaških dežel ostala omejena samo na vladarjevo osebo, dasi je bila gotovo globlje zamišljena. Toda razvoj slovenskih in hrvaških dežel je šel po sprejetju pragmatične sank-cije vedno po drugih potih in šele v najnovejšem času se je začelo inten-zivnejše delo za združenje hrvaških in slovenskih dežel. Ovire, s katerimi se ima boriti to gibanje, pa so velikan-ske, in še nihče na Slovenskem ni znal povedati, kako naj se premaga in odstrani te ovire.

Priznati si moramo, da pragma-tična sankcija ni podrla samostalno-sti poedinih delov monarhije; izreč-no priznava edinstvo in nerazdeljivost poedinih državnopravnih teles, enot-nost in nerazdeljivost posameznih hi-storično - političnih individualitet, kraljestev in dežel.

V teh dvesto letih, kar je prag-matična sankcija v veljavi, se je v monarhiji marsikaj premenilo, in tudi historične in ustavnopravne pravice nekaterih kraljestev in dežel so tr-pele pri tem. Skupni državni zbor, s katerim je bila znatno omejena avto-nomija raznih kraljestev in dežel, je zlasti po uvedbi direktnih volitev zadal državnopravni samostojnosti težak udarec. In po tej poti hodi vse bolj in bolj ves državni, politični in gospodarski razvoj.

Ravno zdaj vidimo, kako ljuti boji se bijejo na Češkem in v Galiciji, boji, ki v bistvu merijo na razbitje enotnosti teh kraljestev in na njihov razdelitev po nacionalnem principu. Mogočen je odpor Čehov in Polja-kov vse sile napenjajo, da bi to raz-delitev preprečili, toda zdi se, kakor bi njih moči pešale in kakor da bi bil prav ob 200letnici pragmatične sankcije položen nov temelj javne-mu življenju v starodavnih histori-čno-političnih telesih.

Pri teh bojih, ki se bijejo zdaj na Češkem in v Galiciji, se bo pač tudi odločila bodoča usoda slovenskega naroda na Štajerskem in na Koroškem. Naj Nemci rečejo kar hočejo: po tistem načrtu, po katerem se bo rešilo narodnostno vprašanje na Češkem in v Galiciji, se bo moralo rešiti tudi na Spodnjem Štajerskem in na Koroškem. Kar bodo dobili Nemci na Češkem in Malorusi v Galiciji, to se bo vzlic vsemu odporu prej ali slej moralo priznati tudi Slovencem.

In le preko tega je mogoča dr-žavnopravna politična združitev slovenskih in hrvaških dežel, ki osta-ne kočni cilj vsega slovenskega narodnega gibanja in ki se bo toliko prej in toliko lažje uresničil, čim hi-treje se bo razvila kriza, ki je na-stala na Češkem in v Galiciji. Ob 200letnici pragmatične sankcije smo priča, kako je ena pglavitnih točk te postave takorekoč na smrt bolna, in nam ni tega žal.

Tridesetletnica Zadružne zveze v Celju.

V Celju, 18. aprila.

Včeraj se je vršil v tukajšnjem Narodnem domu občni zbor celjske Zadružne zveze in združeno z njim priprosto slavlje njene tridesetletnice. Dvorana je bila polna zdrujarjev, ki so jih poslale v posebno obilnem številu štajerske članice Zadružne zveze na občni zbor, došlo pa je tudi več uglednih posojilničarjev iz Kranjske, iz Trsta, Istre in z Goriškega. Ob otvoritvi občnega zbora je mogel konstatirati predsednik Zadružne zveze dr. Anton Božič, da je za-stopanih na njem nad 80, to je dve tretjini vseh zdrujar, ki so včlanjene v celjski Zvezi.

Med udeleženci je dr. Božič posebno prisrčno pozdravil predse-dnika Splošne zveze avstrijskih kme-tijskih zdrujar na Dunaju dr. Pavla barona Störcka in revizorja Splošne zveze Čebularja. Pouda-ril je, da je kazal baron Störck vedno veliko naklonjenosti sloven-skemu združništvu in je rad zastop-al njegove interese pri centralnih uradih, zlasti pri kmetijskem mini-

LISTEK.

Kako se je Matija Čebavs ženil.

Spisal Ivo Stojan.

Matija Čebavs je bil majhen in čoket, a še precej fletkan in prijazen človeček. Sanjavo je čepela njegova glava na rejenem vratu. Lase je imel kostonjeve in razmršene, ki so sega-le čez čelo, pod katerimi so bile plave oči; lica je bil bolj rjavega, nego be-lega...

Matija Čebavs si je tekom svo-lega bivanja v Mlečniku popolnoma ogledal ženski svet; zbiral si je med dekleti nevesto, bogato nevesto, kaj-ti on, tajnik, lahko tako dobi. Najbolj mu je bila pri srcu Hudmanova Tončka, rdečelično in razposajeno dekle.

Neke nedelje popoldne so ple-sali v gostilni pri Purgartniku mladi plesatelj pari. Drugim gostilničar-jem ni bilo dovoljeno prirejati plesne veselice, le Purgartnik je imel to pravico po božji in fajmoštrovni mi-losti... Tudi Hudmanova Tončka je plesala.

Pripetilo se je, da je Matija ne-vede prosil Tončko za polko. Tedaj

je začel napeljavati vodo na svoj mlin.

»Veš, Tončka, predpustom bi se jaz rad oženil!« je rekel boječ.

»Prav, prav!« se je zasmejal dekle. »Bomo imeli vsaj kako sva-tovščino... Saj že dolgo ni bilo no-bene ženitve v naši fari.«

»Kajne, da mislim pametno!«

»Seveda. Upam, da boste tudi mene povabili.«

»Povabili?« mu je zahreščalo v grlu. »Veš, Tončka, kar mene vzemi za moža, bodi moja žena.«

Dekle se je na glas zasmejalo. »Mene izbirate? Izberite si drugo!«

Seveda Tončka je že imela fanta.

»Tak mene ne maraš?«

»Saj pravim, da dobite lahko boljše od mene.«

»Pa tudi dobro to.«

Ni bil užaljen vsled tega.

»Se bom pa na gospoda župnika obrnil,« mu je padlo v glavo.

In storil je tako...

»Za vas in za sveto katoliško cerkev je potrebno, da se oženite s krščansko ženo, ki bo vam rodila dobre otroke. Zato prav z veseljem prevzamem nalogo, da vam poišče-mo ženo... Glejte, v naši fari ne primanjkuje žensk. V izobilju jih imate na razpolago... Toda najbolj-ša bi bila za vas Matjaževa Urša... Lepa sicer ni in tudi lepo donečega imena nima. Usta so ji postrani za-

vita, pri hoji se nagiblje malo na le-vo stran in škilasta je na eno oko... Toda denar ima... Ali kaj pomaga človeku lepa žena, ki ga samo zape-ljuje in spravlja v grde pregrehe. Tesna lepota traja malo časa. S človekom mine... Glavna je dušev-na lepota in čistost... In to ima Matjaževa Urša... Zato vam pred-lagam: Urša bo vas osrečila in do-vedla vašo dušo v nebeško kralje-stvo.«

Tako je govoril fajmošter Debe-luh in Matija je pazno poslušal ter si zapomnil vsako besedo. Malce je po-mislil na »lepoto« Urše in se je je skoro ustrašil. Tako grdo ženo imeti in ž njo spati vse noči. Br. Toda fajmošter je tako hotel, po njegovem se je moralo zgoditi...

»Kako se naj obrnem do nje? Menim namreč, kako bi jo snubil?« vpraša tajnik Čebavs.

»O, čisto lahko,« se nasmehe fajmošter. »Seveda podnevi je ni nikjer videti, ker tiči zmirom doma. Tudi ponoči je doma. Da pa ne bodo ljudje po nepotrebnem obračali jezi-kov, če bi jo snubila podnevi, bova storila to ponoči. Šla bova pod njeno okno, kjer se bomo pomenili, da bo prav in v redu.«

»To bo naravnost imenitno!« je viknil Matija.

»Torej, jutri zvečer ob deveti ur!... Vsa fara bo spala, midva pa bova snubila.«

»Da, jutri zvečer!«

Radostno sta se razšla...

Jasna, mesečna noč. Skrivnost-na noč, tiha noč. Noč, polna skuš-njav in pregreh...

Proti Matjaževi hiši sta se bli-žali dve moški postavi, ki ju takoj spoznamo: prečastiti gospod fajmošter in srečni tajnik. Urška je spala v kamrici, ki je gledala na gostozarasi vrh. Naša ponočnjaka sta se tihih in počasnih korakov priplazila do Urškine kamrice. Dasi je luna sijala, ne bi ju mogel mimoidoči človek za-paziti, zakaj bila sta skrita v meseč-ni senci gostega drevja.

»Najprej bo treba potrkati na okno,« reče tiho Debeluh in pogleda v kamrico, v kateri je sladko spanje spala čednostna Urška.

»Zakaj?« vpraša Čebavs. Sree mu trepeče. Kaj bi bilo, če bi kdo zvedel za njiju ponočevanje? Nekam čudno in smešno se mu je zdelo, stati pod oknom grdega dekleta. Še nik-dar ni trkal na okna deklet in jih klical.

»I, zakaj?« mu odvrne fajmoš-ter. »Zato, da jo bova zbudila. Le na ta način se bomo lahko pogo-vorili.«

Matija je uvidel, da je častiti mož zelo izvežban v »trkanju na okna in klicanju deklet.« Sicer ni ho-dil klicat dekleta kot duhovnik, am-pak prehodil je ponoči celo faro še kot študent.

»Ali naj jaz potrkam?« vpraša Matija.

»Ne, bom že jaz... Nič se ne razburjajte, saj to ni nič hudega,« od-govori trebušnik. »Bodite mirni!«

Župnik je stegnil svojo tolsto ro-ko in potkal, trikrat je potkal. Šele na tretje trkanje se je Urška odzva-la s strahom, ker ni bila navajena, da bi jo ponoči kdo klical. Toda nav-zlic temu je skočila s postelje in kar v srcaji je stopila k oknu, ki ga takoj odpre.

»Kdo mi ne da miru?« je glasno zaklicala, toda ko je spoznala v me-sičini župnika, je vstrepetala in de-jala:

»Oni so, gospod župnik. Kaj pa delajo tukaj?«

»Ah, kako si lepa, Urška!« vzklikne v prvem trenutku župnik, zazrši njene gole prsi.

»V vaših zadevih sem prišel sem-kaj,« doda takoj nato. »Glej, Urška, bogata si, moža potrebuješ.«

»Kaj, moža?« se prestraši Ur-ška. »To bi bil greh! In še oni tako govorijo! Kaj pa jim je danes?«

»Z menoj je vedno enako,« od-govori častiti mož. »Toda poslušaj: prišla sva s Čebavsom, krščanskim tajnikom, ki želi vzeti tebe za ženo.«

Tedaj pristopi Matija izza dre-vesa in izpregovori:

»Resnica je, kar so govorili go, spod župnik... Zato usliši najino prošnjo!«

»Za ženo me hočete imeti, go, spod Čebavs... To je greh... Kaj bo z mojim devištvom?«

strstvu. Pripomogel je s svojim priporočilom tudi celjski Zadrugi zvezi do znatnih podpor, s pomočjo katerih je lahko izvrševala svojo nalogo, ne da bi ji trebalo preveč članice obremeniti. Spominjati pa se mora na tem običnem zboru, ki zaključuje trideset let dela pa tudi boja Zadrugne zveze, oziroma njene prednice Zveze slovenskih posojilnic za gospodarsko osamosvoje slovenskega naroda in za uveljavljanje pravih zadrugnih načel tudi ustanovitelja te gospodarske organizacije Mihaela Vošnjaka, ki ji je 27 let predsedoval in ji veliko pripomogel do današnjega vika, ki je na položju temelj, na katerem se razvijajo danes tudi druge slovenske zadrugne organizacije. Dr. Božič naznanja dalje, da se Miha Vošnjak zaradi bolehnosti ni mogel udeležiti običnega zbora in je poslal Zvezi k njeni tridesetletnici pismene čestitke. Istotako so došle pismene in brzojavne čestitke od bratske Zveze slovenskega zadruga v Ljubljani, od Zveze kmetijskih zadrug za kraljevino Češko v Pragi, Zveze čeških kmetijskih zadrug v Opavi, Zveze srbskih kmetijskih zadrug v Zagrebu in Belgradu ter od drž. posl. dr. Otokarja Rybára, ki se je ob enem opravičil, da se ni mogel odzvati vabilu in priti na občni zbor.

Predsednik Splošne zveze avstrijskih kmetijskih zadrug na Dunaju baron Störck je v svojem odgovoru na pozdrav dr. Božičev poudarjal, da bo Splošna zveza tudi v bodoče zvesto čuvala interese slovenskega kakor vsega, danes že tako mogočno razvitega avstrijskega zadrugništva. Obžaloval je, da ni na običnem zboru inženirja Mihaela Vošnjaka, da bi se mu osebno zahvalil za trud in zasluge, ki jih ima mož za razvoj zadrugne organizacije na celnem avstrijskem jugu. Posebej pa je opozarjal zbrane zadrugarje, da je za procvit in uspeh vsake zadrugne organizacije važno in v prvi vrsti potrebno medsebojno zaupanje in trdna sloga. Neobhodno potrebna je zavest, da imajo člani zadrug gotove dolžnosti in obveznosti, ki se jih imajo spominjati baš v tako kritičnih časih, kakor so nastopili sedaj. Nezaupanje, nesloga in brezobzirnost imajo lahko za vsako zadrugo, pa tudi za njih centralne organizacije katastrofalne posledice. Kar se nesreč tiče, ki so zadele zadnja leta eno ali drugo zadrugo na jugu naše države, je treba pomisliti, da se iste dogajajo tudi povsod drugod; kjer je kaj gnilega ali nezdravega, mora samo od sebe odpasti. Zadrugarjem pa naj zaradi tega ne klonе duh, temveč taki slučajji jih naj vspodbujajo k čim večjemu izpolnjevanju zadrugnih gospodarstev.

Po odobrenju zapisnika o običnem zboru l. 1912 je podal dr. Božič splošno poročilo o poslovanju Zadrugne zveze v preteklem letu. Uvodoma pa se je v daljših izjavah spominjal njene tridesetletnice. Leta 1883. je sklical inženir Mihael Vošnjak zastopnike 14 slovenskih posojilnic skupaj in ustanovila se je Zveza slovenskih posojilnic. Zveza je imela takrat bolj skromen namen: dajati svete in navodila za ustanavljanje novih posojilnic, skrbeti za listom, spisi in živo besedo za zadrugni pouk in stremeti za enotnim po-

slovanjem vseh zadrug. (Podrobnosti o nadaljnjem delu in razvoju Zveze ne moremo tu zaradi tesno odmerjenega prostora priobčiti; spominjamo javnost na tozadevno obširno Stiblerjevo razpravo v letošnjem letniku »Zadruga«.) Leta 1905. se je Zveza slovenskih posojilnic preustrojila v Zadrugno zvezo, dobila revizijsko pravico in vpeljala denarno sporavnost. Sedaj se postopoma upeljuje po vzgledu drugih tu in inozemskih zadrugnih zvez blagovni promet. To je posebne važnosti z ozirom na vedno manjše državne podpore, ki utegnejo sčasoma sploh izostati. — Govorec o sedanjih gospodarskih krizi, je konstatiral dr. Božič, da jo je slovensko zadrugništvo doslej še dosti dobro prebrlo in je upati, da bo vstrajalo tudi še letos in drugo leto, ko se bodo poznale posledice sedanjih političnih homatij in oboroževanj ter se bodo uveljavili veliki deficiti, ki jih je povzročila vojska na sosednjem Balkanu, tudi v našem narodnem gospodarstvu. Zato bodo imele, še naše zadrugce precej časa računati z denarno napetostjo. Gospodarska kriza se doslej pri nas ni tako hudo pokazala kakor v sosednji Ogrski, Hrvaški in v Karpatskih deželah. Boben še pri nas hvala Bogu ne poje tako pogosto kakor v sosednji Hrvaški, kjer morajo sodišča celo nedelje porabiti za prodajo posestev, ker ob delavnikih ne izhajajo s časom. Zadrugne nesreče, ki so se zgodile v Celovcu, Ljubljani in Gorici, in pri katerih je bila, kar se tiče Glavne posojilnice v Ljubljani, prizadeta tudi naša Zveza, niso morda znak splošno bolnega zadrugništva, temveč so upropastili dotične zavode specijalni razlogi v njih samih; Glavno nesrečne spekulacije posameznikov, zadrugno zvezo v Celovcu istofako; trgovsko-obrtna zadruga v Gorici, ki pa že več let ni naša članica, je prišla v težave vsled prevelike narodne gorečnosti načelstva, ki je mislilo, da si morajo Slovenci inahoma osvojiti celo Gorico. Tudi pri posojilnici v Šoštanju je izrabil posamezni član načelstva na usoden način zaupanje svojih tovarišev in spravil zavod v težave, iz katerih se bo pa mogel s sanacijsko akcijo, ki smo jo uvedli, v doglednem času izkupati. Nauki teh nesreč bi se dali podati morda tako: 1. Posojilnice se ne smejo spuščati v nobeno spekulacijo in smejo vtakniti ali posoditi na nepremičnine samo toliko denarja, kolikor znaša njihov rezervni sklad. 2. Načelstvo mora strogo izvrševati svoje dolžnosti, istotako nadzorstvo; blagajniških poslov ne sme nikoli opravljati en sam član načelstva v zvezi s knjigovodskimi. — Govornik se je na to obširno bavil z likvidnostjo in nelikvidnostjo posameznih zadrug, z vzroki te prikazni in vkolikor je pod tem trpela Zadrugna zveza. Poudarjal je veliko važnost naložb pri Zadrugni zvezi in opominjal zadrugce, naj nalagajo pri njej svoje denarne preostanke; na ta način pomagajo onim zadrugam, ki trpe na pomanjkanju gotovega denarja.

Poročilo o računskem zaključku, revizijskem poslovanju, blagovnem oddelku, organizatoričnem delovanju in o »Zadrugi« je podal tajnik Zadrugne zveze Stibler. Ome-

njamo tudi iz njegovega poročila le glavne točke. Zadrugna zveza v Celju je štela l. 1912. 128 članic (+ 2); odstopile so 3, vstopilo jih je na novo 5. Vlog so imele članice na tekoči račun in hranilne knjižice pri Zvezi koncem leta 1912. 1.315.600 K; izposojila članice znašajo 1.728.557 K; reeskompt znaša 334.000 K in je za polovico manjši ko l. 1910.; izposojila članicam so se morala zaradi denarne krize omejiti na najpotrebnejše. Upravni stroški so se napram l. 1911. znižali za 4800 K in so znašali l. 1912. 29.000 K. Čistega dobička je 2003 K 97 v. Razmerje lastnega premoženja k tujemu je pri Zadrugni zvezi kakor 1:10, torej še jako ugodno. Revizij se je izvršilo v preteklem letu 121 v 218 dnevih; bile so skoro vse nenapovedane. Večina članic je izrekla željo, da hočejo biti vsako leto revidirane; tej želji se bo skušalo vstreči. O skušnjah pri revizijah je temeljito razpravljal revizor Benjamin Kunej na zadrugnih sestankih v Celju in Gorici ter je priobčil svoja izvajanja tudi v »Zadrugi«. Pri blagovnem oddelku je bilo prometa 30.000 K in čistega dobička 1000 K. Posebno je priporočati članicam, da se poslužujejo zvezine založbe knjig in tiskovin; za nabavo umetnih gnojil se je oglasilo le malo članic, dasi imajo pri Zvezi največje nakupne ugodnosti. Uspešna je bila kupčija s senom za vojaške nabave. Preteklo leto se je ustanovila le ena zadruga. Od nadenarnih zadrug je omeniti lep razvoj zadrugne elektrarne v Trbovljah in pa Prve južnoštajerske vinarske zadrug v Celju; ta je dobila od poljedelskega ministrstva 4000 K podpore, vrhu tega se je znižalo režijske izdatke na minimum ter upravlja zadrugo zastopnik gg. Kunej in Majcen. Pomnožilo se je tudi zdatno deležno glavnico. Zadruga obeta še lepe rezultate. Glede lista »Zadruga« je omeniti, da so se dohodki precej pomnožili, da pa še mnogo zadrug ne naručuje svojega strokovnega glasila v več izvodih. Na to razpravlja načrt izdajanja poljudnega, cenenege zadrugnega lista po izgledu češke »Kampelice«.

Dr. Gorišek kot predsednik nadzorstva Zadrugne zveze in dež. poslanec dr. Vukovec sta na to dala obširno poročilo o sanaciji šoštanjske posojilnice in o poteku konkurza pri Glavni; poročilo so zborovalci vzeli z odobravanjem na znanje in gre zlasti dr. Vukovcu za velik trud, ki ga je imel pri obeli zadevah v interesu Zadrugne zveze, priručna hvala. V debato o poslovnih poročilih sta posegla dr. Rosina iz Maribora in ravnatelj Smertnik. Predlogi, da se računski zaključek za l. 1912 odobri, deleži ne obestujejo in se čisti dobiček pripiše rezervnemu zakladu, dalje da ostanejo doneski zadrug Zadrugni zvezi isti ko lansko leto, so bili brez ugovora soglasno sprejeti.

Prečitalo se je poročilo o reviziji, ki jo je izvršila pri Zadrugni zvezi Splošna zveza kmetijskih zadrug na Dunaju. Poročilo je ugodno in priznava vestno izpolnjevanje dolžnosti pri načelstvu, nadzorništvu in uradništvu.

Pri slučajnostih je predaval tajnik Stibler kratko o vladnem načrtu novega zadrugnega zakona. V

debato o tem predavanju so posegli ravnatelj Ulčakar, ravnatelj Smertnik in dr. Božič. Sklenilo se je izdelati o tem načrtu posebno spomenico, v kateri se da duška nezadovoljnosti slovenskih zadrugarjev, in jo poslati na pristojna mesta. Dr. Kalan je stavil nasvet, naj bi zadruga prispevala k Vošnjakovi ustanovi za vzgojo dobrih zadrugnih uradnikov, na kar je dr. Božič nad 3 ure trajajoče zborovanje z zahvalo vsem udeležencem zaključil.

Po zborovanju se je vršil skupen obed v Narodnem domu, na to so si pa zadrugniki z baronom Störckom vred ogledali kleti Prve južnoštajerske vinarske zadrug v Gaberju, kjer so imeli tudi priliko poskusiti izborna kapljico iz najboljših štajerskih vinogradov.

Splošna stavka v Belgiji.

Nasprotje proti klerikalni stranki v Belgiji je vedno ostrejša in napetjša, posebno pa ker je jasno, da je ministrski predsednik naklonjen volilni reformi, da pa mu je to klerikalna stranka preprečila, ki raje upropasti vso deželo, nego da bi dala ljudstvu njegove pravice.

Zaradi pomanjkanja premoga je moralo več tisoč delavcev prenehati z delom. V tkalnicah gentskih ne delajo. Ker se je tudi delo v podjetjih za splošni dobrobit deloma ustavilo, to zelo občutno vpliva na splošnost. Bruselju preti nevarnost, da bo v par dneh brez plina in električne razsvetljave. Stavkujoči se po mestu sprehajajo. Njihovo obnašanje napravlja najboljši vtisk. Stavkujoči delavci obiskujejo muzeje, koncerte in prisostvujejo konferencam v ljudskem domu, kjer so napravili tudi komunistično kuhinjo, kjer dvakrat na dan dobivajo člani dobro juho. Take ljudske kuhinje so ustanovili v vseh mestnih delih.

Število stavkujočih narašča. Zdaj so tudi stavci časopisov odpovedali delo, tako da v ponedeljek najbrž ne bodo mogli več izhajati časopisi. Tudi železničarji so deloma začeli stavkati in se udeležujejo shodov stavkujočih. Železniški minister je vsled tega izdal okrožnico, s katero se vsem železničarjem, ki se udeležujejo takih shodov, grozi z najostrejšo kaznijo. Vlaki s premogom, ki so vsak dan vozili v Švico in Vzhodno Francijo, ki večinoma dobivati premog iz Belgije, ne vozijo več. Kakor poroča »Etoile Belge«, so samostani oborožili svoje stanovalce z revolverji in puškami za slučaj, če bi samostane napadli stavkujoči. Francoska vlada je okrepila vse garnizije ob meji iz strahu pred belgijskimi nemiri.

»Indeepance« pravi, da se ne more misliti, da bi 400.000 delavcev nadaljevalo stavko, ki velja deželo vsak dan mnogo milijonov. Če bo vlada odrekala vsako koncesijo, tedaj more priti do revolucije. V Cheratte pri Ljutihi, kjer stavkajo vsi premogari, se je predvčerajšnjim popoldne nabralo pred vhodom v premogokop mnogo ljudi. Oddelk kavalarije je streljal v množico, ne da bi bil kdo zadet. Splošno pa je v deželi mir.

Zelo vznemirjajoče pa je učinkovala na delavske mase predvčerajšnja seja poslanske zbornice, ki je

bila zelo burna. Govori se, da je hotel staviti min. predsednik Broqueville koncilianten predlog, kar pa so mu klerikalci zabranili. Vlada torej odklanja vsako koncesijo ter označuje generalno stavko kot »poskus socialistične diktature«, ki se mora brezpogojno preprečiti.

Vojna na Balkanu.

Pred mirom?

Bolgarsko-romunski spor se bliža, če smemo verjeti poročilom z Dunaja, svojemu koncu. Skoraj gotovo je, dasiravno oficijalno še ni nič znanega, da bo Romunska dosegla, kar je zahtevala, zato pa iščejo velesile sedaj za Bolgarsko kompenzacije, ne morda v turških pokrajinah, marveč v pokrajinah, ki jih je zavzela Srbija. Tudi vprašanje Soluna ni še rešeno. Naravno je, da je prišlo med Srbijo in Bolgarsko do prav ostrega spora zaradi teh vprašanj. Da so izpadli listov na obeh straneh zelo strastni, je opravičljivo, dasiravno v sedanjem trenutku ne posebno na mestu. Sofijski listi govore o Slivnici kot ohladilo po Kumanovem, belgradski listi jim ne ostajajo ničesar dolžni in govore o krvavem ženinovanju v Makedoniji. Tudi dejstvo, da je odklonil ministrski predsednik Pašić v srbski skupščini odgovor na interpelacijo o srbsko-bolgarskem razmerju, se smatra kot dokaz, da je razmerje med Srbijo in Bolgarsko že tako napeto, da o njem ni mogoče javno govoriti. Vendar upajo srbski politiki, da bo prišlo prihodnje dni do razjasnitve položaja. Nekoliko bolj mirno se glase izjave bolgarskega ministrskega predsednika Gešova v sobranju na interpelacijo glede sprejemljivosti mirovni pogojev velesil in glede postopanja srbskih oblasti napram bolgarskemu prebivalstvu v Makedoniji. Izjavil je, da bo vlada sprejela predloge velesil s pridržki, ki pa skupaj s pridržki drugih zaveznikov ne bodo taki, da bi mogli ovirati sklep miru. Več sedaj ne more izdati. Res je tudi, da je dobila Bolgarska pritožbe bolgarskih državljanov, da ne smejo obiskovati nekaterih pokrajin, ki so jih Srbi zasedli, pritožilo se je tudi bolgarsko časopisje, da so mu Srbi zaprli pot v te pokrajine, pritožili so se nadalje tudi prebivalci mesta in okolice Krive Palanke. Prepričana, da bo vzela srbska vlada te pritožbe na znanje, je bolgarska vlada to sporočila srbski vladi in dobila zagotovilo, da se bo uvedla preiskava.

Skader.

Na Dunaju so popolnoma izgubili glavo zaradi Skadra. Enkrat poročajo, da se bo Črna gora udala, v isti sapi pa zopet govore, da kralj Nikolaj niti ne misli na opustitev obleganja. »Politična korespondenca« in »Jugoslovanska korespondenca« se v tem posebno odlikujeta in izpopolnjujeta. »Politična korespondenca« si da namreč poročati iz Belgrada, da imajo tam zanesljiva poročila, da se bo stališče Črne gore v skadrskem vprašanju spreobrnilo v smislu želj Evrope. Zdi se, bo bo trajalo le malo časa, da bodo na Cetinju spoznali, da se ne morejo več upirati volji velesil in da se bodo Črnogorci umaknili.

Preslepljeni in oteti.

Napisal Janez Zlomšek.

(Konec.)

Malo bolj nezaupni so bili večji šolarji. Bregarju se je dozdevalo, da prihaja to od tega, ker že poslušajo doma kaj se govori o učiteljih in kot je v par dnevih svojega službovanja spoznal, sobilete govorice največkrat nesramna zavijanja in obrekovanje celega stanu. In to ostane malo bolj odraslemu otroku v srcu in ker nima še prav nič lastne sodbe, veruje besedi.

Pa sčasoma so postali tudi večji šolarji vsi drugi in Bregarju je bilo dan za dnevom toplejšje pri srcu.

Po celi fari pa se je kmalu razširil glas: »Dobrega učitelja imamo. Vsi otroci ga tako hvalijo in vedno tiče v knjigah ter pripovedujejo kako zna novi učitelj vsako stvar lepo povedati in razložiti, tako, da bi se kmalu včasih vsi jokali, včasih se pa vsi prav na glas smejejo.«

To je šlo po fari in slednji dan so vedeli otroci kaj povedati. Posebno so pravili otroci to, da jih učitelj nikdar ne pretepa, kakor župnik, če kaj ne znajo, ampak že vsakega tako povpraša, da nazadnje vendar nekaj pove. S tem so celo stari lenuhi postali zadovoljni, ker so prišli do spoznanja, da vendar nekaj vedo.

Spričo takih novic iz šole, so začeli ljudje govoriti: »No, pa vendar

ne bo ravno tak človek ta učitelj, kot so pravili gospod župnik še predno je prišel. Če bi bil tako pokvarjen, bi se gotovo z otroci tako ne razumel, saj hudoben človek še z otrokom govoriti ne zna tako, da bi se otroku prikupil.«

Skratka, fara je bila pomirjena, le redkokdaj se je še kdo upal govoriti o volkovih v ovčjih oblekah...

Bregar je postal na svojem mestu popolnoma zadovoljen in sanjal je že o lepih spominih, ki se mu bodo kdaj vzbujali po prvem službenem mestu.

Poznega jesenskega dne je sedel na šolskem vrtu in čakal, da mine katehetova ura. Prijazno je sijalo solnce in svečan mir je vladal po vsej naravi. To harmonijo miru je motilo edino kričanje, ki je prihajalo sem od šolske sobe. Zdajpazdaj je zagromelo, da se je slišalo kot daljni grom in čuti je bilo razbijanje in nežne glasove otrok. Bregar je bil sicer že vajen takih tragičnih koncertov, ker je večkrat čul na vrt, s kakimi sredstvi vbilja katehet mladini verske nauke v srce. Na tihem se je že večkrat zgrajal nad tem, drugače si ni znal in deloma tudi ne upal pomagati. A kar je bilo danes, to je preselalo že vse meje. Sklenil je, da naredi temu konec in naj bo karkoli hoče.

Ko je župnik odšel, je stopil on v razred.

Srce mu je strepetalo ob pogledu na ste obupanih oči, ki so se uprle

vanj. Videl je v njih vso bridkost preteklih ure. Polovico otrok je še na tihem ihtelo; videlo se jim je, da se ne morejo premagati.

Bregar je stopil k učenki v prvi klopi.

»Kaj ti je, Rozika, da jokaš?«

Ni bilo odgovora. Povedala je komaj sosedu: »Tepena je bila.«

Bregar je komaj izvedel, zakaj je bila skoro polovica razreda pretepena. Župnik je namreč izpraševal svojo nedeljsko pridigo in kdor iz kateragakoli vzroka ni vedel povedati vsebine, je dobil na vsako roko pet udarcev s palico. Bregar je opazil, da so imeli otroci znamenja na rokah in enemu učenca je bila roka že popolnoma otekla.

To mu je navdalo srce z gnjevom. Ko je začel s poukom, je spoznal, da ne bo mogel nadaljevati. Otroci so bili duševno in telesno izmučeni in moral je končati pouk ter jih poslati domov.

Pred prihodnjo župnikovo uro je Bregar rekel katehetu pred šolsko sobo: »Prosim vas, gospod župnik, da bi v prihodnje malo bolj obzirno ravnali z otroki kot zadnjič, ko vsled njihovega vznemirjenja nisem mogel nadaljevati pouka.« Župnik je začudeno pogledal, kajti takih ogovorov ni bil vajen, potem pa je odvrnil z despotičnim glasom: »Vi mi mate meni prav nič ukazovati. J delam kar hočem, brez ozira vas.«

Grozno je zaplakala, da je bil župnik res v veliki zadrugi.

»Bodi pametna Urška... Nobena greha ne boš imela... Ali ne veš, da se človeški rod množi le potom ženitve... Zato se ne smeš braniti moža... Glej, dobro ti bo... Čebavs je pobožen mož in ti si tudi... Veliko korist bosta storila katoliški veri in cerkvi.«

Modro je govoril fajoster in Urška je postala pametna.

»Kar župnik storijo, vse prav storijo,« si je mislila Urška.

»Naj bo... Vi že veste, da bo prav,« je zašepetalo dekle.

»Torej res!« sta vzkliznila oba ponočnjaka obenem. »Poprosila bova še očeta.«

Njiju ponočevanje je doseglo svoj cilj...

Urška je zaprla okno in legla spat...

Komaj pa sta župnik in tajnik zapustila vrt, se je oglasil za njima hreščec glas — strogega Matjaža, ki se je zbudil na trkanje, dasi je spal v drugi izbi. Ko sta zapazila ta dva grozečo nevarnost in sramoto, sta se spustila v tek. Matjaž za njima. Docij je Čebavs srečno odnesel pete, je Matjaž župnika dohitel in ga ujel za škrice črne suknje.

»Kaj, oni, gospod župnik?« se je začudil Matjaž. »Kaj pa ste imeli pod oknom moje hčere? Oprostite! Nisem mislil, da ste vi!«

Debeluh je bil res v velikih škripcih. Taka sramota! In vsi ga

smatrajo za svetnika... Na tak način se mora vseeno izmazati iz te kočljive zadeve...

Res prava ideja mu je šinila v glavo.

»Ne verujem v strahove,« je težko vzdihnil župnik, »ali to pot sem se ustrašil... S cerkvenikom sva šla obhajati staro Merkunko... Vidiš, kmet Matjaž, težak je duhovski stan... Nenadoma je zbolela Merkunka... Sveto obhajilo ji je pomagalo; jutri bo gotovo zdrava... Nazaj gredoč, zagledava tebe. Misliš sva, da si hudobni duh, vsled česar sva začela bežati... Revež cerkvenik se menda še trese v mnenju, da je bil za najinimi petami hudobec.«

»Tak nista bila vidva pod oknom?«

»Kako morete to inisлити?«

»Torej oprostite!... Pa nikar ne zamerite... Lahko moč!«

Čudno se je vendar zdelo Matjažu, ko je legel nazaj v posteljo...

Pri farovžu je čakal fajmoštra Čebavs.

»Dobro sem ga potegnili... Jutri vam povem,« je rekel Debeluh, prišedši do svojega bivališča. »Lahko noč!«

»Lahko noč!«

Tudi Matja je šel spat.

Matjaž je verjel gospodu župniku in zato ni drugi dan poizvedoval po zdravju Merkunko in tudi Urške ni vprašal o ponočnjakih...

izpred Skadra. Gotovo je, da bo Črna gora opustitev obleganja občutila kot hud udarec, upati pa je, da bo našel kralj Nikolaj sredstva, da bo pomiril ljudstvo, tako da opustitev obleganja Skadra ne bo imela za posledico notranjih homatij.

Ista korespondenca pravi v drugi brzojavki, da je gotovo, da bo Črna gora odklonila posojilo in izjavila, da bo z vsemi silami nadaljevala obleganje Skadra. Ob enem pa pravi ista brzojavka, da je upati, da bo kralj Nikolaj sklenil mir, če dobi Črna gora 30 milijonov frankov vojne odškodnine in pokrajino okrog Skadra in če veseleje garantirajo, da se bodo podrele utrdbe okrog Skadra.

»Jugoslovanska korespondenca« zopet je mnenja, da hoče kralj Nikolaj izsiliti izkrcanje tujih mornariških čet, da pod vtiskom take evropske akcije prekine obleganje Skadra. Omenjena korespondenca pravi, da se zdi kralju tak korak potreben, da prepriča ljudstvo, da ga je Evropa prisilila opustiti obleganje. In zopet pravi da dunajska korespondenca nadalje, da zahteva kralj Nikolaj za opustitev obleganja Skadra vojno odškodnino 7 milijonov frankov.

Iz teh poročil bi si bilo težko napraviti pravo sliko o dogodkih pred Skadrom, če bi ne prihajale iz Bara brzojavke, ki pravijo, da so Srbi obstreljevali utrdbo Brdico in da je ob enem naskočil to utrdbo večji črnogorski oddelek. Baje je obležalo na bojišču 600 mrtvih in ranjenih. V najkrajšem času pa je pričakovati splošnega odločilnega naskoka na Brdico in Bardenjol.

O blokadnem brodovju pred črnogorsko obalo ne poročajo ničesar novega, pač pa prihaja iz Kotora poročilo, da je vkrcala avstro-ogrška vlada na parnik »Metković« živila za 30.000 oseb in za 10 dni, ter odpošlje parnik pod zaščito blokadnega brodovja na izliv reke Bojane, da živila v ugodnem trenutku izkrca za Skader. V Koturu je v iste svrhe pripravljen tudi italijanski parnik »Citta di Messina«.

Črnogorska vojska pred Skadrom.

Podgoriški dopisnik »Obzora« poroča te - le zanimive podrobnosti o črnogorski vojski:

»Zdi se mi potrebno, da popravim netočne vesti v listih o številu črnogorske vojske pred Skadrom. Kakor vse kaže, se netočne vesti poravljajo v svet z zlobnim namenom. Zato bom točno navedel število črnogorske armade.

Črna gora je mobilizirala in poslala v vojno ravno 45.000 mož.

Takoj po osvojenju beranskega in bjelopolskega okraja v Sandžaku, se je na novo osvojenem ozemlju osnovalo osem bataljonov, ki so šteje natančno 6550 mož. Ti polki so se pridružili armadi generala Vukotića.

Glasom spiska, ki se nahaja v vojnem ministrstvu, se je vrnilo iz Amerike in drugih krajev 9860 mož.

Črnogorska vojska bi torej šteje v celoti 64.440 mož.

Število padlih in na raznih bojiščih umrlih še vedno ni bilo objavljeno, vendar pa lahko trdim, da se približe to število okrog 15.000.

Ostalo bi približno še 50.000 mož.

Zaloputnil je vrata in Bregar je slišal s kako jezo je molil ta ošabnež z otroki molitev pred poukom.

Komaj teden dni na to že dobi Bregar uraden dopis od okrajnega školskega sveta. V njem je bilo Bregarju strogo zabijeno, da se mora takno vesti nasproti katehetu, ker ga zahteva školska disciplina. »V slučaju, da se sliši še kaka pritožba,« tako je bilo rečeno, »se bo disciplinarni potom odpravil ta nedostatek.«

Da je ta dopis narekoval oblasti župnik, je bilo več kot jasno. Bregar je pismo lepo vložil med dopise in mirno čakal nadaljnjega razvoja dejanja.

V tistem času so se vršile priprave za volitve v deželni zbor. Vladajoča stranka je po celi deželi razprostrla mreže za trgovanje kaline in mobiliziral se je cel kor kaplanov, ki so po deželi pričeli volilne shode. Župniki so jim stali trdno na strani, zlasti tisti, ki so upali še na boljše mesta.

Tudi na Golem Brdu so priredili tak shod. V cerkvi je bilo oznanjeno neko nedeljo, da bo popoldne v gostilni pod župniščem volilni shod.

Nabralo se je ljudi vse črno, ki so jih nagnali v gorenje gostilniške prostore. Trije rdečelčni kaplani so že sedeli za mizo, na malo vzvišenem prostoru, ko je prišel še domači

Ako odračunamo tren, ostane še okroglo 45.000 boriteljev.

Ker pa vsak dan prihajajo iz novo osvobojenih pokrajin številni prostovoljci, je čisto gotovo, da je število armade, ki se nahaja pred Skadrom, dejansko še večje, kakor sem je gori navedel.

Ugibanja in čisto namenoma kriva poročila o številnosti črnogorske vojske, so me napotila, da sem si nabavil v vojnem ministrstvu samem te - le podatke, ki jih vam pošiljam o črnogorski armadi.

Kakor se zdi, se Črnogorci čutilo za dovolj močne, da osvoje Skader. Srbska pomoč bi samo pospešila padec trdnjave. Sicer pa, ako ne zavzemo Skadra z naskokom, ga bodo prisilili na predajo z gladom, ker končno tudi Turki ne bodo mogli živeti od zraka.

Grki proti konferenci veleposlanikov.

V Santi Quaranti, 11. aprila.

Ne samo Črna gora in Srbija, temveč tudi Grška je nezadovoljna s sklepom londonske konference veleposlanikov glede obmejitve nove »umetne države« albanske. Za vsako ceno in na škodo treh balkanskih dežel hočejo napraviti Albanijo večjo, nego je bila kdaj prej. Ozemlje, ki so je osvojili Srbi, Grki in Črnogorci, hočejo navzlic temu, da si prebivalstvo teh dežel želi ostati pod gospodstvom svojih osvoboditeljev, kakor je to popolnoma jasno iz številnih brzojavk, ki so bile poslane konferenci veleposlanikov, Greyu, Sazonovu itd.

Grki nočejo niti slišati o tem, da bi jim bil odvzet sandžak Argyrokastrski s svojimi štirimi okraji in z mesti v njih, ki so obljubeni od Grkov, ter pridelen Albaniji, kakor je baje sklenila konferenca veleposlanikov.

Grki menijo, da Italija na to dela, da se razširijo južne meje Albanije.

Pred p... inevi so na sosednem Krju priredili protitalijansko demonstracijo. Prišlo je k tej demonstraciji vsled brzojavk v časopisih o srbsko-črnogorskih uspehih na Tara-Bošu in pri Skadru.

Ob 7. zvečer so se oglasili zvonovi vseh cerkva na Krju, dve mestni godbi sta prišli na krasno esplanado, in navzlic temu, da je v državi splošno žalovanje, so godbe zaigrale srbsko, črnogorsko in grško himno. Tisoče ljudi je šlo v sprejeto, v katerem so nosili zastave teh treh narodov po mestu. Bila je to imponantna manifestacija za Srbe in Črnogorce, pri kateri so bili ranjeni srbski častniki, ki se zdravijo na Krju, burno in srčno aklamirani. Bilo je slišati glasne klice: Proč z veliko Italijo! Naj živi mala Črna gora!

Ta manifestacija za Srbe in Črnogorce se je končala s hrupno demonstracijo proti Italiji. Grki hočejo morsko cesto pri Krju obdržati zase, temu pa odkrito nasprotuje Italija, ki hoče vse pridobitve vojne na jugu Grkom odvzeti v prospeh Albanije. Iz tega potem neprenehoma narašča sovražnost Grkov proti Italiji.

Mnogoštevilni izseljenci, moški, ženske in otroci, ki so za časa vojne pobegnili iz Epira na otok Kr, so se pričeli sem vračati in v druga obrežja mesta. Vsled vesti, da bo srednji in severni Epir pridelen Albaniji, se

župnik, prijazno odkimovaje pozdravljajočim kmetom. Potem se je začela komedija. Nastopil je kaplan, bliskovitih oči in rezkega glasu. Govoril je ljudem o žalostnih časih, ki so prišli nad kmeta, ker mu davki vzamejo vse, kar je ostalo še od raznih nesreč. Zabavljaj je čez gospodo, ki hoče kmeta uničiti gmotno in mu v novjšem času tudi vcepiti brezverski liberalizem. Ko je prišel do te besede, je postal njegov glas oduren in gledal je kot lev. »V zadnjo gorsko vas,« je govoril, »že segajo pogubni vplivi te brezverske stranke, ki zastruplja ljudsko dušo in hoče tudi premoženje ljudi spraviti v svoje in judovske žepce. Ti ljudje so v tajni zvezi z največjimi sovražniki krščanstva, z Judi, ki si hočejo počasi priobiti premoženje vsega sveta in postaviti svojo vladu. Njihovi krivi nauki se razširjajo bolj kot slabo seme in razširjajo jih med ljudmi najbolj liberalni učitelji, ki so na skrivnem za to plačani in pridejo najlažje z ljudstvom v dotiko. Že v šoli skušajo otrokom na zviti in prikrit način vcepiti drugačne nauke o svetu in življenju kot nas uči naša sveta vera, a zunaj med ljudmi delajo še vse huje, ker se ne bojijo kazni. Nas duhovnike sovražijo ti ljudje iz dna duše, ker skušamo odvrčati njihove krive nauke. Od tod je tedaj to sovražstvo, ki se bje med privrženci pekla in namestniki bežijmi.

je to vračanje izseljencev v Epir, in posebno izseljencev iz sandžaka argyrokastrskega takoj ustavilo.

Ti izseljenci so ostali na Krju in njih voditelj, odvetnik dr. Zatro-poulos je poslal od tam ministru Greyu sledečo brzojavko:

»V imenu več tisoč izseljencev na Krju, ki so se izselili iz bivšega sandžaka Argyrokastrona, prosijo Vašo ekscelenco, da nas pred londonsko konferenco podpirate, da ostane ta sandžak grški. Že turške oblasti so morale omejiti usurpacijo, nasilnosti in okrutosti albanskih bejev. Za slučaj albanskega gospodarstva, če bi do tega prišlo, bi krajevne oblasti (v Epiru) obstojale iz roparjev! In potem je naša situacija slabše nego pod turškim gospodstvom!«

Predsednik epirskega združenja: Zatro-poulos.

In Grki imajo prav! Sandžak Argyrokastrski ni bil nikdar v Albaniji, temveč v Epiru, in njegovo prebivalstvo je grško, ki nima ničesar iskati v Albaniji.

Ivan Ivanič (Nár. Politika).

Strel v romunski zbornici.

Ne navaden način vzbuditi pozornost.

Ko se je otvorila včeraj ob pol 3. popoldne seja romunskega parlamenta, je počil naenkrat v neki loži strel in nekdo je glasno zavpil: »Poslušajte glas makedonskih Romunov.« Ob enem je dotični vrget v zbornico tudi neko prošnjo.

Splošno se je mislilo izpočetka, da gre za atentat na notranjega ministra Take Jonescua. Zbornice se je polastila velikanska razburjenost. Ko se je nekoliko plegla, se je dvignil notranji minister in izjavil: »Ta, samo zaradi svoje redkosti zanimiv slučaj ne sme motiti dela zbornice.« Nato se je razprava nadaljevala in je zbornica sprejela predlog za romunske vaške šole.

Dozdevni atentator se piše Hancin Nastase, je 23 let star, doma iz Rašove v Makedoniji in je vseučiliški slušatelj.

Preiskava je dognala, da ni šlo za atentat, marveč da je hotel Nastase s strelom samo opozoriti parlament in javnost na zadeve Romunov v Makedoniji. Zato je zaklical tudi ob enem, ko je ustrelil: Poslušajte glas makedonskih Romunov! Izkazalo se je namreč, da so bile pobrane iz patron revolverja, s katerim je streljal, kroglice.

Hancin Nastase je študiral prej v Carigradu pravo in je prišel pozneje v Bukarešto, kjer se je vpisal na vseučilišču. Dobival je od romunske države štipendij. Ko je dovršil svoje študije, je vstopil kot sodnik pri listu »Glas žrtve«, organa makedonskih Romunov. V tem listu je vehementno napadal vladu, češ da zanemarja potrebe Romunov v Makedoniji in obrača vso svojo pozornost samo na vprašanje Silistrije. Hancin Nastase je zelo inteligenten človek. Dobil je baje jutraj pismo svojih staršev iz Raševa v Makedoniji, ki ga je silno razburilo. Htel je nato v parlament, kjer je oddal strel.

Pri preiskavi je izjavil, da je hotel le opozoriti javnost na bedo romunskega prebivalstva v Makedoniji in da ni meril niti na Take Jonescua niti na katerega drugega ministra, ki

Svarim vas: Ne verujte hinavsko-prijaznim besedam teh ljudi, ne dajte se motiti, če hodijo v cerkev in če še tako pobožno molijo, vse to je le krinka za laž, da bi vas lažje preslepili.«

To je šlo dalje do najmanjših podrobnosti. Nazadnje je sledil nauk: »Ne dajte se v roke tem zapeljivcem, ki vam hočejo vrniti svoje poslanke, da bi potem delali z vašo vero in premoženjem po svoji črni vesti, ampak oddajte svoje glasove za našega krščanskega poslanca, ki bo delal za vaš dušni in telesni blagor.«

Nastopil je drugi govornik, ki je obdelaval prav isto snov kot prejšnji. Razlika je bila le v tem, ta je rabil tudi izraze, ki se dobijo le v besednjakih in v predmetnih beznicah. Bregar, ki je molče poslušal vsa ta gorostasna izjavjanja, se je sramoval samega sebe, da bi še nadalje poslušal take neumnosti in odšel je mirno v svojo sobico, ki je bila prav na koncu hodnika. Vedel je, da je tu vsaka pomoč zastoj, zato je rajši molčal.

Govori pa so se že nadaljevali. Nazadnje je nastopil domači župnik, ki je vsebino vseh izjavljanj v kratkem ponovil in dodal še sledeče: »Kako resnične so besede mojih predgovornikov, dragi farani, da hoče liberalizem tudi pri nas že sejati svoje ničvredno seme, naj vam bo v dokaz samo ta-le domo... ki se mi

ji niti osebno ne pozna. Kuvert, kateri je vrget v zbornico, ima naslov: »Na edino in resnično narodno suvereniteto!« ter obsega Nastasejeve pesmi, deloma v rokopisu, deloma tiskane. Zdi se, da je storil to v nervozni prenapetosti. Dogodek vzbuja v Bukarešti velikansko pozornost, zlasti ker je bilo izpočetka vse prepričano, da gre za resen atentat na notranjega ministra Take Jonescua.

Štajersko.

Iz Trbovelj. Zadruška rokodelskih obrti za laški okraj je imela preteklo nedeljo, dne 13. t. m. pri gosp. Antonu Počiču v vseku, gostilničarju v Trbovljah, svoj redni občni zbor. Tega zborovanja so se v velikem številu udeležili trboveljski obrtniki, pa tudi iz Zidanega mosta in Hrastnika so bili častno zastopani. Predsednik gosp. Vuzdarič je otvoril ob 3. popoldne zborovanje, pozdravil navzoče in se je spominjal obenem treh v pretečnem letu preminulih zadržnikov. Nato poroča tajnik gosp. Zupanc, da so nekateri laški zadržniki protestirali proti vršitvi današnjega občnega zbora in so zahtevali, naj se preloži na poznejši čas. Navzoči so ugovarjali tej zahtevi, podarjajoč, da je bil občni zbor v pravem času redno sklican in razglašen, ter so zahtevali, naj se preide na dnevni red. Iz tajnikovega poročila posnamemo, da je v preteklem letu pristopilo zadrugi 22 novih članov, 10 jih je odložilo obrt, 3 so pa umrli. Vajencev se je sprejelo 23, dopustilo pa 30. Zadruga je prejela v tem letu 193 vlog in odpisala 352 poslovnih pisem; priredila je čevljarški tečaj, pri katerem je imela 191 K 95 v več izdatkov kakor dohodkov; ta primanjkljaj je pokrila iz zadržnega premoženja. Moralni uspeh te prireditve je bil zelo zadovoljiv, raditega je ta denar z veseljem plačala. Zadruga je naročena na več izvodov strokovnega glasila »Grazzer Gewerbeblatt«, ker slovenski še ne obstoji, katero je članom na Laškem, na Zidanem mostu in v Trbovljah na razpolago. Pri volitvi načelstva so se Trboveljčani zavzeli za to, da je osedenjati podpredsednik gospod Ivan Bregar postal predsednik zadrge. Na dnevnem redu je bila tudi točka zaradi pristopa k novo se snujoči trgovsko-obrtni kreditni zadrugi v Celju. Tajnik obrtnega društva v Celju, gosp. Bova, je razpravljaj v uvodu o organizaciji sploh in je prišel končno do potrebe trgovsko-obrtnega kreditnega zavoda, ki bi odgovarjal časovnim potrebam trgovstva in obrtništva. Na predlog novoizvoljenega podpredsednika g. Zupanca se je soglasno sklenilo pristopiti k novi zadrugi za sedaj z enim glavnim deležem. Končno ste se sklenili resoluciji, glasom katerih občni zbor 1.) odločno protestira proti temu, da bi se podelila štajerskemu obrti pospešujočemu zavodu v Gradcu pravica do preizkušnje mojstrov za razne obrtne stroke na Štajerskem; 2.) obžaluje, da namestništvo še do danes po preteku desetih mesecev ni moglo rešiti prošnje za odobrenje pravil Zveze obrtnih zadrug na Spodnjem Štajerskem, ter zahteva, da se navedena pravila, katera popolnoma odgovarjajo vsem postavnim predpisom, že enkrat odobrijo. Občni zbor je bil zanimiv in živahen, žal samo, da se je pri nekaterih toč-

je pripetil pred kratkim: V šoli sem tiste otroke, ki ne pazijo v cerkvi pri pridigi, ostro prijel zaradi tega. Pa veste, kaj se je predrznil naš liberalni učitelj? Spravil se je nad mene, zakaj ne putim otrok pri miru. Tu vidite, skrivne, hinavske namene, vso oblast nam skušajo vzeti nad dušami malih, ker njim je všeč, če se otroci ne brigajo za božjo besedo. Tu vidite nevarnost, ki vam preti, če si liberalci še nam duhovnikom upajo očitati, da ne delamo prav. Svarim vas, varujte se takih ljudi, to so rjoveči levi v ovčjih oblekah.« —

Tedaj je zašumelo med kmeti. Župnikove besede, polne ogorčenja, so vzbudile v njih ogenj maščevanja. »Naših otrok pa ne bo pohujševal,« se je oglašil nekdo. »Razbijemo mu rajši hinavske čeljusti,« je dodal drugi. »Na odgovor mora priti pred nas in prositi gospoda odpuščanja,« je zahteval energičen glas.

V tem pa je že nastalo po sobi in hodniku šumenje, vpitje in zmerjanje. Ljudje so se prerivali in v hipu je bila na hodniku pred učiteljevo sobo prava zmešnjava. »Ven z njim,« so kričali nekateri, »ga bomo mi sodili.« Krepak sunek in vrata v učiteljevo sobo so bila odprta na stežaj. Bregar ni dal glasu iz sebe, tako nenadoma je prišlo to. Nahujskani kmetje so se vrgli nanj kot na krvočno zver, ga izvlekli iz sobe, tirali s silo pred seboj po hodniku in stop-

kah tratil dragi čas z malenkostnimi formalitetami, ki bi se bil lahko porabil za razmotrivanje mnogo bolj perečih vprašanj, ki težijo spodnještajersko obrtništvo.

Šoštanj. V nedeljo, dne 20. aprila, se vrši ustanovni občni zbor Ciril-Metodove podružnice za Šoštanj in okolico v hotelu »Austrija« ob 3. popoldne. Občnega zbora se udeleži g. potovalni učitelj Ante Beg in pa velečastiti gosp. župnik Satler iz Celja. Na obilen obisk, zlasti od strani domačinov, vabi vpljudno

pripravljeni odbor.

Nestrpnost nemških usmiljenk.

Gradec se ponaša z novo moderno bolnico, kjer so priznani dobri zdravniki. Naj pride ta ali oni, vsakemu ustrežejo, ker se zavedajo svoje velike naloge, ki si so jo nadedli. Res ni bilo slišati od zdravnikov nemške narodnosti, da bi učinili kaj takega, kakor se je zgodilo pred kratkim. Imel sem triletnega sinka v tamošnji bolnici. Dečko ne zna nemški. To je grozno bolelo neko »zeleno stvarico«, ki naj bi bila pravzaprav usmiljenka in kot taka imela le streči bolnikom vsake narodnosti ali vere. Ta zelena stvar pa, katero izdaja njen češki akcent, da ni tako »echtdeutsch« kakor se dela, je vsa divlja, če vidi kak slovenski časopis pri kom. Nad sinkom se je znesla na sledeči način: Deček je bil zvečer operiran v grlu. Drugo jutro je pa prosila postrežnica »usmiljenko«, da naj da dečku raje malo mleka mesto kruha in šunke. In kaj je odgovorilo usmiljeno srce ženske, katere geslo in prapor je usmiljenje in postrežba bolnikov? »Naj žre, če hoče, sicer pa naj pusti. Če bi bil otrok nemški, bi mu že dala, za Slovence pa nimam ničesar.« Taka usmiljenka je madež, grd, ostuden madež za ves njen red. Sploh ima pa ženska toliko na vesti, da bo vso stvar vrzel kdo drugi v roke. Bom že poročal o tem. — Taka dejanja so infamija prvega reda in štajerski Slovenci, s katerih denarjem se je tudi bolnica gradila, si bodo že znali priboriti dostojnosti od strani omenjene ženske.

Beda na Spodnjem Štajerskem.

Iz kmečkih krogov nam pišejo: Letošnje leto se je že slabo pričelo. Huda slana nam je poparila vse zgodnje sadje, tudi vinogradi so velikokrat trpeli; dve tretjini letošnjega vinskega pridelka utegneta biti uničeni. Vino tvori za mnoge spodnještajerske okraje prevažen pripomoček k gospodarstvu; izkupiček iz njega služi za pokritje obresti, dolgovi, davkov in gospodarskih izdatkov. V vinogradih so zabiti velikanski kapitali, ki se v slabih letih ne obrestujejo in dolgove kmetijskih gospodarstev povečujejo. Dve, tri slabe vinske letine zaporedoma se pri nas grozno poznajo. In sedaj še pride to v času splošne gospodarske krize! Denarja ni nikjer: v posojilnicah in hranilnicah, najsi že bodo iste katekole, ne doboš niti vinarja posojila, če si nezadolen, kamoli če si zadolen! Denarni zavodi! Ščelo svoj denar in tudi drugi upniki, posvesta gredo za smešen denar na boben! Ni dvoma, da bo šla tu črna živilo kvišku — in vseobča beda bo popolna. Lahko si je torej misliti, s kakimi čustvi zasledujemo domače in zunanje politične dogodke. Doma imamo nered v deželni, okrajnem in občinskem gospodarstvu, naši ri-borski merodajni politični voditelji imajo z glavo skozi zid, povzročajo vedno večje dolgove v deželni in in

nicah. Tedaj se je pojavil šele župnik in zaklical kmetom: »Mir.«

»Le dalje, gospod župnik, čaša še ni polna,« je rekel bridko Bregar. Župnik je povesil oči, telo se mu je začelo tresiti. Čudno so mu udarile te besede v srce. Drugi duhovniki so stali molče zadaj in vseh se je polastil nekak strah. To je videlo tudi ljudstvo in kmetje so drug za drugim odhajali. Duhovniki so prosili Bregarja, naj pristopi malo k njim, kar je pa ta odklonil in odšel nazaj v svojo sobo.

Napravil se je na pot in ko je bil gotov, ni bilo nobenega človeka več ne na hodniku, ne v gostilni. Bilo je tiho in mirno kot po viharju in tudi v Bregarjevem srcu ni bilo niti najmanjše žalosti, ko je zapuščal Golo Brdo za vedno.

Šel je naravnost na okrajni šolski svet in pojasnil vso zadevo. Povedal je, da ne more ostati več na Golem Brdu niti en dan in da rajši zapusti za vedno ta stan kot da bi samo pogledal še gori. Gospodje pa s tem niso bili nič zadovoljni in Bregar, videč njih zadrego, je podal izjavo, da se odpove službi.

A s tem še ni bila končana zadeva volilnega shoda na Golem Brdu. Zadnje dejanje se je vršilo pred sodiščem. Tam je bil župnik obsojen zaradi javnega hujskanja, pet kmetov pa zaradi lahke telesne poškodbe, ki so jo prizadeli Bregarju.

okrajnem gospodarstvu, onemogočujočo vsako investicijo, da bi prišlo med ljudi vsaj malo zaslužka. Potoki se ne regulirajo, ceste in železnice ne gradijo, vse miruje. In zunanja politika nam naklada nova ogromna bremena, povzroča nove izdatke, odteguje mlade ljudi delu. Zato se ni čuditi, da vlada povsodi nervozna nezadovoljnost, ki je lahko viditi in občutiti povsod. Vse čaka na trenutek, ko bo dalo z elementarno silo duška svoji nevolji — in strelovod bodo tvorili nezmožni klerikalni naši politični voditelji. Oni so nam delali velike obljube, ki jih niso spoznili, oni so zavozili s svojo deželnozborsko politiko, oni nam pomagajo nakladati višje davke: naj torej prvi čutijo našo nevoljo!

Iz Lembaha pri Mariboru. (Kmetijska podružnica.) Po dolgotrajnem boju, ki sicer ni razburjal javnosti, toda ki je bil zelo vroč, je pridobil tukajšnji rojak, deželni odbornik Franc Robič za spodnji del dravske doline podružnico c. kr. kmetijske družbe. Ime ji je »Lembah-Ruše«. Njena glavna naloga bo pospeševanje živinoreje in poljedelstva. Dne 13. t. m. je bil v Lembahu njen ustanovni shod. Glavni odbor sta na njem zastopala deželni odbornik Franc Robič in generalni tajnik F. Juvan, od 114 vstopivših udov pa se je udeležilo navzlic slabemu vremenu 65. Na zborovanju, katerega je vodil ruški župan J. Lasbanih, kot načelnik pripravljalega odbora, se je izpregovorila marsikatera časa primerna in vzpodbujajoča beseda. Iz splošnega zanimanja za stanovsko zvezo in iskrene zahvale, katere se je izrekla od več strani navzočima udoma glavnega odbora za težko pričakovano ustanovitev, smemo sklepati, da bo mogla miada podružnica razviti živahno in plodonosno delovanje. Volitvi načelnika in odbora sta bili soglasni. Načelnikom je bil izvoljen Feliks Robič, posestnik v Lembahu, njegovim namestnikom Karel Lingl, posestnik v Rušah, tajnikom in blagajnikom S. Vodenik, šolski vodja v Lembahu, za odbornike pa grof Auersperg, graščak v Loki, Andrej Pračič, župnik v Lembahu, Jakob Mar. n. posestnik v Rušah, Janez Rotner, posestnik v Laznici ter Henrik Vollmeier, posestnik v Selnici ob Dravi. Da bodo imeli vsi udje lahek stik z vodstvom podružnice, izvolili smo še za vse občine, v katerih ne stanuje nobeden odbornik, zaupnike in sicer Petra Zorko, trgovca v Pekrah, Jožefa Krainer, veleposestnika v Vrhovem dolu, Franca Hleb, župana v Bistrici, Petra Šupančič, posestnika v Lohnici, Viktorija Glaser in Franca Grizold, veleposestnika v Smolniku, Alojzija Lavrenčič, posestnika na Slemenju in Lovra Čiček, posestnika v Jelovcu. Upajmo, da bo nova podružnica sčasoma obrodila mnogo dobrega sadu!

Iz Kapele pri Radgoni. Daleč naokoli ne najdeš šolskega poslopja, ki bi v higieni in zgradbi bilo v tolikem nesoglasju s tozadevnimi zakoni. Merodajne oblasti se ne ganejo, čeravno bi bila njih sveta dolžnost, od pomoči tej kulturni sramoti. Naša mladina — pa tudi učiteljstvo — za katero bi morale imeti največjo skrb, izgublja v teh zaduhlih prostorih življenjske moči. Polni svežosti, prihajajo učenci v šolo, vračajo se po končanem pouku na svoje domove, so popolnoma onemogli, njih bledorumen lica te užalostijo.

Kmete je Bregar sam opravičeval s tem, da so bili zaradi zavžitih opojnih pijač v nenormalnem duševnem stanju. To jim je pomagalo in dobili so le malenkostne kazni, medtem ko župniku tudi sodeče ni hotelo pripoznati nobenega opravičevalnega izgovora. Kmetje so po končani obravnavi prosili sami Bregarja odpustčanja, a božji namestnik se je prezirljivo smejal.

Bregar ni več videl Golega Brda. Vrnil se je v mesto k materi in si tam poiskal mirno službo. Dolgo ni ničesar slišal o Golem Brdu. Čez nekaj let pa je bral v časopisih, da so ljudje tamošnjemu župniku ponoči razbili okna v novem župnišču, ker se je dognalo, da je župnik pri zidavi že tako nepotrebnega novega poslopja naredil velike dobičke za svoj žep...

Malo pozneje pa je dobil od Hrastarja pismo, v katerem mu ta sporoča, da so vsi ljudje zahtevali odstranitev starega župnika, ki je celo faro spravil v prepire in tožbe. Župnik je tudi odšel. Ljudje so se oddahnili, ker je bilo s tem konec večnega hujkanja. Prišel je nov župnik, starček, ki je skrbel le za dušni blagor izročenihi mu ljudi in ni razburjal nerazsodnih ljudi s političnim hujkanjem.

In na Golo Brdo sta se naselila zopet sreča in mir...

ker te uverijo, da je že marsikatero mlado bitje zadobilo v teh nezdruhljivih prostorih kal neozdravljive bolezni, kakor je bil to najbrž slučaj v letošnji zimi. Kako pa je preskrbljeno za učiteljstvo? G. učitelj bi naj stanoval v sobi, kjer je pred nekolikimi leti stal svinjak in kamor se izteka ob hudih nalihivih voda, ki pokrije tla do dm visoko. Stanovanje g. nadučitelja, obstoječe iz dveh majhnih vlažnih sobic, ne odgovarja zdravstvenim zahtevam. Neobhodno je torej potrebno, da se čim prej odpomore tem neznosnim razmeram, ker postane šola sicer zbirališče nalezljivih bolezni. Zopet bodo vzdignili nekateri nerazsodni svoj glas: Kaj nam je potreba nove šole! Nalaga nam itak obstoječe poslopje mnogo denarnih žrtev, kaj šele potem, če se prične z zidavo novega poslopja. Žrtvovati bo treba za najdražjo nam deco, vendar bomo imeli zavest, — posebno ko so nam nakane narodnih nasprotnikov znane — da smo darovali na altar domovine, ker značajno vzgojene mladine si ne osvoji najljubše sovražnik.

Bočna pri Gornjem gradu. Tukajšnje »Kmetijsko bralno društvo« je imelo svoj letni občni zbor 26. decembra 1912. Blagajnik je izkazal 277 K 18 v dohodkov in 72 K 13 v stroškov, torej ostane za leto 1913 prebitka 205 K 05 v. Vrhutega šteje društven inventar 2 kmetijska stroja in drugega orodja v skupni vrednosti 234 K kakor tudi lepo urejeno knjižnico. Društvo je naročeno na 7 časopisov strokovne in politične vsebine. Predsednik društva je nadučitelj g. Jos. Bizjak. — Podružnica sv. C. in M. v Bočni je imela svoj redni občni zbor dne 25. marca 1913. Blagajniška knjiga izkazuje 241 K 80 v denarnega prometa; letnih udov ima sedaj podružnica 44; njen prvomestnik je posestnik g. Ant. Levar. — Pred 2 leti se je zgradil v Bočni prepotreben vodovod, katero delo je pohvalno izvršil g. Iv. Rebek v Celju. Higienični oddelk c. kr. vseučilišča v Gradcu je vodo za vodovod kot izborni kvalificiral. Celoten vodovod je veljal 11.874 K 66 v, in sicer so prispevali k tej stavbi: vaščani 777 K 18 v, šola 3664 K 08 v in cerkev 433 K 40 v. Lani so si Bočani tudi ustanovili vodovodno zadrugeto, katere je kot članica pristopila k celjski Zadružni zvezi. Načelnik zadrugeta je trgovec g. Fran Stiglic.

Drobne novice. V konkurz je prišel Janez Ffeifer, trgovec z mešanim blagom Peggau nad Gradcem. — Iz duhovniške službe. Vikar Ivan Gorišek v Celju je imenovan za župnika na Zgornji Ponikvi pri Zalcu, kaplan Franc Močnik pri Sv. Tomažu nad Ormožem pa za župnika pri Sv. Roku ob Sotli. — Razpisano je mesto poštne ekspedijenta pri Sv. Anu na Kremsbergu. — Iz Brežic. Društvo kmetijskega mesarskega pomočnika Jagriča so zaprli, ker je ukradel mesarskemu vajencu Šobi več cbleke, perila in čevlje ter tudi poskusil s sekuro razbiti blagajno v mesnici, v kateri je bilo 2000 kron. Pri razbijanju blagajne pa ga je dobil domač sin in je ukenil, da so djal Jagriča pod ključ. — V Podovici pri Račah, kjer je doslej občinski urad pod vplivom nemških uradnikov, je sklenil občinski odbor slovensko uradovanje in poslovanje z oblastmi. — Iz Konjice poročajo, da voli pri nadomestnih volitvah v okrajni zastop skupina kmečkih občin v torek, dne 22. aprila. — V Šent Jurju ob J. ž. je umrl te dni najstarejši tržan, trgovec z usnjem, Martin Siter. Bil je 85 let star. — V Pilštajnu je umrl nekdanji veletržec Julij Schmidt, 83 let star.

Koroško.

Tatovi v celovski okolici še vedno ogrožajo prebivalce, kljub temu, da so pred nekaj dnevi zaprli tatinsko družbo, šest fantov. Skoro vsak dan prihajajo še vedno vesti o raznih manjših, več ali manj posrečenih vlogih. Sodijo, da je štela ta družba več članov, ki so med sabo v zvezi in drug drugemu pomagajo. Oblasti opozarjajo prebivalce, da naj bodo kolikor mogoče previdni in vsako sumljivo osebo takoj ovadijo.

Nadomestne občinske volitve v Celovcu se bodo vršile v drugi polovici meseca majnika. Volilni imeniki bodo razporejeni javno do 3. maja. Voliti bo treba 12 svetovalcev, torej skoraj polovico občinskega sveta. Pravo volilno gibanje se še ni pričelo, pač pa se pripravljajo vse stranke na precej hud boj.

Primorsko.

Kompromis med laškimi klerikalci in liberalci, katerega so ponudili li-

beralci glede volitev v deželni zbor goriški, so laški klerikalci, kakor se poroča iz Gradišča, kratkoma zavrnili.

V cestni odbor za goriško okoličje je poklican gosp. Alojzij Jogar, kot največji davkoplačevalec v cestnem okraju.

Društvo kmetijskih učiteljev iz južnih avstrijskih kronovin ima svoj ustanovni občni zbor v Gorici na Binkoštno nedeljo. Pravila je vlada potrdila. Dnevni red zborovanja se bo v kratkem objavil.

Deželne podpore za goriška gasilna društva v skupnem znesku 9400 kron, je deželni odbor že razdelil in se bodo v kratkem izplačale.

Nova blamaža laških magistratovcev v Gorici. Lah bi dobivalo v Gorici udarec za udarec. Nič jim ne pomaga njih predrznost, niti klepeplazno zvijanje. Tržaško namestništvo je odklonilo zopet proračun goriške mestne občine in črtalo iz njega več postavk. S tem je podana goriškim laškim gospodarjem zopet nova nezaupnica in so ti ljudje zopet za eno blamažo bogatejši.

Strupeni kač so pobili na Goriško-Gradiščanskem v zadnjih sedmih letih 9960. Nagrade se je izplačalo vsega skupaj 7129 K 60 v.

Umrli je v bolnici v Trstu nadučitelj v Bovcu in načelnik posojilnice Kristjan Bratina.

Trst - Kanada. Včeraj so si ogledali številni povabljeni gosti parnik Canadian-Pacific družbe »Tyrolia«, ki odpluje danes iz Trsta v Montreal v Kanadi. Parnik je popolnoma zaseden. Po izjavi izvedencev je parnik popolnoma moderno opremljen in odgovarja vsem zahtevam, ki se stavijo prekoatlantskim parnikom. V posebnem nagovoru na udeležence je kapitan Glanzman posebno poudarjal velike koristi za tržaško pristanišče, ki jih bo donajala zveza omenjene družbe.

Poskušeni vlom v davčni urad. Štirje vlomilci so vlomili prednočno v uradne prostore davčnega urada v Červinjanu. Toda vlomilci so bili, predno so prišli do denarja prepodeni. Enega so aretirali in ta je ladjedelniki delavec Anton Marchiot. Trije njegovi tovariši so sicer pobegnili, toda policija jih baje pozna in jim je že na sledu.

Kriza na Reki — vladni pritisk. Reški guverner grof Štefan Wickenburg je bil včeraj v Budimpešti in je imel daljšo konferenco z ministrskimi predsednikom glede odpora reškega mestnega zastopa proti vladi zaradi ustanovitve državne obmejne policije. Uspeh te konference še ni znan. Vendar pa je gotovo, da za mesto ne bo posebno ugoden, kajti grof Wickenburg se je izrazil baje napram nekemu poročevalcu, da je sedanjí poiožaj na Reki zelo resen in nevaren Samo z razpustitvijo reprezentance ne bo še pomagano, vlada se bo morala poslužiti strožjih zakonodajnih sredstev, da pokaže mestu Reki, da stoji nad njo državna oblast. V seji mestnega zastopa, v kateri so se pečali s tem vprašanjem, so Lahi odločno protestirali proti vladnemu kršenju avtonomije. Posebno ostri napadi so padli ravno na guvernerja grofa Wickenburga. Zanimivo je, kar je povedal dr. Grossich o pokojnem Adamichu, ki je sodeloval svoječasnó pri pogajanjih zaradi reške policije. Adamichu je takrat rekel grof Andrássy: Ne dajte ničesar Hrvatom, mi (Madžari) vam damo vse! Italijani so šli res na te madžarske limanice in dosledno prezirali Hrvate. Madžari pa so igrali svojo igro zavratno. Ko so uvideli, da se Italijani v boju s Hrvati ne pomadžarijo, zahtevajo sedaj naenkrat in to popolnoma brezobzirno, vsaj politično nadoblast in bijejo svoje bivše zaveznike Italijane naravnost v obraz. — Lahi so slabo igrali, mislili so, da bodo topli druge, toda sedaj so sami tepeni. — Za Slovane pa je popolnoma enako, kolikor vrst policije je na Reki, slabše ne more biti za nje kot je sedaj. — Železno pest bodo občutili v prvi vrsti dosedanji brezvestni laški gospodarji.

Stavka na Reki. Pogajanja med izprtimi delavci in zastopniki delodajalcev niso dosegla nobenega uspeha. Delavci, ki so poslali 28 zastopnikov, zahtevajo uvedbo dne in hočeje odpravitvi akordni sistem. Nasproti njihovim zahtevam pa vztrajajo delodajalci pri dosedanjih pogodbah akordnega sistema.

„Dramatično društvo.“

Ob zaključku sezone je imelo »Dramatično društvo« svoj redni letni občni zbor. Predsednik gosp. profesor Reischer je poročal o društvenem delovanju v preteklem letu v velikih potezah, prepuščajoč ostalim funkcionarjem podrobna poročila. Novi odbor, izvoljen 12. julija, je poveril intendantu gosp. profesorju Kobalu, kateremu sta stala ob

strani gosp. vodja Matej Hubad in g. arhivar Otton Zupančič, katerim izreče občni zbor posebno zahvalo. »Dramatično društvo« je dobilo od deželnega odbora gledališče na razpolago s pridržkom vrhovne cenzure, ki pa za gledališče ni imela nobenih neprijetnosti. Kakor vedno, je tudi letos mestna občina ljubljanska priskočila z izdatnimi podporami na pomoč ter omogočila začasni obstoj gledališča sploh. Če mestna občina odtegne gledališču svojo roko, potem je propalo stalno slovensko gledališče. Gre tedaj mestni občini javna zahvala. Predsednik se zahvali nato še drugim dobrotnikom društva, zlasti »Ljubljanski kreditni banki«, »Kmečki posojilnici za ljubljansko okolico«, »Gledališckemu društvu«, »Glasbeni Matici« in pisarnama dr. Tekavčiča in dr. Tavčarja. Iz vrste članov je umrl ustanovnik društva, ces. svetnik J. Murnik. Člani počaste njegov spomin s tem, da se dvignejo s sedežev. »Dramatičnemu društvu« je pred vsemu treba dobiti zagotovilo, da ne bo od momentane izpremembe v dobri volji gospodov, ki podpirajo gledališče, odvisno, na drugi strani pa je treba rešiti finančialno vprašanje. Denarno žrtvuje sedaj mestna občina največ za gledališče, da bi pa dobila tudi v last gledališče, sedaj ni izvedljivo. Da si odpre društvo nove vire, je sklenilo prirejati kinematografske predstave. Kinematografija ima z umetnostjo sicer prav malo zveze, vendar je velika privlačna sila in nastanil bi se bil v Ljubljani gotovo še en kinematograf, zato je bilo društvo mnenja, da je boljše, če to stori kulturno društvo. Deželni odbor je kinopredstave v gledališču dovolil ter prepustil »Dramatičnemu društvu« gledališče za dobo dveh let tudi za kinopredstave.

Kot tajnik je poročal nato gosp. dr. Pavlin, kot intendant pa gosp. prof. Kobal, katerih poročila zaradi njih precej podobne vsebine lahko združimo.

Dramatično društvo je začelo sezono 1912/13 v znamenju najhujše krize. Koncem 1911/12 je bilo skoro gotovo, da se ustavijo predstave v ljubljanskem deželnem gledališču vsaj za eno leto vsled prevelikih finančnih težkoč, in ker je bil deželni odbor dovolil nadaljno uporabljanje gledališča samo pod gotovimi pogoji. Vsled tega se je igralsko osebje po večini razpršilo. Krizo je nato »Dramatično društvo« končalo na občnih zborih julija 1912 ter sklenilo, da se predstave nadaljujejo. Zlasti se je to zgodilo iz ozirov na domače igralce. Intendanca se je imela boriti zlasti z velikimi težkočami. Osebe razpršene, novih moči ni bilo dobiti, ker je bilo že pozno. Končno pa se je vendar sestavilo osebje, ki je bilo vzpričó nastalih razmer zadovoljivo. Največ težav je delalo vprašanje prvega opernega in operetnega tenorja, poleg tega pa najeti tenor še niti prišel ni, dasiravno je bil podpisal pogodbo in dobil že tudi predujme na plačo. Pomagati so morali gostje. Zahvala gre v tem oziru gosp. vitezu Cammaroti iz Zagreba. Vprizarjale pa so se v sili tudi enodejanske opere. Tenor je dobilo gledališče nato šele decembra v osebi gosp. Harinerja. Poleg tega je primadona gdca. Orlova zbolela na glasilkah ter morala pustiti angažma. Slične težave so bile pri drami, ki ni mogla dobiti lahko polnovrednega nadomestila za odšleda g. Nučiča in gdco. Thalerjevo. Drama je imela vezane roke, zlasti še, ker starejših igralcev ni kazalo uporabljati več v toliki meri, kakor prej. Tudi orkester »Slovenske Filharmonije« se je sestavil šele tik pred otvoritveno predstavo. Tudi prevajanje dramskih del ni bilo povsem urejeno, zato so se morale včasih predstavljati tudi starejše igre. Operne in operetne vprizaritve je najbolj zaviralo neznanje jezika novega tujega osebja, pa tudi zbor, ki je bil na razpolago za študirane samo po eno uro na dan. Vsled vseh teh težkoč je izostalo mnogo glasbenih del, pa tudi mnogo dram. Napovedane izvirne slovenske drame se niso vprizarile. Glasbeni material je bil izbran tako, da se je izogibal plitvinam sodobne operetne produkcije, od katere se občinstvo že splošno odvraca. Vsega skupaj je bilo 83 glasbenih predstav. Dramski repertoar je bil sestavljen tako, da je skušal po možnosti ustrezati okusu občinstva. Na novo se je vprizarilo 23 iger, iz starejšega repertoarja pa 13 iger. Vlada je zabranila vprizaritev »Smrt majke Jugovicev«. Na novo je uvedla intendantka takozvane kronske predstave, dijaške predstave, poskusila z delavskimi kronske predstavi, dobro so uspele tujeske predstave. Pogosto si je intendantka pomagala z gostovanji, bilo je 10 gostov v 11 igrar, odnosno 19 vprizaritvah. Z otvoritveno predstavo je praznovalo gledališče 20letnico otvoritve gledališkega poslopja, izmed drugih obletnic je omeniti 35let-

nico g. Danila in 30letnico gosp. Borštnika v Zagrebu.

Blagajnik gosp. podpolkovnik Milavec poroča o blagajniškem stanju društva. Došla je imelo društvo 10.000 K pri »Kreditni banki«, ki je narasel z ostalimi obrestmi na 12.240 K, in pri »Kmetijski posojilnici ljubljanske okolice« danes še 7500 K, tedej skupaj 19.740 kron. Imovina, inventar, repertoar, muzikalije, garderoba se ceni relativno na 20.000 K. Preostanek lani 30. junija je bil 327 K 8 vinarjev, članarina je znašala 308 kron, skupaj K 635'08, izdatki 197 K 98 vin. Preostaja tedaj 437 K 10 v. Od teh je naloženih v »Mestni hranilnici« 410 K 81 vin. Na pisni predlog pregledovalca gosp. ces. svetnika Pirca izreče občni zbor blagajniku gosp. podpolkovniku Milavcu zahvalo za njegov trud. Iz računskega zaključka gledališke sezone — poroča predsednik — posnamemo sledeče številke: Dohodkov je bilo 120.735 K 21 v. Omeniti je redno in izredno subvencijo mestne občine 38.917 K, dohodke iz predstav 57.289 kron 55 v. Stroški znašajo 120.482 K 39 vin., med njimi je posebej omeniti služnino 63.795 K 10 v, režijo 16.678 kron 73 vin. in godbo 15.480 K. Bilanca izkazuje koncem leta 1912/13 primanjkljaja 10.549 K 37 vin. Revizija je izkazala popolen red, zato predlaga predsednik, da še dva posebna revizorja na prihodnjem izrednem občnem zboru, na katerem bo viden že uspeh kinematografskih predstav in se bo mogel predložiti tudi proračun, izrečeta absolutorij. Vsled pozne ure prekine nato predsednik občni zbor, ki se nadaljuje dne 26. t. m. ob 9. zvečer v istem lokalu.

Dnevne vesti.

† Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke je storil v svoji seji dne 18. aprila t. l. soglasno sledeči sklep: I. Narodna-napredna stranka obžaluje, da vodilni avstrijski politiki ne uvidevajo, da ima najmočnejši steber habsburške monarhije postati združeno avstrijsko Jugoslovanstvo, kateremu pa gredo vse tiste pravice, kakor jih uživa bodisi katerikoli narod tega cesarstva. Avstro-Ogrska pa naj išče iz političnih in gospodarskih razlogov svojih pravih prijateljev v prvi vrsti na slovanskem Balkanu. — II. Narodna-napredna stranka vidi in išče bodočnost slovenskega naroda edino le v okviru avstrijske monarhije; konstatuje pa, da niti stremeljenje po političnem in kulturnem zedinjenju vseh avstro-ogrskih Jugoslovanov, niti želja po kult. zblizanju med jugoslovanskimi plemen ne nasprotuje zgornjajmenemu napremljivemu temeljnemu načelu. — III. Narodna-napredna stranka odklanja vsak stik s sanjarijami drugih eventualnosti, meni pa, da izvirajo take sanjarije iz dušnih refleksov, ki se vselej pri velikih svetovnih dogodkih pojavljajo med kipečo mladino, ne da bi zamogle roditi realnih posledic.

† Strahovi! Danes bodi posvečeno nekaj vrstic rdeči »Zarji«, ki se je precej nehonetno vsilila v našo polemiko, katero smo vodili zadnje dni. Glasilo Etbina Kristana piše: »Ker »Preporod« razen dr. Tavčarja na Slovenskem malokdo pozna, je treba povedati, da mladi študentje v njem preobračajo politično geografijo in predstavljajo državne mejnike in dr. Tavčar je najbrže v strahu, da mu ljubljansko občino z magistratom vred kar čez noč preneso, kakor recimo, podtivilsko klop — na Srbsko in še dlje.« Duhovit dvotip brez dvojbe, in na kakem socialno - demokratičnem shodu v Spodnji Šiški bode morda še furore napravil! Ali z dobrimi dvotipi nam ni dosti pomagano. Gosp. Kristan — ker je on prvi sprožil ime, naj nam ne šteje v zlo, če ga z imenom navajamo! — torej g. Kristan prav dobro ve, da pri nas nikomur, ki je dosegel 14. leto svoje-ga življenja, ni dopuščeno preobračati politično geografijo, ali pa še celo predstavljati državne mejnike. In sedaj stavljamo gosp. Kristanu, kot poštenemu možu, nekaj vprašanj, na katera naj nam, če mu je to mogoče brez strankarskih dvotipov odgovori. Socialno - demokratična stranka je gotovo radikalna in njena glasila pišejo kolikor najbolj odločno in ostro. A v celi demokratični stranki ga nima glasila, ki bi preobračal politično geografijo ter predstavljali državne mejnike. Ko bi se pa vendar dobilo tako glasilo, ter preobračalo politično geografijo in pisarilo zgolj le za državnega pravdnika, koliko časa bi socialno - demokratične strankino vodstvo nasproti takim morda otročjim, pa vendar nevarnim, ali vsaj nepotrebnim poskusom mirno ostalo? Na to vprašanje nam g. Kristan odgovori kot politik kot resen politik! Pa recimo, da bi strankino vodstvo molčalo in se ne zganilo. Vzemimo, da bi se pri nas nahajalo glasilce, ki bi z demokra-

tičnega stališča preobračalo politično geografijo ter prestavljalo državne mejnike! In mislimo si, da bi g. Kristan iz precej zanesljivega vira izvedel, da se je državna oblast naveličala tistih večnih zaplemb, in da se je tudi naveličala objektivnega postopanja, da se pritiska od gotove strani, da naj se statuta eksempla, ter krene na pot subjektivnega preganjanja, bodisi pred poroto v Celovcu, ali pred ono v Gradcu, — potem stavljam drugo vprašanje, ali bi g. Kristan, ko bi vsi opomni ostali brezuspešni, tudi javno ne nastopil, ter opominjal mladino svoje stranke, da naj v hipu zapusti stezo, na kateri si pri današnjih razmerah mora zloiniti vrač? Na to vprašanje naj nam odgovori g. Kristan kot človekoljub. Kakega bolj okusnega postopanja od g. Kristana nisimo pričakovali, zategadelj mu ne zamerimo, da se je pridružil »Dnevencu« kričanju o policiji in denunciaciji! Sicer je pa pri takih prilikah stališče socijalnih demokratov čez vse komodno. Da smo mi molčali, in bi bil kak rodbinski oče s svojim sinom prišel v nesrečo, pa bi bili voditelji strank prvi krivci, ker so ravno molčali. Saj se še dobro spominjamo, kako je pisala »Arbeiterica« tisti čas, ko je kri nedolžnega dijaka rosila tlak ljubljanski! Sedaj pa, ko nismo molčali, nastopi g. Kristan s teatralično pozo, ter se topi v solzah, čes, s policijo in državnimi pravdniki tekmuje! Naj storimo to ali ono, g. Etbin Kristan bo vsidkar ugriznil na tisto stran kruha, katera je zanj s surovim maslom namazana! — Dosti o tem! Nas tolaži zavest, da smo v polni meri storili svojo dolžnost, ko smo slovenski javnosti odkrili, da bi takozvani »preporod« ne bil ničesar drugega, nego samomor naše mladine. Če pa kdo trdi, da se svojega nastopa kesamo, — ne more imeti niti za lešnik pameti v glavi! »Dnevenci« polemiki ne bomo veliko odgovorjali. Uporablja stara sredstva, katera so po večini v uradništvu samem skovana. Vse mrgoli od policije, denunciacije, od starosti in od otročarij. Za redakcijo tiči ves slovenski narod, duša vsega slovenskega naroda, in bogve kaj še vse! Takih reči se lahko naroči na stotine, cene pa nimajo nobene. Tista duševna revščina, ki se skriva za redakcijo neodvisnega dnevnika, nas tudi preključno malo skrbi. Skrb pa smo imeli za slovensko mladino, ki ni samo last »Dneva«, in katero braniti pred zapeljavanjem je dolžnost vsakega poštenega človeka. Slabo se nam godi! To je gotova resnica! Ali še slabše bi se Slovincem godilo, če bi naša mladina — hotela imeti posebno svojo politično geografijo, če bi, kakor pravi Kristan, igrala se s prestavljanjem državnih mejnikov. Kdor tega ne kapira, temu ni pomagati: ta hoče z glavo preriti tunel pod Gričevcem. Če je redakterjem »Dneva« za tak predor, naj svedrojo v apnenik s svojimi lastnimi glavami, ne pa z glavami naše mladine. Za to je šlo in za ničesar drugega! Nikdar ne bomo dopuščali, da bi nam gonili mladino v mesnico! Posebno v casih ne, ko bi dunajska vlada najraje padla po Slovincih, ter predvsem rada do zadnjega stebila ugonobila narodno — napredno stranko! Za hevskanja, ki se obračajo proti osebi dr. Tavčarja, se niti ta, niti mi ne bomo brigali! Habeant sibi!

+ G. Vladimir Knaflič je s svojim podpisom priobčil v »Dnevnu« notico, kateri moramo nekaj odgovoriti. G. Knaflič prizna, da je njegovo stališče glede jugoslovanskega vprašanja nekako sorodno našemu, vendar mu pa način naše pisave ni všeč. Prav, ali pri tem bi g. Knaflič, če hoče igrati sodnika, ne smel pasti v našo napako! Njegov »zajec za grmom«, njegov »smeh z Bleiweisove ceste« in drugo pomenja neprijetno neokusnost, katero bi lahko zakrivil »Dan«, ne pa g. Knaflič. Skriti se pa hoče za »Vedo«, katero imamo tudi mi za resno revijo. Obrčali se pa nismo proti »Vedi«, nego proti »Knafličevim vedarijam«, v katerih je med drugim v nič deval Ljubljano, ter hotel dokazati, da le — tá ni več kulturno središče, kakor je bila nekdanj. Proti takim »Vedarijam« hočemo vsidkar nastopiti, in prav čudili smo se, da daje »Veda« prostor izbruhu, ki ničesar ne dokazuje, ker samo v nič de-lje našo Ljubljano.

+ Kje si policija, panslavizem je na potu! »Grazer Tagblatt« je nekaj strašnega razkril. Član ruske duce, grof Bobrinski, je bil pred petimi leti v Ljubljani, celo graščino je hotel na Gorénjskem kupiti in z bivšim županom Hribarjem ima dobre prijateljske zveze. Se veči! Ravno zdaj, ko je grof Bobrinski v Petrogradu javno nastopil zoper preganjanje pravoslavnikov v Galiciji in na Ogrskem, se je baže Hribar odpeljal na Rusko... Grozno, kaj, in prav zadnji čas je, da poseže državljanska policija vmes in da že spravi par tucatov ljudi pod nož gospoda Luschana. Prav lepo, mastno in izdat-

no denunciacijo je zlezel »Grazer Tagblatt«, samo to je zlojed, da ni informiran in da bi rad izrabil stvari, ki jih natančno ne pozna. Kar se tiče govora, ki ga je imel 7. t. m. grof Bobrinski v Petrogradu, pač ni treba se z njim pečati, saj Bobrinski glede preganjanja pravoslavnikov ni dosti več povedal, kakor že davno prej dr. Kramar v državnem zboru. Oba sta navedla vprav strahovita dejstva in po naši sodbi bi bilo pametneje, če bi se vodilni krogi zanimali za ta fakta, kakor da prehajajo preko njih na dnevni red s prazno trditvijo, da je Bobrinski sovražnik Avstrije. Potrebno bi to bilo toliko bolj, ker zna preganjanje pravoslavnikov v Galiciji in na Ogrskem proizročiti jako nevarne zapletitjaje. Naposled se mora le priznati, da so na rečenem shodu v Petrogradu samo logično postopali, ko so rekli, naj se Rusija zavzame za pravoslavne v Avstro-Ogrski tako, kakor se zavzame Avstro-Ogrska za katoličane v Črni gori, v Srbiji in v Albaniji. No, pa naša skrb to itak ni in ozreti se hočemo samo na denunciacijo »Grazer Tagblatta«, ki nas Slovence sumniči, ker je bil grof Bobrinski v Ljubljani. Takrat, ko je bil grof Bobrinski med nami, se je mučil tudi v Galiciji. Če je bil v Galiciji lahko gost cesarskega namestnika, če so ga pri njegovem potovanju po Galiciji na ukaz vlade sprejemali in pogoščali c. kr. okr. glavarji, če se je smel v Galiciji svobodno gibati, potem pač še nič hudega ni, če je prišel tudi v Ljubljano na shod slovenskih časnikarjev. »Grazer Tagblatt« še pripoveduje, da je proti grofu Bobrinskemu izdala tiralnica in da bi ga zaprl, če bi prišel v Avstrijo. No, ta stvar ima svoj poseben značaj. Tiralnica je res izdala sodišče v Črnovcih in sicer na podlagi pričevanja že več ko je slaboglasnega poslanca viteza Vassilka in na priporočilo bukovinskega dež. predsednika Bleylebena. Toda, ta tiralnica je bila izdana dve leti potem, ko je bil grof Bobrinski že zapustil Avstrijo, dve leti potem, ko je obiskoval pravoslavne Maloruse in izdana je bila na podlagi pričevanj tistega gospoda Vassilka, ki smatra orijentalni cerkveni fond za korito, tistega gospoda Vassilka, ki mu pač nihče rad ne seže v roko, tistega gospoda Vassilka, ki je v državnem zboru in v delegaciji na brezobrazen način hujskal na vojno zoper Rusijo in pozivljaj vlado, naj jo napove. Na pričevanje tega okajnega poštenjaka pač ni dosti dati. V ostalem pa je za nas popolnoma vse eno, kako si Nemci ta dogodek razlagajo. Naš gost je bil grof Bobrinski tedaj, ko je bil gost cesarskega namestnika v Lvovu in to nam zadostuje. Sicer pa naj Nemci le dalje svirajo začeto pesem.

+ Okrajni glavar v Kranju si je nekaj dovolil, kar pač sega čez dopustne meje. V kratkem bo ljubljanski škof delil v Kranju birmo in pride menda že par dni poprej tja. Okrajnemu glavarju seveda nihče ne odreka pravice, da sprejme škofa, kakor se mu zdi primerno in če bi razvil še tako veliko agitacijo za sprejem škofa, bi temu nihče ne ugovarjal. Toda okrajni glavar je svojo uradno oblast izrabil v to, da prisili različne ljudi, ki so uradno njemu podrejeni, da se morajo udeležiti škofovega sprejema. Tako je izdal na učitelstvo kranjske deške in dekliške ljudske šole ukaz, da se mora zanesljivo udeležiti sprejema škofa in ravno tako je dal povelje na vse mu podrejene uradnike, da se zanesljivo udeležijo sprejema; za slučaj pa, če bi kdo izostal, oziroma se ne hotel oglašiti, zahteva, da se mu pove vzrok. Ta ukaza okrajnega glavarja pomenita evidenten napad na prostost uradnikov in učiteljev, zakaj okrajni glavar nima nobene pravice, da bi uradnike in učitelje silil sprejemati škofa. Uradnik je samo v uradnih zadevah podrejen okrajnemu glavarju in ima zunaj urada samo dolžnost, se zadržati svojemu stanu primerno, sicer pa je svoboden državljani in mu tudi okrajni glavar njegove svobode ne sme omejevat. V ostalem pa je ta ukaz okrajnega glavarja le dokaz, kake razmere so nastale na Kranjskem in kaj si smejo posamezni okrajni glavarji, ki bi se radi prikupili klerikalcem, vse dovoljevati.

+ »Izdajalec naroda« — ni žalitev, tako je razsodilo sodišče v Budimpešti. Stvar pa je bila taka-le: List »Budapesti Naplo« je očital poslancu Juliju pl. Justhu, da je izdajalec naroda in domovine. Justh je radi tega očitanja list tožil, odgovorni urednik dr. Edvard Palay pa je za svoje očitanje ponudil dokaz resnice in predlagal, naj se k obravnavi pozove 60 prič. Med temi pričami je navedel med drugimi bivšega vojnega ministra in sedanjega armadnega nadzornika viteza Auffenberga,

bivšega ogrskega ministrskega predsednika grofa Khuen - Hedervarya, osobje vojaške pisarne prestolonaslednika nadvojvode Frana Ferdinanda in načelnika te pisarne, generalštabnega polkovnika Bardolfa. Sodni senat pa je ponujani dokaz resnice odklonil s to-le utemeljitvijo: »Obdolženec hoče dokazati dejstva, ki po javnem pojmovanju za tožitelja niso žaljiva in ne dajejo povoda za uvedbo kazenskega postopanja. V navadi je, da se političnemu nasprotniku zaluzi v obraz označba »izdajalec naroda in domovine«, ne da bi se dotičnik, proti kateremu se je rabil oni izraz, izročil javnemu zaničevanju.« — Res je sicer, da se očitanje »izdajalec naroda, domovine« v političnem boju prav mnogokrat rabi, da bi pa radi tega, ker se često rabi, ne bilo žaljivo, to pa je vendarle malo čudno pravno naziranje.

+ Birma na Viču. Danes se je pripeljal v našo občino prevzvišeni Bonaventura, da kontrolira našo šolo in da si ogleda nove orglje in druga klerikalna podjetja. Seveda so naši frančiškani zelo veseli, da bodo mogli sami poročati o uspehih, katere so dosegli pri botrih in pri drugih manevrih, ki jih uganjajo pod farovski streho. Pri nas je bil preje mir; občani so bili prijazni drug z drugim. Sedaj pa se je zasejalo to škripčono gnezdo, iz katerega izvirajo vsakovrstne zabave in družstva, katera delalo samo prepri, godba, čuki, predavanja, agitacija se vrši in ugonablja našo mladino in to vse se vrši ponoči, kar je obžalovanja vredno. Tako bode imel gospod župnik priložnost povedati prevzvišenemu škofu, kako se bile dolge noči sedaj pozimi in kako so dobro napredovale naše ponočne ptice čuki, kateri so spravili več Marijinih devic in čvrstih deklet z naših predavanj, da jih ne vidite več, ker se skrivajo pred svetom in na tiem pretakajo solze. Priložnost ste jim dali in to je najhujše za mladino. Priložnost napravi tatove — tudi devištva. Trpele bodo device, katere so še mlade in ne nosijo še svojega perja, zatorej so začeli tudi starši premišljevat zakaj, da so sovico - golobico izpustili. kajti nazaj je pripeljala še čuka.

+ Izredna seja občinskega sveta bo v torek 22. t. m. ob 6. zvečer. Dnevni red priobčimo v ponedeljek.

+ Ivan Cankar v kazenski preiskavi. Proti Ivanu Cankarju se je pri deželnem sodišču v Ljubljani začela kazenska preiskava zaradi njegovega predavanja, ki ga je imel danes teden v »Mestnem domu«. Ovdila ga je državna policija; obdolžen je pregreška po § 305. kazenskega zakona.

+ Odlikovanje. Pravni praktikant pri deželnem sodišču v Ljubljani g. Vladimir Borštnik, bivši večletni uradnik ruskega konzulata v Trstu je postal kavalir imperatorskega in carskega reda sv. Stanislava III. vrste.

+ Promocija. V torek, dne 22. t. m. bo na češkem vseučilišču v Pragi promoviran doktorjem prava g. Karel Ferluga iz Trsta. Čestitamo!

+ Neosnovane govorice. Po mestu trosijo gotovi ljudje vest, da letos ne bo Jurjevanja na ljubljanskem Gradu. Bo Jurjevanje, pa še kako imenitno! Jutri, v nedeljo teden 27. aprila bo tako vrvenje na grajskem dvorišču, kot morda še nikoli ne. Pripravljajo se izredne zanimivosti. Omenjamo le prihod vjetih turških paš na Balkanu, ki jih bodo spremljali močni vojaški oddelki bolgarski, da si ne bodo hoteli ustanoviti tu med Slovinci kakega harema po turškem sistemu.

+ Za državne policijske stražnike v Ljubljani so samo le dolžnosti v polni meri v veljavi ne pa tako tudi pravice. Redarji, ki so prišli iz Trsta, še do danes niso dobili svoje plače in jim pomagajo samo s predujmom. Ko se vrne redar iz službe, ima za počitek trdo vojaško slamnico, glavo, s katere je snel nerodno težko pikeljavbo, pa mora položiti na istotako s slamo trdo nabasano blazino. Prednost za napredovanje, ali kaj enakega imajo le stražniki, ki žive v posebni milosti in protekciji, znanožnost nima odločilnega vpliva. Bivši mestni stražniki so na slabšem, kot so bili preje v mestni službi ljubljanski, zato ni čudno, da ne morejo biti zadovoljni z usodo, v katero jih je vrgla klerikalna maščevalnost na pram Ljubljani. Prosimo, naj se poskrbi, da bodo stražniki redno dobili plačo in da se jih smatra za ljudi, ki se morajo od težke službe odpočiti na mehkejši podlagi kot so vojaške slamnice in blazine.

+ Čudno postopanje hoče vplejati c. kr. policijsko ravnateljstvo v Ljubljani pri izdavanju navedenih spričeval. Stranka pride prosit za tako spričevalo. Uradnik si zabeleži podatke in zahteva kolek za 1 K, katerega prilopi na notirane beležke, s

pristavkom, da bo spričevalo gotovo čez 4 dni in da se ima takrat prnesti nov kolek za 1 K, oziroma 30 vir., kakor so ravno razmere dotičnega spričevala. Na ta način velja spričevalo 1 K 30 vir., oziroma 2 K. To je, milo rečeno, skrajno čudno postopanje c. kr. oblasti! Doslej je tako spričevalo bilo zastoni, samo kolek je veljal 1 K, oziroma 30 vinarjev! Pri ustnih zaprosilih se pač ne more in ne sme računavati kolkovina, kakor je predpisana za pismene vloge! To se pravi, eno stvar dvakrat plačati. To popolnoma novo prakticanje pač ne bo utrdilo zaupanja v mlado c. kr. policijsko ravnateljstvo ljubljansko!

— Štiridesetletnica. Pri društvu komisijarjev obhajata letos dva člana štiridesetletnico svojega delovanja. Prvi je Anton Novljan, mož, ki se je hrabro vojskoval pri Kustoci in je v svojem življenju pretrpel mnogo hudega. Nastopil je službo komisijarja dne 19. marca 1873. Drugi jubilar je Franc Knez, posebno znan kot »prestar«, ki je nastopil dne 21. aprila 1873. službo. Društvo častita svojima vrlima in zvestima članoma na njih štiridesetletnici in priredi njima na čast dne 19. t. m. ob 7. uri zvečer prijateljski sestanek pri T. Bizilju (pri Kolovratu) Pred škofijo. Vsi člani so povabljeni, da se udeležijo sestanka. Služba postreščeka spada mej najtrije; zaslužek je slab, vse slabšeji od leta do leta, trpljenje pa veliko. V dežju in v vročini, v snegu in v burji se mora postrešček pehati za borne krajcarje in zato bo vsakdo toliko bolj želel jubilarja, naj bi jima bilo vsaj v starih letih življenje udobno.

— Ne da se tajiti, da se je od vseh kavnih pridakov slovenskim gospodinjam najbolj priljubila Kolinska kavna primes. To pa predvsem zaradi naravnost nedosežne kakovosti, ki jo odlikuje in jo postavlja v prvo vrsto vseh kavnih pridakov. Odlikuje pa Kolinsko kavno primes tudi to, da je pristno domače blago, in sicer edino te vrste iz edine jugoslovanske tovarne kavnih pridakov v Ljubljani. Pazite pri nakupovanju strogo na varstveno znamko »Sokol«, ker le s to znamko je res pristna domača in izvrstna Kolinska kavna primes!

K današnjemu naboru je prišlo 144 mladeničev, izostali so pa 4. Izmed teh je bilo 36 potrjenih, 3 so bili pa določeni za preizkušnjo v garnizijski bolnišnici. 4 črnovojniki so bili superarbitrirani, 1 brat reklamiran, če je bil pa spoznan za delozmogčnega. En nabornik, Matija Jordan po imenu, sicer kranjskega pokoljenja, je bil rojen v daljni Ameriki. Komisija je bila ista, kakor prejšnja dva dneva, le kot član občinskega sveta je bil g. Bonač. Nabor je bil končan ob pol 12. V vseh treh dneh je bilo pri naboru za mesto Ljubljanc potrjenih 146 mladeničev. S tem je glavni nabor za mestno okrožje končan, v ponedeljek se začno nabori pa za okolico.

O naborih smo poročali, da so se vršili v redu, le par slučajev je bilo, da je morala policija nastopiti. To je pa veljalo izključno le za naborne lokale. Zunaj so se pa potem po gostilnah opojili ter postali po ulicah čez mero glasni. Posebno ponoči so po predmetnih rogovillih in bi bilo priporočati, da bi se c. kr. policija tako brigala za take razgrajče, kakor se je prej mestna policija in tega razgrajanja tako očitno ne trpela. — Seveda so pri tem veliko vlogo igrali posebno »škartex«. Ako se že v mestu stanujoči in vzgojeni ne zavedajo dostojnosti, kako moremo potem to zahtevati še od priprostih kmečkih fantov. Policijskega moštva je pa sedaj tudi mnogoveč, kakor ga je bilo poprej in če se vsled tega red lahko saj tako, če že ne bolj vzdrževal.

Spodnješišensko jezero na državni cesti. Vsled padlega dežja je nastala na drž. cesti in sicer pred Burgarjevo tovarno, občinsko hišo in Jarčevim posestvom zopet jezero. Voda stoji in se ne more drugam odteči, kakor v imenovane hiše, ker požiralne jame, ki jih je pred leti občina napravila, ne zadostujejo. Sedajni občinski odbor je radi odpeljave te vode takoj, ko je nastopil svoje delovanje, vse potrebno ukrenil; izdelal je načrte, napravil proračun, da se zgradi kanal in tako reši prebivalce Sp. Šiške nevarnosti, da ne utonejo na javni državni cesti. Stroški za napravo tega kanala bili so proračunjeni približno na 9000 K. Deželna vlada je na prošnjo občine izjavila, da je pripravljena prispevati za to napravo polovico stroškov. S tem je bila zadeva v toliko v redu, da bi se z delom takoj lahko pričelo, ako ne bi imela Šiška med seboj gotovih ljudi, katerimi drugega ni na srcu, kakor občini nagajati. Prejšnji župan Anton Pogačnik kuje dan z dnevom s šišenskimi Nemci in klerikalci načrte, kako bi metel sedanjemu občinskemu odboru polena pod noge, ker si pa nobeden teh ne upa javno na-

stopiti, imajo za te nekega Orehka, ki proti vsakemu sklepu občinskega odbora vlaga v imenu tega konsorcija pritožbo. Tako se je pritožil tudi proti sklepu občinskega odbora, da se gradi nad vse potrebni kanal, in deželni odbor kranjski ni imel nujnejšega opravila, kakor Orehkovi pritožbi ugoditi, vsled česar je ta za Spodnjo Šiško tako važna zadeva po krivdi Orehka in deželnega odbora za nedogleden čas — zavlečena! — Imenovanim posestnikom, osob. Jarču grozi ob količak daljšem deževju voda, da mu poplavi hleve in dvorišče. Že večkrat je morala požarna bramba ob takih prilikah ponoči stopiti v akcijo in reševati Jarčevo živino in premoženje. A vse to deželnemu odboru kranjskemu ne zadostuje. Več mu je na tem, da sekaturam enega klerikalca ugodi, in magari če potem cela Šiška pride pod vodo. Pomoč je tu nujno potrebna in ker ima občina vezane roke in ne more ničesar ukreniti — ker ji deželni odbor tega ne pusti. — **Apeliramo prizadeži na deželno vlado, da ona takoj in nemudoma potrebuje ukrene, da ne bodo prebivalci ob državni cesti vedno v nevarnosti, da jih poplavi voda v njih stanih.** Gg. deželne odbornike, ki so Orehkovi pritožbi ugodili, pa vabimo, da si ogledajo to njihovo delo, morda, da se jim oglasi njih vest in jih mine v bodoče veselje do nagajanja.

Mandat občinskih odbornikov izgubila moščanski podžupan Ivan Orehek in obč. odbornik Ivan Westner, ker sta pravomočno obsojena radi volilne sleparije.

Nesreča v vevški papirnici. Ko je danes jutraj natikal delavec Anton Marolt, doma iz Podmelca pri Sentler artu, star 45 let, transmisijo, ga je kolo nenadoma prišlo in mu strlo glavo in prsi.

Trgovski tečaj za verouk v šmihelskem samostanu. Iz Šmihela pri Novem mestu se nam poroča: »Slov. Narod« je že enkrat poročal, kako vzdržujejo naše pobožne šolske sestre svoj trgovski tečaj. Namesto trgovskega pouka se gojenke sili moliti v čast novemu svetniku, umrlemu župniku Peterlinu, ker je nujnam zapustil blizo 200.000 K premoženja, večinoma v gotovini. Po zadnjem obisku deželnega glavarja pa so nune svojo taktiko o poučevanju trgovstva še zdajno poostrele. Reducirale so učne ure za trgovski pouk tako daleč, da je iz trgovskega tečaja nastal čisto navaden zavod za agitacijo za Marijino družbo. Izpočetka se učenki ni izpraševalo po političnem mišljenju njih staršev. To pa se je zdaj izkazalo le kot trik teh šolskih sester. Hotele so pridobiti čim več učenk (to jim namreč dobro ne se), imele so pa že začetkoma v načrtu, da jih bodo, ko se zavod utrdi, še polagoma pridobile na svojo stran. To so pokazale v slučaju, ki ga je »Narod« opisal. Ali zdaj po obisku deželnega glavarja in sprico novo imenovanega okrajnega šolskega nadzornika, pa so začele s polnim parom delati. Evo, kaj se je zgodilo te dni. Po učnem redu bi se učenke morale vaditi v hitropisju (stenografiji). Toda namesto tega predmeta je bil določen — verouk, na katerega učenke sploh niso bile pripravljene. In kako zlobno so ta verouk izvršile. Izpraševale so se večinoma učenke, o kojih starših nune mislijo, da so napredni. Katera izmed njih ni na vsa vprašanja povoljno odgovorila, je dobila slab red — kaj mislite, gotovo le v verouku. Ne! Slab red so učenke dobile v — stenografiji, torej v predmetu, ki se je zavrgel in zamenjal z veroukom. »Zato, ker ne znate krščanskega nauka, dobite red 5 v stenografiji«, to je pobožna sestra še posebej opozorila, da se učenke ne bodo motile. Več učenk se je priklajalo domov, nekatere se niti domov niso upale. In to naj bo trgovski tečaj? Na te vrste trgovske tečaje v tem klerikalnem gnezdu opozarjamo v prvi vrsti napredne starše. Pa tudi klerikalni starši bi dobro storili, če bi hoteli resno pomisliti na posledice take trgovske izobrazbe svojih hčerk. Kaj je s tem učenkam pomagano, če dobijo, ker so klerikalnih starišev, še tako dober red, ko se bo pa to maščevalo, če vstopijo kam v službo, kjer bodo namesto recimo stenografije, znale le rožni venec brbljati.

Staro zidovje na Kapiteljskem hribu v Novem mestu. Poroča se nam: Vrh Kapiteljskega hriba so pri kopanju glinaste sipe našli staro zidovje. Nahaja se 1 m pod vrhno plastjo sredi med sipo, ima 1 m na širino, na dolžino, oziroma globoko pa kaže do 14 m. Zidovje je napo: zaokroženo, slično kakor prerazana polovica vodnjaka. Nekateri pravijo, da bi znal to biti rov iz časov, ko so tu na hribu iskali rudo, kar pa je skoraj izključeno. Tudi zgodovina Kapiteljskega hriba ne ve nič o tem zidovju. Pokojni profesor

Vrhovec v svoji »Zgodovini Novega mesta« pripoveduje, da je bila tu gori kapiteljska pristava (marof), da je prvotno ime »Rosenberg« ali »Rosenbüchel« slediti tja v 16. stoletje, da se je tu gori nahajalo mestno morišče (pred Francozi — pozneje se je morišče prestavilo na desno stran ceste na grič, še danes znan pod imenom »Gavge«). Nadalje je iz te zgodovine znano, da je dal mestni prost Stemberg na tem hribu imenovanem tudi na »Krokarjih« (poslovenjeno od Rabensberg, ker je konec 16. stol. ta hrib kupil mestni svetovalec pl. Raab) zgraditi več gospodarskih poslopj, vsled česar je prejšnje ime »Krokarji« se zamenjalo z imenom »Kapiteljski marof«, ime, ki se je še do danes ohranilo. V dobi cesarja Jožefa II. je bilo tu gori tudi mestno pokopališče. Ali je bilo ravno na tem koncu hriba, ali nižje doli, tega Vrhovec ne pove. — Ker se o tej najdišči že toliko govori, bi bilo na mestu, da se zanjo kak veččak zanima.

Nasilnost nemško - nacionalnega gozdarskega uradnika. Z Dvora pri Žužemberku se nam poroča: Pri knezovem gozdarskem uradu v Soteski je nastavljen neki Drobnič, ki že dlje časa s svojo nemško - nacionalno nasilnostjo vzbuja splošno nezadovoljnost slovenskega prebivalstva. Zdej se je menda zameril tudi svojim pobratimom Kočevcem. Drobnič je napravil izlet v Kočevje in se ga je pri svojih narodnih somišljenikih malo preveč nalezal. Na povratku so ga v Kotu (na Vinklu) morali naložiti na voz in odpeljati domov. Večerni zrak in tresenje voza sta ga stregla, a ga navdala z razdražljivo samozavestjo. V bližini naših Lašč sreča nekaj voznikov, ki so prišli od Javornikovih žage in se vračali proti domu. Ker že poznajo Drobničevo nadutost, so se mu umaknili. Drobnič pa je brez povoda skočil z voza, stopil pred voznika Hönigmana iz Starega Loga, mu iztrgal bič iz rok in z njim udaril Hönigmana s tako silo po obrazu, da se mu je takoj vtila kri in se mu posledice udarca še sedaj poznajo. Po tem je Drobnič okrvavljen bič prelomil ter ga vrgel proč. Nekega drugega voznika iz Lašč je z nog obrcal. Vse to se mu je še premalo zdelo. Da še bolj pokaže svojo nemško kulturo, je pograbil za puško, ki jo je imel na vozu in se pripravil, da bo na voznike streljal. Sam bogve, kaj bi se bilo zdaj že zgodilo, da ni nevarnosti pravočasno opazil voznik Fink, ki je Drobniča hitro pograbil za roke, pri čemur mu je pomagal še eden ostalih voznikov. S tem je bila ta borba končana. Drugo jutro se je Drobnič spomnil svojega dejanja. V skrbeli za posledice se napoti na Dvor in najme delavca Andreja Marna (Levičarjevega), da mu je šel kupit nov bič s katerim ga je poslal na žago z naročilom, da bi izroče Hönigmanu v nadomestilo za zlomljeni bič. Obenem pa je Drobnič poslal Hönigmana prositi, naj ga ne gre tožiti. Ker je Hönigman bič odklonil, je Drobnič naprosil še klerikalnega kramarja Možeta, da je šel v nedeljo z Andrejem na Stari Log k Hönigmanu in ga v Drobničevem imenu naprosi, naj mu tisti napad odpusti, ker je bil tak pijan, da ni nič vedel, kaj da dela. Lepe besede so haje spremljevale tudi lepe kronce. Ali se je Hönigman s tako poravnavo zadovoljil, nam ni znano. Vemo le, da jo je Andrej po tem obisku primahal na Dvor in je bil neizrečeno vesel, da mu je neki neznan Miklavž nasul v žep lepo število svetlih kronč, zakaj in kako, tega Andrej v svojem prevelikem veselju ni mogel povedati. Tudi pijače na ta račun je bilo na Dvoru tako, da je še godba zraven igrala. Nimamo sicer nič proti temu, da se Drobnič poravna. Ampak z ozirom na dejstvo, da je Drobnič v sličnem razpoloženju že večkrat tudi v lokalih na Dvoru grozil s puško, smo pač od Drobničevega šefa g. pl. Zhubra primorani zahtevati, da svojega uradnika enkrat za vselej pouči, kako se ima gozdar obnašati proti ljudstvu.

Iz St. Jerneja na Dolenjskem. Glede tatvin, ki so se tu zgodile, bodi omenjeno, da je bilo 11. t. m. ponoči ukraden trgovcu Francu Schmitu in Martinu Volovecu v blagu in denarju vsakemu 400 K, ne pa trgovcu Valetu. Tatje so odnesli blago in so še nekaj izgubili, kar je bilo najdeno prihodnje jutro. Domneva se, da so tatje doma iz okolice in če jim tudi še niso na sledu, je vendar upati, da pridejo pravi v roke.

Promet z avtomobilnim omnibusom med Krapinskimi Toplicami in Rogatcem (postaja postranske železnice južnojelezične proge Dunaj-Trst) bo otvorjen 1. maja t. l. Druga proga avtomobilnega omnibusa med Krapinskimi Toplicami in postajo Zabok - Krapinske Toplice se odpre sredi junija.

Kinematograf »Ideal«. Danes 3. senzacije. — Zanimiv vojni film »Po zavzetju Odrina«, »Pogreb grškega kralja v Atenah« ter kolorirana drama v treh delih »Polet za življenje«. V dramu se vidi rešitev iz goreč svetilnika po aeroplanu. Razen teh senzacij še več naravnih in komičnih slik. — V torek se prične predvajati velikanski film »Quo vadis?«, ki je po vseh večjih mestih dosegel največji uspeh. Za ta orjaški film plača ravnateljstvo nekaj nad 2000 K odškodnine, in ne, kakor je bilo v zadnji številki poročano, 10.000 K, kar plačajo velika kinematografska gledališča po svetovnih mestih. Vsekakor pa je tudi že to ogromna vsota za Ljubljano, in se vidi, da ravnateljstvo ne šteti ne z denarjem, ne s trudom, da nudi obiskovalcem vse kaj izredno lepega.

Glas iz občinstva. Upraviteljstvo »Ljudskega doma« prosijo pasante Strelške ulice, naj popravi žlebove na hiši proti tej ulici. Zdej so ti na več krajih tako grdo raztrgani, da morajo ljudje gaziti po sredi ceste po največjem blatu, če nočejo, da jim divji curki ne prebijejo dežnikov.

V prisilno delavnico v Lonkovic so danes odpeljali Amalijo Gačnikovo roj. 17. junija 1893 na Okroglo ter pristojno v St. Rupert na Dolenjskem. Navedenka se je klatila po Trstu in ker je bila nepoboljšljiva ter si ni hotela služiti kruha poštenim potom, jo je pozneje ljubljansko okrajno sodišče obsodilo na 6 tednov zapora in v prisilno delavnico, kamor jo je danes odvedel odgonski sprevednik.

Prve kumare na trgu. Danes so se prodajale na ljubljanskem trgu prve kumare, ki so pa bile izredno drage. Komad je veljal 3 K.

Preiskava jajc. Tržno nadzorstvo je danes preiskalo raznim kmetičam 650 jajc, ki so bila vsa dobra.

Dobroznana tovarna drož Jos. Košmerla v Ljubljani (Franciškanška ulica št. 6) je prešla v last njegove vdove gospe Katinke Košmerl rojene Mulej. Več današnjih inserat.

Trgovino šivanih strojev in koles je otvoril v Ljubljani v Sodni ulici št. 7, znani strokovnjak gospod Ignacij Vok, ki bo imel na prodaj samo prvovrstno blago. Več v inseratu.

Društvena naznanila.

Pešizlet Sokola II. V nedeljo 20. t. m. priredi društvo Sokol II. svoj prvi pešizlet v kroju v prijazne Vnanje Gorice, odkoder se povrne skozi Brezovico v Ljubljani. — Zbirališče ob tri četrt na 1. uro pop. pred šolo na Grabnu, Čojzova cesta, odhod točno ob 1 uri. Vabimo vse brate ki imajo krog, da se tega pešizleta udeležijo v kroju, ravnotako vabimo druge prijatelje Sokolstva, da poletje jutri s Sokolom II.

Opozorjamo še enkrat na predavanje N. S. Z. ki se vrši jutri v nedeljo v Nar. Domu. Začetek ob polu 10. uri dop. Vstop vsakomur dovoljen in prost.

Velik javen shod se vrši kot že naznanjeno dne 1. majnika ob polu 10. uri dop. v areni Narodnega doma. Shod priredita skupno v proslavo 1. majnika »Narodna soc. zveza« in »Zveza jugoslov. železničarjev«.

Velika ljudska veselica, katera se vrši v proslavo 1. majnika obeta biti nad vse zabavno prireditve. Skupni veselični odbor je neumorno na delu. Spored bo jako bogat, a vstopnina le 30 vin. Prepričani smo, da ne bo naprednega Slovenca, ki ne bi na ta ali način pripomogel še k večjemu uspehu.

Mladinska skupina N. S. Z. v Ljubljani priredi v nedeljo, 20. t. m. pešizlet v Gameljne, ter odhod na Rašico. Vabimo vse člane in prijatelje narave, da se udeležijo tega izleta. Zbirališče pred »Nar. domom« ob polu 2. uri pop.

Redni občni zbor »Zveze južnojelezičarjev« se vrši 27. t. m. ob šestih zvečer v steklenem salonu hotela »Južni kolodvor« (Stelcer) z običajnim dnevnim redom. Pričakuje se tem večja udeležba, ker bodo poročali člani osrednjega odbora in personalne komisije o položaju južnih železničarjev.

Društvo za raziskavanje podzemskih jam v Ljubljani bo imelo dne 29. aprila t. l. ob 4. popoldne v predavalni dvorani deželnega muzeja svoj redni občni zbor.

Kmetstvo bralno društvo v Poljanah. Brez vsakega hrupa in bobnanja med svet se je ustanovilo tu v Poljanah letošnje zimo bralno društvo z zgorajšnjim imenom in ki že deluje mesec dni, ter šteje že danes nad 40 članov. Potreba po takem društvu je izšla izmed ljudstva samega, ki je novejši čas postalo in še vedno postaja hrepeneče po branju raznih listov in primernih knjig. Ljudje sami spregledajo, kako potrebna je izobrazba, ki jo je mogoče v takih krajih pridobiti le z branjem časnikov in dobrih knjig. Pri nas je že dosti takih kmetov, ki uvidevajo, da je treba za svetom. To je pa možno doseči s čitanjem in predavanji po strokovnjakih. Tedaj društvo, dasi se je začelo skromno, sicer po številu listov ne toliko, ima tri dnevnike, več tednikov po več številki in tudi tri leposlovne liste. V svojo oskrbo je prevzelo pred leti ustanovljeno Janez Jesenkovo ljudsko knjižnico društva Prosvete. To se bo počasi izpolnilo z novimi knjigami. Da pa društvo more že začetkom v tej meri delovati kljub nizki članarini 50 v mesečno za bližnje, 30 v za daljne člane, se ima največ zahvaliti tukajšnjemu rojaku, zdaj trgovcu v Gallupi N. M. v Ameriki Janezu Tavčarju, zdaj John Tatscherju. Ta naš rojak, je šel pred 17 leti kot šestnajst sedemnajstletni mladenič v Ameriko; prvi zaslužek, prvih sto dolarjev je porabil v izobrazbo; pozneje je začel trgovino v navedenem mestu. Sreča mu je bila mila in vrnil se je pred 3 leti kot pristen Anglež za kratek čas v Evropo, kjer je obiskal vsa večja mesta: London, Pariz itd. ter prišel tudi za mesec dni v Poljane. Spoznal je ta kratek čas, da ljudem primanjkuje izobrazbe. V ta namen je poslal pred letom dni 50 dolarjev gospe Franji dr. Tavčarjevi. Od tega denarja se je obrnilo 210 K za tukajšnje, zdaj ustanovljeno društvo, 50 K je dobil Sokol v Žireh, kjer je bil navzoč tedaj pri javni telovadbi in kjer v pismu na gospo dr. Tavčarjevo imenuje Sokola z dostavkom, da je še vedno voljan prispevati v take namene. Obe društvu se mu tem potom najsrdneje zahvalujeta za poslani dar ter mu kličeta: Bodi mu vsikdar sreča mila in tudi na zopetno svidenje v stari domovini v Poljanah!

Zagorje ob Savi. »Glasbeno društvo Zagorje« in sekstet priredita v nedeljo, dne 20. aprila ob pol 8. zvečer v dvorani Sokolskega doma »družabni večer«. Uprižori se tudi Rado Murnikova šaloigra »Bucek v strahu«, ki bo gotovo občinstvo izborna zabavala, ker so vloge v dobrih rokah. Na sporedu so mnogi glasbeni komadi odličnih skladateljev, kakor: Sattner: »Naša pesem«, mešan zbor; B. Smetana: Potpourri iz opere »Prodana nevesta«; dve skladbi Viktorja Parme, Offenbachova overture: »Orfej v podzemlju« in druge. — Vstopnina je 50 vin., ter je ves čisti dobiček namenjen stavbenemu skladu zagorskega »Sokolskega doma«. Pričakuje se, da se udeležijo družabnega večera vsa zavedna zagorska javnost, vabi se pa najvljudneje tudi goste iz Trbovelj, Litijske, Smartna, Hrastnika, Židanega mosta in drugod. Na zdar!

Prosveta.

Gostovanje članov slovenskega deželnega gledališča v Ljubljani na Kamniku. V nedeljo zvečer, dne 20. aprila prirede naši marljivi člani v Kamniku velezabavno burko »Gospod senator!« Slavno občinstvo opozarjamo na to burko, polno komičnih zapletljivosti. Kdor se hoče nasmejati od srca, naj poseti to predstavo.

Umetnost.

Za koncert »Ljubljanskega Zvona«, ki bo danes zvečer točno ob poldevetih v veliki dvorani Narodnega doma, je vladalo zadnje dni toliko zanimanja, da je precejšnje število sedežev prodanih, vendar se še dobe v trafiki gđ. Jerice Dolenceve (Prešernova ulica) in pol ure pred začetkom koncerta pri blagajni. Istotam so na prodaj tudi besedila pevskih točk za 10 v komad. Vsem ljubilcem slovenske pesmi in prijateljem ter podpornikom »Ljublj. Zvona« še enkrat: Na svidenje! Društveni odbor je prepričan, da je prireditvi podobnih poljudnih koncertov potrebno, zato se ne straši niti stroškov niti truda. Občinstvo naj pa društva pri tem delu podpira, če noče da se povrne v svoječasno »hauersko« životarjenje, da ne začno zopet z nadležnimi veseljami, kakršnih je že vsako leto najmanj trikrat preveč. Torej danes na koncert »Lj. Zvona«!

Književnost.

— »Lovec« ima v letošnji 4. številki sledečo vsebino: »Po jазbinah«, Podgorski; »Notar Jožef Sterger«, znamenit lovec in lovski pisatelj, prof. Pirnat; »Lovčeva opravila spomlad«, M. Hanzlovsky; »Velika divja raca«, Julij Bučar, Lovski oprtnik, Ribarsko mrežo, in listek »Naš prvi divji petelin«, Ivan Pucelj.

— »Med ranjenimi srbskimi brati« je naslov brošuri ki jo je napisal zvezni starosta brat dr. Oražem in jo založil »Sokol I.« v Ljubljani. V poljudni besedi nam opisuje pisatelj delovanje slovenskih zdravnikov med ranjenimi Srbi. Slika nam brezprimerno hrabrost, samozatajevanje in srčno ljubezen do domovine naših

južnih bratov. Bratska dolžnost nas veže, da proučujemo junaške čine srbskih bratov, zlasti ta čas, ko se njih trupe zmagonosno vračajo z bojnih poljov. Priporočamo vam zato, da sežete po imenovani brošuri ki se dobiva izvod po 50 vin. v trgovinah: »Narodna knjižnarna«, Schwentner in v zalogi pri »Sokolu I.«

— **Prvi elektrotehnični cenik** v slovenskem jeziku je izdalo ljubljansko zastopstvo znamenitih Siemens-Schukertovih tovarn. Kupčijska stvar je to, a vendar ima neko splošno važnost: strokovni izrazi iz elektrotehnične vede se bodo tem potom zelo popularizirali in ljudje se bodo po tem ceniku nekoliko bližje seznanili z elektrotehničnimi napravami. Z ozirom na naravne težkoče terminologije je ceniku dodan slovensko-nemški in nemško-slovenski besednjak.

— **Vijesti hrv. društva inženirja i arhitekta u Zagrebu**, društva inženirjev v Ljubljani i društva i arhitekta u kraljevini Dalmaciji prinašajo v svoji 4. številki med drugim sledečo vsebino: **Zakon z dne 2. januarja 1913. o zadevi ustanovitve inženirskih komor**; ing. Vladoje Eisenbart: **Vodovod grada Petrinje**, ing. Dragotin Gustinčič: **Vidicevi zakrivači panta »Anker«**, ing. arh. Viktor Axmann: **Urania - kino - kazalište v Osijeku**, ing. Ivan Mazanec: **Novogradnja osječčkog cestovnog dravskog mosta**. Nadalje prinašajo »Vijesti« še osebnosti, družbene vesti, razne in pregled časopisov.

Izpred sodišča.

Izpred okrožnega sodišča v Novem mestu.

Slepar Peter Tramontini — »Cedolini« — obsojen. Iz Novega mesta 15. t. m.: Slepar, ki je toliko časa ne samo našo, nego tudi sosednje dežele osrečeval s svojimi zvijačami, je danes doživel svoj sodni dan pred kazenskim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča. Na vprašanje, če se čuti krivega, je izjavil, da je bil vedno pošten in da je tudi vse na zviti način dobljene zneske hotel povrniti — ko bo dobil kakšno delo; namena, ljudi slepariti ni imel. — Lani je res delal neke na Solnograškem, v Bischofshofenu res vse pošteno plačal in ravno tako pri trgovcu Kral v Werfenu. Potem pa je postal pohajalec brez dela. Izrazil je prejšnjo zaupanje pri omenjenih trdkah, izvalil pri vsaki po 100 K, potem pa izginil. S tem receptom sleparjenja trgovcev in obrtnikov je prišel sredi novembra tudi na Kranjsko. Kolikor se je dalo spraviti na dan — nekatere večje trvdke so sleparije rajše molče prenesle — se je najprej zglasil pri trgovcu Edmundu Kastelicu v Kandiji. Tu se je predstavljal za akordanta, ki je prevzel del proge kandjski postaji, naročil celi voz blaga za 40 delavcev. Pozneje pa je prišel k trgovcu ter izvalil 100 K. — Pri peku Foršku v Novem mestu je tudi narečil kruh. Tu je dobil mesarja Mežnaršiča, s katerim je tudi sklenil »dobro« kupčijo. Vsaki dan bo treba 25 kg mesa za delavce. Pri polni čaši se je g. akordant spomnil, da bi bilo dobro dobiti tudi kaj denarja od Mežnaršiča. Dogovorila sta se za posojilo 200 K. Ali mesar je bil tolikan previden, in se je pogodil tako, da odšteje denar drugi dan, ko se odda meso in bo videl »akordantovo partijo«. To je bila sreča zanj, zakaj g. akordant je slutil, da je v Kandiji in v »nestu« že doigral svojo vlogo in da ima za enkrat Kastelčevih 100 K v žepu. Dasiravno je bilo orožništvo o tem sleparju takoj obveščeno, se mu je vendar posrečilo nobel v kočiji se pripeljati s tovaršem Evaristijem Chinijem v Metliko. Metličani so ga z navdušenjem sprejeli; — kdo bi takih nobel akordantov ne bil vesel! Dva dni in noči so se vršile krokarije in Metličani, dobrušni, kakor so, so vse plačevali za gospoda akordanta z zlato verižico in finim nastopom. »Slov. Narod« je o tem že obširno poročal. Tu bodi le še omenjeno, da sta se od metličkih žrtve priglasili samo dve. Od enega je slepar izvalil 160 K, od drugega 100 K. Slepar je naročil vse »nakupljeno« blago na metličko postajo. Priče pripovedujejo, kakšna reč je bila tisto jutro, ko je tam na postaji vse čakalo na g. akordanta in s kakšnimi obrazi so se vrnili domov, ko so se prepirali, kako so vsi skupaj temu sleparju naselili. Iz Metlike je g. akordant svoje »delo« prestavil v Črnomelj. Tam je pri več trgovcih, mesarjih in pekih poskusil isto srečo kot v Metliki, in so bili dobljeni naročil nši veseli, vendar ni tujemu človeku nihče hotel denarja posojati. Pri mesarju Jožefu Skubicu se je izdal za Cesciuttijeva nečaka. Z izgovorom, da ima blago na pošti je skušal iz njega izvaliti 40 K. Pri peku Andreju Sinovcu je rekel da ni

haja iz Solnograda, da ima seboj 60 delavcev in da prevzame neko preseko na progi. Povprašujoč, če je v Črnomlju kakšna menjalnica, kjer bi izmenjal laški denar, je Sinovca napumpal za 60 K. In tako je poskušal tudi še drugod svojo srečo, a z istim neuspehom. Značilno je, da je te sleparije uganjal, ko mu je bilo orožništvo tik za petami; orožniki so vsakega tujca (tudi nekega uradnika deželnega odbora) ustavljali, tega sleparja pa le niso mogli zasačiti. Pobegnil je v Ogulin, od tod v Italijo in od tam prišel zopet k nam. — Ko se je nekaj časa brez uspeha potikal po Trstu, se je napotil v Tržič (Monfalcone), kjer je nekega trgovca osleparil za 100 K. Naročil je pri njem cel voz blaga kot podjetnik za »Adrin - Werke« in z denarjem izginil. Tudi v Ljubljani je poskusil svojo srečo; kazenskemu postopanju so se pridružile le tri trvdke in sicer vse tri — pekove obrti. Pri Schreyu ni imel sreče, pač je pod pretvezo, da je akordant pri regulaciji Ljubljanske, ogoljujal peka Antona Cizlja za 40 K, s katerim se je pogodil na dobavo belega kruha po 50 kg na dan; v pekariji Terezije Bizjak, pa je naročil dnevno po 80 štruc in izvalil 40 K. Zadnje njegovo delovanje se je dalo zaslediti v Postojni. Tja je prišel dne 8. marca. Govoril je, da prevzame veliko, trajajoče delo na progi južne železnice v bližini Postojne. Ponovil je tudi tukaj svoj še znani trik z naročili blaga za delavce in laškim denarjem. Od trgovca Petrovičiča je izvalil 20 kron. Mesarja Bernika je naprosil tudi za 20 K. Ker ta slučajno ni imel pri sebi manjšega denarja in mu je popolnoma zaupal, mu je kar sam ponudil bankovec za 100 K. Na jutro, ko bi g. akordant moral sprejeti k »Rauberkomandi« naročeno blago, je že ob 3. uri 31 min. vstal ter se odpeljal v Ljubljano. Tu pa je tičel vendar prišel še tisti dan v roke policiji. — To je kratek izvleček dolgotrajne razprave, h kateri je bilo vablenih mnogo prič, dve (ga. Bizjak in Cizelj) tudi iz Ljubljane. Vsega skupaj se je naštel, da je obdolženec osleparil ljudi za 990 K. V resnici pa bo vsota še večja. Izmed oškodovanih žrtve je edini trgovec Kastelic, ki je zadnjič opisane obravnave prišel do svojega denarja. Vse drugo je šlo rakom žvižgat. — Slepar, ki se je poleg svojega imena posluževal najraje tudi imena Cedolini in Cesciutti, je bil obsojen na 7 mesecev težke ječe in v povračilo osleparjenih zneskov. G. »akordant« je kazen takoj nastopil.

Razne stvari.

* **Stavke.** Iz Breslave poročajo: Danes se je začela velika stavka rudarjev v Gornji Sleziiji, ki se je bo udeležilo 80.000 rudarjev. Ker lastniki rudnikov odklanjajo vse zahteve delavcev, bo stavka najbrže dalj časa trajala.

* **Resnici na ljubo** bodi povedano, da Češka industrijska banka nudi res najugodnejše sestavljene skupine srečk. O tem se lahko vsakdo prepriča, kdor naroči zanimivi majnikov prospekt glasom današnjega oglasa glavnega zastopstva imenovane banke.

* **Lastnoročno cesarjevo pismo** — konfiscirano. Volkstimm, ki izhaja v Warnsdorfu je ponatisnilo lastnoročno pismo cesarja Frana Josipa, poslano črnogorskemu kralju Nikoli I. 1910 k njegovemu petdesetletnemu vladanju. Dobesedni ponatis tega pisma je bil dne 12. t. m. — konfisciran.

* **Pustolovka.** Iz Budimpešte poročajo: Policija je včeraj aretirala neko pustolovko, ki se je izdajala za konteso Eleonoro Wurmbrand-Stuppach, hčer grofa Pavla Wurmbra. Pri zaslišanju je izpovedala, da je legitimna hči nekega posestnika v Albaniji in da je prišla v starosti petih let na Dunaj k nekemu Felderju, kjer so jo dobro vzgojili. S 16 leti je pobežnila ter prepotovala vse svet. Nazadnje je bila v Trstu, kjer je izvršila več sleparij.

* **Pri ženskih boleznih** povzroči prirodna Franc Jožefova grenčica brez bolečin lahko telesno odvajanje. Franc Jožefova voda naj se, kakor nanose razmere, uživa dalj časa, ker po daljši rabi vselej nastopi dobrodejen učinek na organizem. Tajni svetnik prof. dr. Zweifel, predstojnik kraljevske saške porodniške klinike, piše: »S Franc Jožefovo grenčico sem v vsakem oziru prav zadovoljen; relativno malo (pol vinske kupice) zaužije, že v kratkem času, brez bolečin odvaža. Ta majhna množina tudi lažje dovoljuje, da pije mo na to svežo vodo, kar takoj odstrani nekoliko grenki okus.« — En poizkus je že dokaz! Dobiva se v lekarnah, drogerijah in trgovinah z rudninskimi vodami. Razpošiljalno ravnateljstvo Franc Jožefovih zdravilnih vrelcev v Budimpešti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vojna na Balkanu.

Skader.

Cetinje, 19. aprila. Včeraj je imel kralj dolgo konferenco z generaloma Vukotićem in Martinovićem. Za danes je sklican veliki kronski svet, katerega se udeležijo tudi principi in ki bo sklepal o ustavitvi obleganja Skadra.

Sofija, 19. aprila. Bolgarska vlada je v zadnjih dneh ponovno nasvetovala Crni gori, naj se ukloni zahtevam velesil, ker bi vsaka trdovratnost škodovala ne le Crni gori, marveč celi Balkanski zvezi. Poudarjala je bolgarska vlada ob enem, da bi mogla podpirati druge upravičene zahteve Črne gore le, če Črna gora pravočasno krene na pot treznosti in preudarnosti.

Izpred Skadra.

Belgrad, 19. aprila. (Izvirno poročilo.) Po vestih s Cetinja, je v vsi Crni gori zapadel sneg. Tudi Skader pokriva sneg. To otežkuje operacije, ki jih Črnogorci nameravajo nadaljevati. Vse reke okrog Skadra so preplavile bregove. Sicer je položaj pred Skadrom neizpremenjen.

Črna gora ne odneha.

Dunaj, 19. aprila. Oficijska poročila prinašajo vest, da pripravljajo kralj Nikolaj proklamacijo glede ustavitve obleganja Skadra. Dodaja pa se baje iz zanesljivih virov, da je črnogorski kralj sedaj bolj intransigent kot kedaj. — S 17. aprilom se je začelo zopet bombardiranje; krog padajo zopet v mesto, v mestu vlada veliko pomanjkanje.

Črna gora se misli vdati.

Pariz, 19. aprila. »Agence Havas« izve baje iz zanesljivega vira, da pripravljajo kralj Nikolaj proklamacijo na ljudstvo, v kateri naznani, da je z ozirom na odpoklicanje srbskih čet primoran opustiti obleganje Skadra.

Povratak v domovino.

Kotor, 19. aprila. V Santi Quaranti je pripravljenih 11 grških parnikov, ki naj popeljejo 10.000 vojakov nazaj v domovino.

Odgovor Zveznikov.

Sofija, 19. aprila. Kakor se zatrjuje, sta Srbija in Grška že poslali odgovor na noto velesil, tako da je mogoče danes definitivno odgovoriti. Srbija in Grška se zahvaljujeta za posredovanje velesil. Glede vojne odškodnine in otokov se je izrazilo upanje, da se morajo želje Zveznikov upoštevati in se morata obe vprašanji direktno obravnavati z velesilami.

»Albanija«.

Kotor, 19. aprila. Lloydov parnik »Albanija« se je ustavil na svojem povratku v Valoni, ker je bila blokada tega pristanišča za parnik »Albanija« preključena. S parnikom je dospel v Kotor podpredsednik albanske proviziorne vlade s štirimi člani te vlade. Potujejo čez Dunaj v London, da zahtevajo od konference veleposlanikov, da že enkrat uvedejo ustavo in javno varnost v Albaniji.

Srbske železnice.

Dunaj, 19. aprila. Srbska vlada je najela v Parizu večmilijonsko posojilo, katerega prvi obrok se je že izplačal. Ostalo se izplača po sklepu miru.

Belgrad, 19. aprila. Posojilo srbske vlade je v zvezi z oddajo zgradbe železnice franko - srbski družbi za industrijalna podjetja in javna dela v Parizu, ki je izplačala srbski vladi 20 milijonov frankov v obliki kavci je. Franko - srbska družba je prevzela zgradbo prog Niš - Mafard, Kragujevac - Raška in Valjevo-Osečina in sicer zgradbo prve proge za 15.300.000 frankov, druge za 10 milijonov 200.000 frankov in tretje za 5.200.000 frankov. Srbska vlada plača stavbna dela s certifikati po 5% in jih izda v višini 30 milijonov frankov. Srbska vlada oddaja tudi zgradbo nadaljnjih treh železniških prog na bosansko mejo in je oddala zgradbo velikih mostov v Skoplju, Tetovu in Hostivaru neki praški tvrdki.

Napad bolgarskih četašev.

Dunaj, 19. aprila. »Jugoslovanška korespondenca« poroča iz Kotor, da so bolgarski četaši med Kumanovom in Palanko napadli srbski transport orožja in municije. Vnel se je hud boj, v katerem je bilo 80 srbskih vojakov ubitih in ranjenih. Ostali so se razpršili. Bolgari so vzeli transport.

Belgrad, 19. aprila. Uradno se zavračajo vesti, da bi bili Srbi pri Krivi Palanki napadeni od Bolgarov. Vesti so izmišljene in tendenciozne. Uradno se tudi dementira vest, da zavračajo Srbija odgovor Zveze na noto velesil.

Albanske meje.

Belgrad, 19. aprila. Zastopniki velesil so izročili v zunanjem minist

strstvu noto, ki sporoča natančne meje severne in severovzhodne Albanije.

Srbija in Bolgarska.

Belgrad, 19. aprila. Srbski vladni krogi zatrjujejo, da so vesti o sporu med Bolgarsko in Srbijo, češ, da je ta zavzel že ostro obliko, pretirane. Bolgarska je poslala ravno v zadnjih dneh 250 visokih redov za srbske častnike, ki so se bojevali pred Odrinom.

Dve lažnji vesti.

Dunaj, 19. aprila. Listi prinašajo danes vest, da hoče skleriti Grška s Turčijo zvezo, v kateri se Turčija zaveže, da bo podpirala grške težnje glede razdelitve teritorija. Ta vest je ravno tako neresnična, kakor vest, da se hoče Bolgarska zvezati s Turčijo proti svojim zaveznikom.

Bolgarsko - srbski spor.

Belgrad, 19. aprila. (Izvirno poročilo.) Tukajšnji merodajni krogi so ozlovoljeni radi pisanja bolgarskega vladnega lista »Mir«, ki zatrjuje, da je zakasnitev odgovora velesilam glede posredovanja zakrivila Srbija. Po »Miru« bi se zdelo, kakor da Bolgari in Srbi žele mir na temelju predlogov, sestavljenih od velesil, dočim se Srbija temu protivi. Ta trditve nikakor ne odgovarjajo resnici. Tako pisanje listov, ki ali niso informirani, ali pa imajo zloben namen, ne more koristiti niti sami stvari, niti Balkanski zvezi. Srbija nima danes nobenih razlogov, razun povsem stvarnih, ki se istotako tičejo Bolgarske, kakor nje same, zavlačevati mir, ker ona že zdavnaj ni v nobenem konfliktu s Turčijo.

Balkanske države in velesile.

Belgrad, 19. aprila. (Izvirno poročilo.) Včerajšnja »Samouprava« ponovno konstatira, da velesile ne kažejo nasproti zaveznikom nikakršnega uvaževanja njihovih upravičenih zahtev. Velesile se niso ozirale na restrikcijo zaveznikov glede albanskih meja, in zavezniki bi imeli spricho tega dovolj vzroka razmišljati o tem, kaj se bo zgodilo v bodočnosti. Se neugodnejše je vprašanje vojne odškodnine, zakaj, ako se to vprašanje saj načelno ne reši in ne poveri finančni konferenci v Parizu, se lahko dogodi, da ta konferenca ne bo tega vprašanja niti vzela v pretres, češ, da ni pristojna odločevati principijalno o vprašanju, ki je v bistvu politične narave. Posredovanje velesil ne more vzbujati zaupanja zaveznikov v avtoriteto evropske volje. V takem svojem delovanju morejo velesile imponirati samo s svojo silo, nikakor pa ne s svojo pravičnostjo.

Pragmatična sankcija.

Dunaj, 19. aprila. Danes se je po celi monarhiji slavila po šolah 200-letnica razglasitve pragmatične sankcije.

Gališka volilna reforma.

Dunaj, 19. aprila. Rusin Lewicky je izjavil, da bodo Rusini v parlamentu razbili razpravljanje o finančnih predlogih, dokler poljske stranke ne bodo ugodile zahtevam Rusinov. Ministrski predsednik je nato konfiriral z načelnikom Poljskega kluba dr. Leonom.

Lvov, 19. aprila. »Gazeta« večerna piše, da bo namestnik Bobrzynski zaključil deželnozborsko zasedanje in demisijsiniral, na kar bo deželni zbor razpuščen. Poljska ljudska stranka je že pripravljena na volitve s sledečim programom: 1. Odprava kurije veleposelstva. 2. Odprava petrifikacije okr. zastopov. 3. Enomandatni volilni okraj.

Poljska ljudska stranka izjavlja, da akceptira rusinsko stališče, da se finančna reforma ne sme rešiti, dokler ni rešeno gališko vprašanje.

Po vzorcu Nemčije.

Dunaj, 19. aprila. »Reichspost« predlaga, ker znašajo stroški do sedanje vojne pripravljenosti že preko pol milijarde, razmišljajo krščanski socialisti o tem, ali bi ne kazalo uvesti enkratni davek od premoženja po nemškem vzorcu.

Občinske volitve v Zagrebu.

Zagreb, 19. aprila. Pri volitvah v II. volilnem razredu je zmagala lista združene hrvaške - koalicijske stranke prava. Izmed 1042 volilcev jih je glasovalo 960. Lista združenih koalicijskih in pravašev je dobila 507. Izvoljeni so bili: Fran Braun, Mijo Bregant, Mirko Budicki, Fran Hrutić, dr. Ante Javand, Josip Knežić, Milan Krešić, Ante Matić, Ivan Peršić in dr. Bogdan Stojanović.

Ogrske opozicijske stranke.

Budimpešta, 19. aprila. Grof Karolyi se trudi zediniti vse opozicijske stranke. Grof Apponyi je s to akcijo zadovoljen. Pozneje se bo posvetovanj udeležil tudi poslanec Desy. Tudi Justhova stranka ne stoji več na tako odklanjajočem stališču. Justh stavi za sodelovanje samo sledeče pogoje: Dogovor na držav-

nopravni podlagi iz leta 1848., demokratska volilna pravica in natančno določen program.

Papež.

Rim, 19. aprila. Papežovo zdravje se je zopet obrnilo na boljše. Jutranji buletin pravi, da je papež noč precej mirno prespal. Privatna poročila pravijo, da so zdravniki dovolili papežu, danes prvič zopet snofati.

Civilna lista za grškega kralja.

Atene, 19. aprila. Zbornica je določila civilno listo za grškega kralja in dosmrtno apanažo za kraljicovdovo.

Panama ali kaj?

Berolin, 19. aprila. V državnem zboru je vzbudil govor socialno - demokratskega poslanca Liebknechta, ki je predhacoval nemškim tovarnam za municijo nečiste manevre in podkupovanja, veliko pozornost. Že proti večeru se je oglasil k besedi k vojnemu proračunu poslanec Liebknecht, ki je podal senzacionalna razkritja. Trdil je, da objavlja nemška tovarna za municijo in orožje agresivne članke proti Nemčiji v francoskih časopisih, zlasti v »Figaru«, da dobi naročila. Izjavil je nadalje, da ima firma Krupp agente, ki sistematično podkupujejo vojaške uradnike in urade, da dobe naročila in vpogled v uradne odredbe in postopanje konkurenčnih tvrdk. Liebknecht je izjavil, da ima za svoje trditve tudi dokaze. Te dokaze je predložil že pred tedni vojnemu ministru in je ta izjavil, da ga ne zadene nobena krivda. Vojni minister mu je baje rekel, da je takoj uvedel preiskavo in da je v Essenu več oseb že v preiskavi. Preiskava je že končana in se je izkazala pravilnost njegovih izjav. Med izvajanjem posl. Liebknechta je sedel vojni minister poponoma mirno in pozorno poslušal. V zbornici je zavladalo veliko gibanje. Končno ni vedel vojni minister drugega, kakor da je izjavil, da so Liebknechtova izvajanja močno pretirana, — resnična pa vendar.

Stavka v Belgiji.

Bruselj, 19. aprila. Stavka se je močno razširila. V Antverpnu počiva vse delo. Mesariji in peki so zaprli svoje prodajalne. Položaj se je hudo poostril. Parlament se je odgodil do torka. Kompromisna pogajanja zaradi volilne reforme so ostale brezuspešna. V ponedeljek je pričakovati odločilni preobrat, ker bodo tudi mestni delavci začeli stavkati.

Cook zblaznel.

Frankfurt, 19. aprila. »Frankfurter Zeitung« poroča, da je znani raziskovalec južnih polarnih krajev. Cook zblaznel in da so ga morali spraviti v blaznico v Panami.

Dogodki v Nancyju.

Pariz, 19. aprila. Francoska vlada je obvestila nemško vlado, da je bil po preiskavi v Nancyju prenešen prefekt departementa v drugo mesto, oba stražnika, ki sta bila na kolodvoru pa odstavljena.

Na ženitovanjskih ogledih.

London, 19. aprila. Prestoionaslednik princ Waleški pride v Kodanj, kjer se sestane s princeso Olgo, hčerko ruskega carja. Gre za zvezo med ruskim in angleškim dvorom.

Gospodarstvo.

Vinogradniki!

Teški udarec usode nas je zadel letos ob istem času kot lani. Krasno, a žalibog prerano se razvijajoč trtni zarod nam je uničil žled in mraz!

Vsakdo bo gotovo vprašal, kaj naj stori sedaj z ozebljenimi trtami. Zato vam dajem sledeča navodila: Za sedaj ne kaže drugega, kot da pustite trto popolnoma v miru in skončate se ne izvršeno spomladno delo v vinogradih.

Vsak trtni popek obstoji iz enega glavnega in dveh stranskih oces (podočkov). Sedaj se še ne da zanesljivo presoditi, katera očesa so pozebla.

V večini slučajev je pozeblo samo (glavno) oko in je en ali drug podoček še zdrav. To ali ono stransko oko bo gotovo pozneje poginilo. Tudi na teh mladikah bo še nekaj grozdja, čeprav bolj redkega in drobnege.

Iz tega razvidite, kako nespametno ravna tisti, ki — morda v neumestni jezi — režejo šparone (preveze) stran. Pustite torej trto v miru! Se, ko bo nastalo trajno gorko vreme in ko bo trta zopet poginila, videli bomo, kaj je živega in zdravega, to pa bo treba skrbno varovati! Potem bomo od mraza uničene, suhe pogonike iz glavnih oces obrali, da stranska očesa lažje odženejo. Sedaj tega ne kaže delati, ker bi še bolj ozeblo to, kar je ostalo! Saj pride lahko še mrazi, groze nam še trijaki! Kadar bo trta odgnala 15 do 20 cm dolge mladike, bomo šele to odbrali, kar je na trti nepotrebnege, da trta po nepotrebem moči ne trati.

Drugo poletno delo, zlasti pa škropljenje in žveplanje, moramo skrbno izvršiti, da saj tisti zarod, ki bo ostal po mrazu, dozori in poplača vinogradniku saj delo.

Država in dežela nam bodeta gotovo priskočili na pomoč, da dobimo saj galico in žveplo po znižani ceni.

C. kr. vinarski nadzorik:

B. Skalický.

Poslano. *)

Gospodu Josipu Regan, župniku na Uncu.

Ker Vi nočete ali ne znate opustiti mržnje do mene z že večkratnimi ponovnimi napadi proti moji osebi indirektno ali indirektno, posebno danes v šoli med poukom kršč. nauka, kakor ste rekli o mojem 9 in pol letnem otroku. Pozivljam Vas in prosim na tem mestu, opustite mržnjo do mene in moje družine! Ako ne bode opustili svoje netaktnosti znanprej, bodem drugim potom postopal. Toliko v vednost.

Beležim se s spoštovanjem

Simon Ribarić.

Na Uncu, dne 15. aprila 1913.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

za »C. M. družbo« dr. Milan Wacha lekarnar v Metliki 18 K 20 v., nabrano v prijetni družbi ob priliki obhajanja obletnice županovanja, dr. Weibla, v Metliki, in Fr. Maselj v Ljubljani 2 K 40 v. za dr. Šlebingerjev slovarček in Novakovo slovnoico I. del. Skupaj 20 K 60 vin.

Živeli nabiralci in darovalci!

Današnji list obsega 20 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Ceno domače zdravilo. Za uravnave in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znanega, pristnega »Mollovega Seidlitza-praska«, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanja. Originalna škatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. Moll, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati Mollov prašek, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 1 33

3

zlati nauki

za zdravje želodca!

Kdor s »FLORIAN-om« se krepi, Zinera dober tek ima!

Če želodec godrnja.

Pij »FLORIAN-a«, pa nea!

Ni otožen, ni bolan,

Ta, ki vživa

Postavno varovano.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 Srednji zračni tlak 736 mm

aprila	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
18.	2. pop.	734-0	8-1	m. ssazh.	dež
»	9. zv.	735-8	5-6	sr. szah.	»
19.	7. zj.	737-9	5-2	brezvetr.	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura 7-2°, norm. 10-2° Padavina v 24 urah 14-0 mm.

Brez posebnega obvestila.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena mati, oziroma stara mati in sestra, gospa 1419

Vekoslava Junz roj. Lenček

danes zjutraj ob 7. uri po daljši mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v starosti 79. let mirno v Gospodu preminila.

Pogreb nepozabne rajnice se vrši jutri v nedeljo, dne 20. t. m. ob 1/2 5. uri popoldne iz mrtvašnice sv. Kristofa na pokopališče k Sv. Križu. Blag ji bodi spomin!

V Ljubljani, dne 19. aprila 1913.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za vse nama izkazano srčno sočutje ob bridki izgubi kakor tudi za časteče spremstvo našega iskrenoljubljenega očeta in tasta, gospoda

Matija Podlipec

zasebnika

k večnemu počitku izrekava tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem svojo iskreno zahvalo.

V Ljubljani, 19. aprila 1913.

Anton in Ivana Gorše.

Sekači za prage

(Schwellenhauer) se iščejo. Agentje dobe provizijo. Ponudbe pod »20 Mann L 28« na anončno ekspedijo Kienreich v Gradcu. 1393

Sprejmeta se dva

mizarska vajenca

Naslov na upravništvo »Slov. Naroda«, 1420

Vajenca za sedlarsko obrt

sprejme 1415

Rudolf Švara, sedlar v Komnu, Primorsko.

Več

1408

srednjih stanovanj

se odda za avgustov termim.

Več se poizve na Slovenskem trgu, št. 8., II. nadstropje, desno.

Narodstvo Posojilnice za II. Ristriški okraj v Trnovem naznanja svojim zadržnikom tužno vest, da je njen mnogoletni odjornik, gospod 1411

Anton Krainc

posesnik v Trnovem št. 7

danes ob 3/4 5. uro pop. po kratki in mučni bolezni umrl

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

u Delniška glavnica 8.000.000 kron. 11

152

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond okroglo 1.000.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

= ter jih obrestuje od dne vloge po čistih =

4 3/4 %

Priporočila promesa: zemljiških srečk II. em. a 6 K k žrebu 5. maja 1913. Glavni dob. 60.000 K; zemljiških srečk I. em. a 6 K k žrebu 15. maja 1913. Glavni dob. 90.000 K; Ogrskih premijskih srečk k žrebu 15. maja 1913; cele a K 20 —. Glavni dobitek 200.000 K; polovica a K 10-50. Glavni dobitek K 100.000.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 94
M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS. HENNESSY & CO. COGNAC
LE V IZVIRNI POLNITVI.

MOËT & CHANDON
ANNO EPERNAY 1743

Najboljši francoski šampanjec

Došle so novosti **vezanih švicarskih oblek za birmanke.** Cene čudovito nizke.

Visoko, moderno podobo, lepoto linij, udobnost dajo samo

Warnerja Rust Proof

stezniki

(Originalno amerikan. izdelek).

Se pere kakor vsako drugo perilo, re da bi se odstranile vloge. Za vsak kos se jamči.

Edina zaloga v Ljubljani:

Josipina Podkrajšek,
Ljubljana, Cevljarska ul. 2.

Priporočila tudi veliko zalogo higien. perila
Jägrovega in Tetra ter vse druge modne
predmete najboljše kakovosti.

Poštna naročila se izvršujejo točno.

Proda se samo malo rabljen

orkestrion

prav dober, po ugodni ceni in pogojih
Vprašanja na g. **Josipa Rossi,**
krčmarja v Zagorju ob Savi.
1264

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo

in

zaloga štedilnikov

se nahaja: 535

Šmbožev trg šte. 9.

Bleščeče belo perilo.

Kakor na solcu beljeno — izgleda perilo po polurnem kuhanju s primesjo

Persil

MODERNO PRALNO SREDSTVO

Persil ne vsebuje — kljub svojemu
hitremu učinku — nikakih perilu
škodljivih snovi. Zajemeno neškod-
ljivo pralno sredstvo.

TOVARNA:

Gottlieb Voith
DUNAJ III.1.

Naprodaj po vseh trgovinah.

Ure, verižice, uhani,
prstani, obeski, za-
pestnice itd. itd.

Edina zaloga ur z lastno znamko

„Tup“

Najstarejša
domaća tvrdka
Lud. Černe
juvelir in trgovec
Ljubljana, Wolfova ul. 3.
= Cenikl zastoj. =

Najstarejša birmanska darila!

NING DE L'ILIR

(Cvetlični sneg)

nova znanstveno izdelana

krema za roke in obraz

giensko najboljšo toaletno sredstvo sedanosti. Dobiva se posvodi Lonček 80 h., škatlja K 1-60.
Zaloga: „Adria“, B. Cvančara v Ljubljani. Zaloga

Moderna ročna dela in materijal

M. Drenik

Ljubljana, Kongresni trg 7.

Volna za športne obleke, čepice itd.
Zgotovljene, pričete in predtiskane
vezenine v največji izbi. Predtiska-
rija. Vezenje na roko. Tamburiranje.
Plisiranje itd. Popolna zaloga telo-
vadratnih oblek. — Zunanja naročila
= se izvršujejo točno in vestno. =

Moderne srajce

bele, modne barvaste, tenniske, lovske,
hribolasko, mrežaste in vse druge vr-
ste z ovrtnikom in brez ovrtnika v
največji izbiri in najboljši kakovosti
= po zelo skromnih stalnih cenah =
z 10% popusta.

: Modna in športna trgovina :
P. Magdič, Ljubljana
= nasproti glavne pošte. =

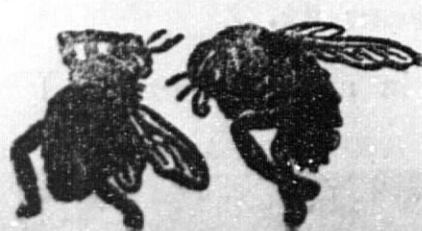
Zacherlin

pomaga čudežito kot nede-

sožni „uničevalac mrčesa“.

Pristen samo v steklenicah.

Naprodaj, kjer so obešeni plakati.

Iz zgodovine bojov za Skader.

Črnogorcem in Srbom je Evropa prepovedala zavzeti Skader. Oblegali so to velikansko trdnjavo mnogo mesecev in doprinali silne žrtve, a v zadnjem trenutku, ko je bil Skader že pred padcem, je Evropa posegla vmes in zabranila zavzetje.

Zadnje tedne je bil Skader središče vse mednarodne evropske politike, nekaj trenutkov se je bilo celo bati, da nastane zaradi Skadra splošna evropska vojna in četudi je ta nevarnost minila in je zdaj odločeno, da pripade Skader bodoči Albaniji, vendar ni dvoma, da pride čas, ko bo zopet vsa pozornost obrnjena na to trdnjavo. Skader ostane tudi v prihodnje velikanske važnosti, kakor je bil v preteklosti.

Zgodovina Skadra je zanimiva, zakaj zanj je teklo že na potoke krvi. Ko je l. 1467. umrl slavni albanski vodja Škanderbeg, so Benečani zasedli velik del ozemlja, nad katerim je vladal. Zadnje dejanje Škanderbega je bilo, da se je Skader ubranil pred Turki. Ahmed paša je s svojo armado pobegnil izpred Skadra, čim je slišal, da se bliža Škanderbeg.

Toda že l. 1474. so Turki vnovič navalili na Skader. Sulejman paša je pripeljal 70.000 mož, da bi obnovil tamkaj avtoriteto Turčije in pregnal Benečane. Skader je z majhno beneško armado branil Antonio Loredano iz slavne beneške roduvine. Kdo ve, kako bi se bilo Loredano godilo, da mu ni prišel na pomoč Ivanbeg z 8000 Črnogorci in zasedel goro Tepe. Turki so izgubili v boju okroglo 7000 mož, pa vendar niso ničesar opravili in so bili končno pregnani.

Tri leta pozneje, namreč l. 1477. je prišel sam sultan Mohamed II. v Albanijo in počasi prodiral od juga proti Skadru. Dne 8. junija je turška armada obkolila Skader. V mestu je bilo samo 1600 domačih moških, 1600 Črnogorcev in 250 žena. Tekom enega meseca so Turki iz svojih topov zagnali 2534 bomb v Skader, a vsi njih naskoki so bili odbiti. Sultan je naposled odšel, pustil pa pred Skadrom 40.000 mož pod poveljstvom Ahmed Evren paše, da nadaljuje obleganje. In Skader se ni udal, pač pa so ga Benečani sami odstopili Turkom 8. februarja 1479. In 25. aprila so hrabri branitelji zapustili mesto — bilo jih je le še malo, 250 domačih moških, 200 Črnogorcev in 150 žensk.

Od tedaj ni bilo več stoletij nič več slišati o Skadru. V njem so gospodovali Turki po svoji navadi. V drugi polovici 18. stoletja je svet zopet poznal za to mesto. Takrat je turški paša Kara Mahmud ponudil Avstriji, da prestopi h katoliški veri in začne vojsko zoper Turčijo, če ga Avstrija prizna za albanskega vladarja. Avstrija je ta predlog sprejela. Na to se je združilo 24 turških paš, da bi Kara Mahmuda kaznovali, turški vojni minister Kari Seki paša je prevzel poveljstvo in šel z dosti močno armado proti Skadru. Kara Mahmud se je umaknil s 60 možmi v skadrsko trdnjavo Rosafo in potem začel z oblegovalci — mesetariti. Svar se je končala s komedijo. Kara Mahmud je navidez proglasil, da se uda ter s svojimi 60 možmi zapustil Skader, se polastil, kakor je bilo dogovorjeno, turških topov in začel streljati na turško vojsko, ki je hitro pobegnilo. Koliko je Kara Mahmud turškim generalom plačal, da so bili s tem zadovoljni, ni dognano. Po tej »zmagi« je Kara Mahmud »vladal« po severnem delu Albanije, to se pravi, je kradel in ropal. In dobro se mu je godilo, kajti dobival je z Dunaja lepe podpore.

Njegov drugi naslednik Mustafa je celo mislil na to, da bi postal turški sultan. Toda Mehmed Rešid paša ga je l. 1831. porazil in Mustafa je moral bežati. Utaboril se je v Skadru, kjer ga je turška armada potem oblegala. Turki so obkolili Skader, postavili na Tarabošu in Tepu baterije in so 15 dni bombardirali trdnjavo Rosafo. Na pomoč je prišlo 3000 Malisorov, da bi Rosafo osvobodili, pa so bili poraženi. Mustafa je iz Skadra poskušal več izpadov, a je bil vedno pobit. Končno je turška bomba v Skadru padla v skladišče smodnika. Eksplozija je porušila tudi palačo paše in Mustafa je bil prisiljen, se s Turki pogajati. Hotel se je udati Turkom na milost in nemilost, toda Avstrija se je zanj potegnila in mu izposlovala pomiloščenje.

L. 1832. je bil Namir Ali paša valj v Skadru. Bil je v večnem nasprotju s prebivalstvom in vsak čas so se dogodili izgredi. Poveljnik turške vojske je končno s 300 možmi udril v bazar in zagrozil, da ga užje.

To je za trenutek pomagalo. Ponoči pa so se prebivalci organizirali, izvolili Ali beja in Jussuf beja za svoja zapovednika in so valija pregnali iz mesta. Moral je bežati v trdnjavo. Zdaj so prebivalci oblegali turške vojake v trdnjavi, turški vojaki pa prebivalce v mestu, kajti prebivalci niso mogli v bazar, vojaki pa ne v mesto. Turška vlada je poslala Hafiz pašo, da ukroti Skader. Ta je bombardiral mesto in naskakoval napravljen barikade, pa je bil pobit. Šest mesecev je trajal ta boj, v katerem je bila dobra polovica skadrskega prebivalstva ubita. Naposled je turška vlada Hafiz pašo odpoklicala in v mestu je nastal zopet mir.

L. 1842. je nastala v Skadru revolucija, ker so dobili jezuiti s posredovanjem Avstrije dovoljenje, da smejo ustanoviti semenišče. Takrat so stvar pač hitro poravnali, pa samo površno, kajti že leta 1843. je nastala zaradi jezuitov nova revolucija in je prišlo do strašnega klanja kristjanov. Omer paša je zadušil revolucijo in dal več tisoč ljudi poklati.

L. 1854. je nastala v Skadru nova revolucija proti valiju; vodja ustašev Šejk Samyl je valija Allah pašo oblegel v trdnjavi, a s posredovanjem francoskega konzula se je kmalu dosegel mir. Pa ta ni dolgo trajal. Letu 1855. je nastala nova revolucija, to pot zopet zaradi katoliškega semenišča in končana je bila šele po krimski vojski, ko jo je Mustafa paša z neverjetno krutostjo zatrl.

Od tega časa je vladal v Skadru mir in le malokdaj se je do lanskega leta slišalo ime tega mesta.

V starem veku se je to mesto imenovalo Skadra in rimski zgodovinar Livij poroča o njem, da je bilo sedež ilirskega kralja Gentia. Ko se je l. 168. rimska država polastila mesta in okolice in je tamkaj naselila prebivalce iz Italije. Za cesarja Dioklecijana je postal Skader provincijalno glavno mesto, l. 395. pa je pripadel vzhodno-rimskemu cesarstvu. Ko so se Srbi naselili na Balkanu, je postal Skader sedež srbskih velikih županov. Najslavnejši teh županov je bil Vukan, ki je vladal v zadnjih letih enajstega stoletja. Po tej dinastiji so prišla na vlado rodovina Balšić, kateri so potem Benečani vzeli gospodstvo iz rok.

Zgodovina Skadra je krvava, a morda ni to, če nikoli teklo toliko krvi, kakor jo je teklo sedaj — zaman.

Zdravniško priporočeno.

Ako se zaradi nezadostne ali pomanjkljive prehranitve ali iz kakih drugih vzrokov otroci ne morejo prav razvijati, nobeno drugo redilno sredstvo ne zasluži večjega zaupanja nego Scottova emulzija iz ribjega olja, ki se je izborna obnesla za tvoritev in utrjevanje kosti in za jačjenje telesa. V njej obsežne redilne snovi pospešujejo rast krepkih, ravnih kosti in podpirajo ves razvitek tako, da bodo otroci kmalu dobre volje in veseli capljali okoli. Otrokom ugaja Scottova emulzija; z veseljem uživajo sladko, smetnasto zmes.

SCOTTOVA EMULZIJA

je že skoro 40 let uvedena po vseh državah, odreja jo po preimnog zdravnikov, ker je v vsakem oziru, za nesljiv in učinkovit izdelek.

Cena originalni steklenici 2 K 40 v. Dobiva se po vseh lekarnah. Proti vpošiljavi 50 v. v pisemnih znamkah dobite od trdke SCOT & BOWNE, d. z. o. z. na Dunaju VII. sklicavaje se na naš list enkratno vpošiljatev po v. kušnje od kake lekarne

Proti 22
zobobolu in gnilobi zob
izborbo deluje dobro znana
antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodilom 1 krono.
Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani
bolniških blagajn juž. železnice, c. kr. tobačne
tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag. gospod lekarnar!

Prosim vljudno, pošljite mi zopet
tri steklenice Vaše izborni delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katera je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrja dlesno in od-
stranja neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem

Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

A. KUNST

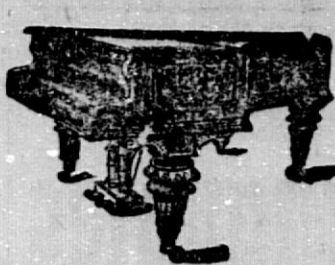
Ljubljana

Zidovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode
in otroke je vedno na izbero.

Vsakišna naročila se izvršujejo točno in
po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in
zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj
se blagovni vzorce poslati. 40

Pozor! Pozor!
Dobro blago se samo hvali!

Kupite le **dobro glasovir** in ne
dajte se begati
po kričeh reklam
trgovcev, ki imajo
instrumente v ko-
misiji in ki manj
vredno blago na
vse pretege hva-
lijo, da dosežejo
večji dobiček. Jaz ne trgujem v komisiji, imam
le **prvo vrstno blago** in kupujem le za gotov
denar, ker se le na tak način more **dobro**
robo po nizki ceni prodati. **Jamčim pis-**
meno 10 let za dobro kakovost svojih instru-
mentov. **Uglaševanje ter popravila** vseh
sistemov izvršujem solidno in računam ceno.

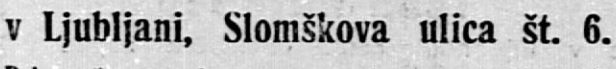
G. F. JURÁSEK

koncesijonirani uglaševalec in trgovec glasovirjev
v Ljubljani, Poljanska c. 13.

Josip Stupica
jermenar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.
Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših
konjskih oprav
krasno opremljene
kočije, druge vozove in najrazličnejšo
vprežno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse
druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-
ne ščine, že obrabljene vozove in
konjske oprave.

Svoji k svojim!
Zastonj
dobi vsak 1 plošč
čo in 200 igel,
ako naenkrat na-
roči 6 plošč. ::

: Zastonj :
dobi vsakdo 1 album in 200 igel, ako
naenkrat naroči 10 plošč.

Gramofoni že od 21 K naprej
Avtomati že od 80 K naprej
tudi na prav primerne mesečne obroke.

Posebno ugodni nakup za gg. gostilničarje.
Vsa popravila gramofonov izvršujem v svoji
lastni delavnici točno in solidno. — Glavni
zastopnik največjih tvornic, kakor znamke
Angel Zonophon, Favorite, Odeon, Jumbo idr.

Preprodajalci dobijo popust.
Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Fr. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 9.

Specialna trgovina
finih
ročnih del
TONI JAGER
v Ljubljani,
Zidovska ulica št. 5.

Predtiskarija
Tamburiranje
Montiranje ::
Plisiranje :: ::

Lepa prsi

Suhi

Pred rabo.

dobe deklice in žene vsake starosti, ako
rabiyo moje najnovejše **mazilo ali vodo**
za prsi, rabi se samo na zuraj, edino res-
nično učinkujoče sredstvo, zjamčeno ne-
škodljivo. Cena K 3, 5 in 8. Zraven spadajoče milo 60 vin.

Käthe Menzel, Dunaj, poštini urad 59, poštini predal 5.

Po rabi.

dobe lepe, polne telesne oblike z mojo redilno moko
»Käthe«, zjamčeno neškodljivo, mnogo zahvalnih
pism. Cena kartonu K 2-20 po povzetju. Od 4 kar-
tonov naprej pošt. prosto. — Pošiljajte poste re-
stancije samo če se pošlje denar naprej. — Razpošilja ga

Modni salon

Stuchly - Maschke

3 ZIDOVSKA ULICA 3

naznanja in priporoča častitim damam tu in na deželi
svojo krasno izbiro ravnokar došlih

dunajskih in pariških modelev kakor največjo zalogo športnih klobukov.

Zalni klobuki vedno v zalogi.

Popravila se točno izvršujejo. 1909 Cene brez konkurence!

Kolesarji!

Ako si hočete prihraniti znatnih nepotrebnih izdatkov, tedaj ne
kupite in ne naročite nikjer koles ali kolesarskih potrebščin,
» **dokler ne poznate naših cen za leto 1913.** »

Najboljši in najcenejši nakup

pri tvrdki

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9-12,

specijalna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in po-
sameznimi deli. — Mehanična delavnica in garaža.

Priporočam se domača najnovejša

konfekcijska trgovina

Maček & Komp.

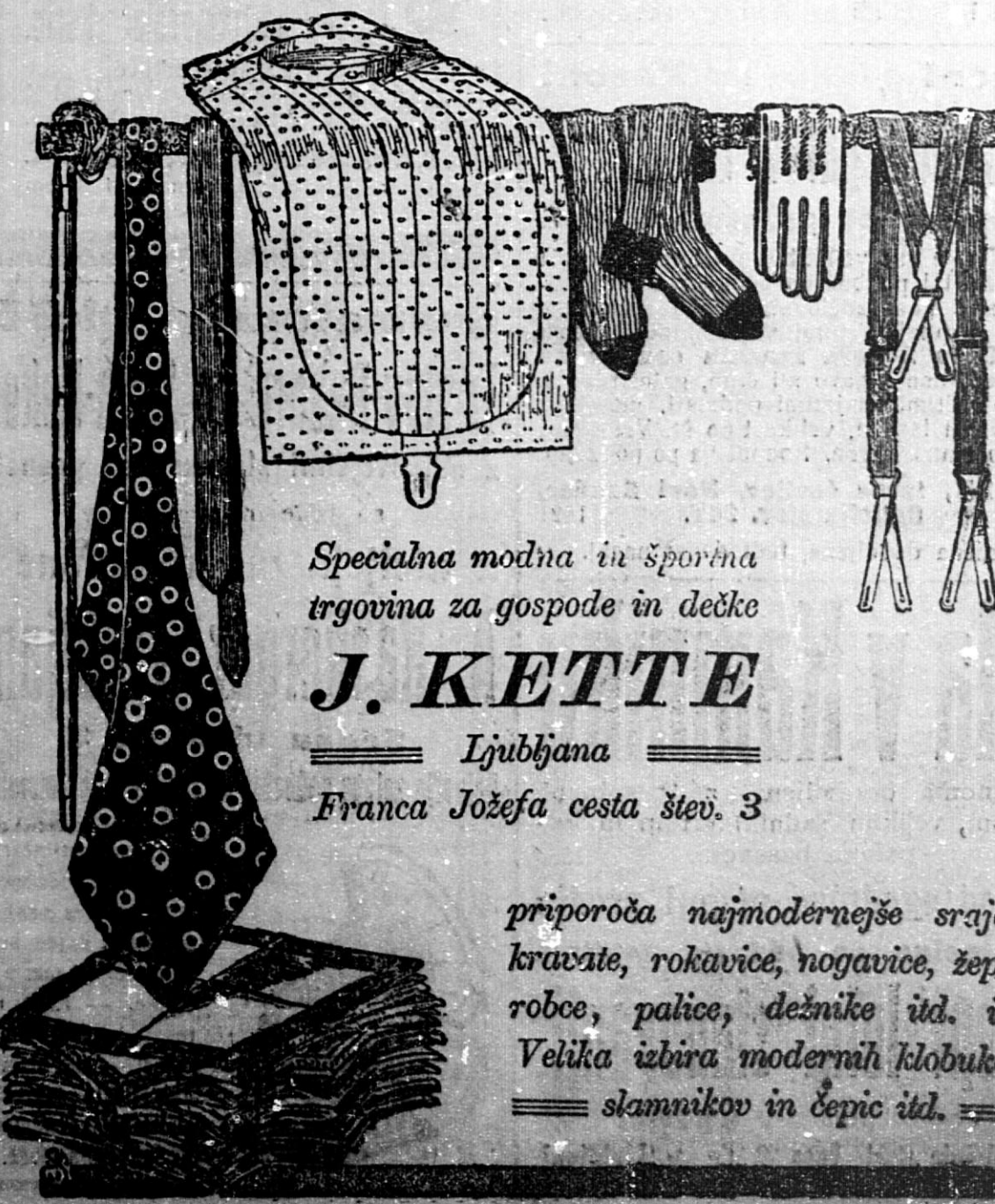
Franca Jožefa cesta št. 3.

Sprejemajo se naročila po meri,

ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Specialna modna in športna
trgovina za gospode in dečke

J. KETTE

Ljubljana

Franca Jožefa cesta št. 3

priporočam najmodernejšo srajce,
kravate, rokavice, nogavice, žepne
robce, palice, dežnike itd. itd.
Velika izbira modernih klobukov,
slamnikov in čepic itd.

Absolvent

VI. gimn. razreda, vojašine prost, smoten slovenščine in nemščine v govoru in pisavi, prosi kakršnekoli službe. Ponudbe na upravnishvo »Slovenskega Naroda« pod „Absolvent“.

Mlada, izobražena, ločena gospa, visoke postave, priključljive zunanosti

išče mesta gospodinje,

blagajničarke, ali kaj podobnega. Ponudbe pod „Neodvisnost“ na upr. »Sl. Naroda«.

Trgovski pomočnik

za trgovino s kolonialnim blagom in jestvinami se išče za tržiško okolico.

Prednost imajo oženjeni. Ponudbe z navedbo zahtevane plače pod „Prodajalna“ v Trst glavna pošta restante. 1413

Gospod

šestindvajsetih let, želi znanstva z lepo in neodvisno gospodino.

Ponudbe s polnim naslovom pod „majev vetrice“ pošto ležeče Ljubljana. 1417

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove vzorce 3 za 1 K, 6 za 1 K 80 h, 12 za K, 342 ilustrovan cenovnik i, zdravniškimi nasveti gratis in franco (zaprta 30 h) — I. Singe, higienična manu-faktura, Družaj I. Wiesingerstr. 8 F

Na obroke zlata verižica

60 gramov težka, K 140—, mesečno 4 K. Prve vrste srebrna ura s 3 srebrnimi pokrovi 14 K. Pošilja se na vse strani. Kdor bi rad ceno kupil uro in verižico, naj piše takoj: R. Lechner, Breclava (Lundenburg) 299 trgovina z zlatino.

Mlin in žaga

je naprodaj; pet minut oddaljena od postaje bodoče belokranjske železnice, k temu spada hiša s potrebnimi stanovanji in kletmi ter s potrebnim gospodarskim poslopjem, vse skupaj v dobrem stanju. Interesentje naj naslove ponudbe pod 1407

„Malnica“ na upravnishvo »Sl. Nar.«

Stanovanje

obstoječe iz 3 elegantnih sob, 1 kabineta ter z vsemi pritliklinami,

se odda za majev termin na Bleiweisovi cesti št. 1, III. nadstr.

V isti hiši v suterenu se oddaste 2 sobi, kuhinja za majev termin. Poizve se pri hišnici ali pri lastniku ravnotam.

Pozor! Pozor!

50.000 parov čevljev.

4 pari čevljev za samo 9 kron.

Ker je več velikih tvornic ustavilo plačila, sem bil pooblaščen velik oddelek čevljev daleč pod izdelovalno ceno spraviti v denar. Prodajam torej vsakomur: 2 para moških in 2 para ženskih čevljev na trakove, usnje rjavo ali črno, galosirano, z močno zbitimi usnatimi podplati, veleleg., najnovejša fazona, velikost po št. Vsi 4 pari stanejo samo 9 kron. Razpošilja po povzetju

J. GELB, izvoz čevljev, Novi Sandec, Galicija št. 247. 1421

:: Zamena dovoljena, tudi denar nazaj. ::

Vila v Kamniku

popolnoma opremljena, z 9 sobami, parkom, velikim sadnim vrtom in kopalnim basenom, 1380

se pod ugodnimi pogoji prodaja.

Eventuelno se oddasta istotam

2 lepi letni stanovanji.

Več se poizve v trgovini A. Sinkovic nasl. Soss & Co. v Ljubljani.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajimi se vplačili.

Kovaškega vajenca

sprejme takoj

Alojzij Jeras, kovač na Glincah.

Spretna blagajničaka

eventuelno prodajalka z večletno prakso

išče službe.

Vajena je voditi tudi pisarniška dela. Ponudbe pod „Spretna“ na upr. »Sl. Nar.«

Išče se za 1. maj

stanovanje

s 5 sobami in pritliklinami ali pa vzame vila z vrtno in hlevom v najem. Ponudbe pod „1000“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda« 1404

Prodajo se prav dobro ohranjeni

knjigovezni stroji

na sploh vse utenzilije, potrebne za knjigoveško obrt. Več se izve v pisarni g. dr. Frana Novaka, odvetnika v Ljubljani. 1390

Mlad odvetnik na deželi išče

solicitorja.

Ponudbe z dosedanjim prakso, pogoji in podatki glede vojaške obveznosti itd. na upravnishvo »Slovenskega Naroda«

Hotel in kavarna

se odda v najem

zaradi drugega prevzetja. — Prodaja se pod dobrimi pogoji ves inventar s sobami za tužce, gostilno in kavarno, 2 konja, 2 kočiji, 1 omnibus, sani. — Ledenica polna. Koncesija v hiši. — Priljubljen kraj za izletnike.

Frano Aleksič, „Hotel Trst“, Zdravilišče Samobor, Hrvaško.

Nadležne kocine

na obrazu ali na rokah odstrani v 5 minutah

Dr. A. Rixa

odstranjevalec kocin.

Zaj. neškodljivo, gotov uspeh. Pušica za 4 K

zadostuje. Razpošiljanje strogo diskretno.

Kos. dr. A. Rixa, laboratorij, Družaj IX., Berggasse 17 E.

Zaloga v Ljubljani: Lekarna „pri zlatem jelenu“, drogeriji A. Kanc in „Adrija“.

Gramofonske plošče

Triglav-Rekord in Sava-Rekord

z najnovejšimi slovenskimi posnetki

so izšle in se dobe v

:: ateljeju za gramofone ::

A. Rasberger, Ljubljana

Sodna ulica št. 5.

Največja zaloga godbenih avtomatov in gramofonov.

Cen. gg. gostilnarjem

posojujem godbene avtomate brez vsakega

plačila in dajem še od nabranega denarja odstotke. — Kdor rabi

tedaj avtomat, naj se zgasi — tudi pismono

Ako imate gramofon, pišite po seznam naj

:: novejših plošč ::

Generalno zastopstvo v Ljubljani

čigar pisarne so v lastni bančni hiši

v Gosposki ulici št. 12.

„SLAVIJA“

„vzajemno zavarovalna banka v Pragi.“

Reservni fond K 58.461.432-56 — izplačane odškodnine in kapitalije K 123.257.495-77

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države v vseskozi slovansko-narodno upravo.

Generalno zastopstvo v Ljubljani

!! 500 kron !!

Vam plačam, ako Vam moj uničevalec korena mazilo »Ria« ne odstrani brez bolečin v 3 dneh kurjih oči, bradavic in otiščancev. Loncek z jamstvenim pismom 1 krono. — Komeni, Košice (Kaschau) I. Postfach 12/64, Ogrski. 616

Usak poznavalec

daje prednost že desetletja na čelu stoječim

voznim kolesom

Helical-Premier!

1318 Krasni katalog zastoj.

:: Zastopnika ::

A. Cerar, Domžale; Mat. Rozman, Stožice.

G. Flux

Gosposka ulica 4,

I nadstropje, levo 1385

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

išče nujno:

je v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.

:: Priporočila in nameštila le boljše ::

službe iskajoče vsake vrste

kakor

privatno trgovsko in gostilniško osobje izbira različnih služeb, zlasti za žensko

Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Pri vnanjih vprašanjih se prosi znamka za odgovor

Naznanilo in

priporočilo.

Podpisana cenj. odjemalce

malcem drož iz tovarne

Jos. Košmerl v ljudno

naznanjam, da niso resnične

vesti, da bi bilo podjetje po

smrti mojega soproga pro-

dano komurkoli. Podjetje

ostane dalje last dedičev

A. Košmerla, t. j. last moja

in mojega sina ter je bom

pod dosedanje firmo vo-

dila dalje.

Velespoštovane doseda-

nje gg. odjemalce zagotavljam,

da bom poznavajoč iz večletnih

izkušenj pravi način izbornega

izdelovanja drož, vestno skrbela,

da dobe v resnici le najboljše

blago in da podjetje v polni meri

ohrani njihovo naklonenost ter si z

vestnim in točnim poslovanjem pridobi

še nove odjemalce. 1403

V ljudno se priporočajo

joč za nova naročila, beleži

s najodličnejšim spoštovanjem

va tovarno drož Jos. Košmerl

Ljubljana, Franciskanska ulica 6,

Matinka Košmerl, roj. Mulej

Postranski zaslužek

ama bodisi v pisarniški stroki ali šivanju in ročnem delu. — Ponudbe pod šifro „Bolja prihodnost“ pošto ležeče, Ljubljana. 1402

Proda se 1323

nova hiša

s 4 stanovanji v predmestju Ljubljane, dalje električen pianino tvrdke Hupfeld in klavir v dobrem stanju. Pogoji jako ugodni.

Obrniti se je pod „Triglav“, poste restante Ljubljana.

Prirodna vina

bela in svetlordeča K 40 do 56, črna, voljna K 68 do 76, pristen slivovec in družnik K 116 za 100 litrov dobavlja

J. Kravagna v Ptuj.

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. 257

Parja žaga SCAGNETTI, za skladiščem državnega kolodvora.

Nova hiša

vili podobna, zidana, z opeko krita, ima 4 sobe, 2 štedilni kuhinji, veliko klet, perilno kuhinjo, vodnjak na cev, velik vrt, blizu velike ceste, šole in mesta Maribora, v lepi, ravni, mirni legi, za penzioniste ali rokodelce posebno pripravna, se takoj pod zelo lahkimi plačilnimi pogoji prodaja. — Cena K 8600—. Več pove lastnik Franc Podlipnik v Mariboru, Tezenšt. 38.

Hiša

z žago in mlinom

vodna moč, z vsemi pritliklinami, skladiščem, vrtom itd. se v prijaznem industrijalnem trgu na Notranjskem

cenó prodaja. 1379

Skozi trg vodi državna cesta in je tam tudi železniška postaja. — Prijazne ponudbe pod „Ugodna prilika“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

Prostovoljna dražba.

V torek, 22. aprila t. l. ob 9. dopoldne se vrši v pritličju hiše št. 5. na Resljevi cesti prostovoljna prodaja

hišne oprave, obleke in perila,

h kateri se kupci vabijo 1376

Soboto, nedeljo, praznike vso noč odprto.

Kavarna „EGIA“

se priporočla slavnemu občinstvu. Zagotavlja najboljše pijačo

in točno postrežbo. — Na razpolago raznovrstni politični in

ilustrovani časopisi. Dva moderna Seifertova biljarda. ::

1406

Jos. Cufer, kavarar.

Soboto, nedeljo, praznike vso noč odprto.

Kavarna „EGIA“

se priporočla slavnemu občinstvu. Zagotavlja najboljše pijačo

in točno postrežbo. — Na razpolago raznovrstni politični in

ilustrovani časopisi. Dva moderna Seifertova biljarda. ::

1406

Jos. Cufer, kavarar.

Soboto, nedeljo, praznike vso noč odprto.

Kavarna „EGIA“

se priporočla slavnemu občinstvu. Zagotavlja najboljše pijačo

in točno postrežbo. — Na razpolago raznovrstni politični in

ilustrovani časopisi. Dva moderna Seifertova biljarda. ::

1406

Jos. Cufer, kavarar.

Soboto, nedeljo, praznike vso noč odprto.

Kavarna „EGIA“

se priporočla slavnemu občinstvu. Zagotavlja najboljše pijačo

in točno postrežbo. — Na razpolago raznovrstni politični in

ilustrovani časopisi. Dva moderna Seifertova biljarda. ::

1406

Jos. Cufer, kavarar.

Soboto, nedeljo, praznike vso noč odprto.

Kavarna „EGIA“

se priporočla slavnemu občinstvu. Zagotavlja najboljše pijačo

in točno postrežbo. — Na razpolago raznovrstni politični in

ilustrovani časopisi. Dva moderna Seifertova biljarda. ::

1406

Jos. Cufer, kavarar.

Soboto, nedeljo, praznike vso noč odprto.

Kavarna „EGIA“

se priporočla slavnemu občinstvu. Zagotavlja najboljše pijačo

in točno postrežbo. — Na razpolago raznovrstni politični in

ilustrovani časopisi. Dva moderna Seifertova biljarda. ::

1406

Jos. Cufer, kavarar.

Soboto, nedeljo, praznike vso noč odprto.

Kavarna „EGIA“

se priporočla slavnemu občinstvu. Zagotavlja najboljše pijačo

in točno postrežbo. — Na razpolago raznovrstni politični in

ilustrovani časopisi. Dva moderna Seifertova biljarda. ::

1406

Jos. Cufer, kavarar.

Soboto, nedeljo, praznike vso noč odprto.

Kavarna „EGIA“

se priporočla slavnemu občinstvu. Zagotavlja najboljše pijačo

in točno postrežbo. — Na razpolago raznovrstni politični in

ilustrovani časopisi. Dva moderna Seifertova biljarda. ::

1406

Jos. Cufer, kavarar.

Soboto, nedeljo, praznike vso noč odprto.

Kavarna „EGIA“

se priporočla slavnemu občinstvu. Zagotavlja najboljše pijačo

in točno postrežbo. — Na razpolago raznovrstni politični in

ilustrovani časopisi. Dva moderna Seifertova biljarda. ::

1406

Jeseniške novice.

Rekurz radi skupne šole je bil 15. marca od onih treh posestnikov na Savi, ki so ga podpisali, umaknjen. S tem je šolsko vprašanje definitivno rešeno in zidava nove skupne šole je perfektna. Skrajni čas je že, da so naši otroci že enkrat rešeni onih lukenj, kjer je nameščena sedaj šola in da je končana trnjeva pot jeseniške šole, ki je povzročala več let veliko prahu.

Jeseniški in savski trgovci so po veliki večini hudi klerikalni petelin, trgovke pa zveste fajmoštrove jarce. Človek bi mislil, da so trgovci pač toliko zavedni in »brihtni«, da onega, ki jim ustanavlja konsume in jim s tem neusmiljeno konkurira, ne bodo poljubovali na copate; naši trgovci pa med sabo še tekmujejo, kdo bo poljubil ustanovitelja konsumov še malo višje od copat. Klerikalci imajo svoj konsum, socij. imajo s Kor. Belo kar tri, tovarna ima svojo »kašto«, tako, da je konkurenca na vseh koncih in krajih. A vendar jeseniški trgovci in trgovke na vso moč silijo v fajmoštrov frak, če je prav on »Oberkonsumar«. Privoščili bi nam brumnim krščanskim dušam, da bi jim gosp. župnik za zvesto capljanje ustanovil še na Jesenicah en katoliški konsum!

»Sveta vojska« na Jesenicah. Antialkoholno gibanje na Jesenicah odlično napreduje. Pred antialkoholnim kongresom v Ljubljani je bila na Jesenicah in na Savi ravno v vsaki drugi hiši gostilna in zganjetoč. Sedaj smo pa postali že taki abstinenti, da so gostilne še preredke, zato skrbe klerikalci, da bo že v vsaki hiši oštarija. V par tednih je naše »obektivno« okrajno glavarstvo podelilo kar trem klerikalcem gostilniške koncesije in sicer: klerikalnemu občinskemu odborniku Čuferju (bivša gostilna »Golica«), našemu vrlemu napanu, da bo za kratek čas kar doma v gostilni hlače šival in klerikalnemu konsumnemu društvu, da bodo lažje brez strahu prodajali jeruš in jetiot. Za koncesije pa prosijo še druge klerikalne kapacitete, ki jim je podelitev tudi že obljubljena. Srečne, srečne Jesenice! Pričakujemo, da bodo še v farovžu dobili vinotoč čez ulico in prodajo zganja »na lebelo in drobno«.

Nemški in nemški pobje so postali zadnje čase prav glasni. V našem času je bilo sprejeto v tovarno mnogo mladine, ne vemo ali »uradniki ali pisarji ali kake pošasti. Podnevi se jih sicer ne vidi. Ko zatonje solnce, pridejo te nemške ose med svet in vzbujajo s svojim nemonskim heilanjem občno pozornost. Najbrže so ti golobradci pozabili, da so na Kranjskem, na slovenskih Jesenicah, ne pa kje na Koroškem. Opozorjamo in pričakujemo tovarniškega vodstva, da pouči te mladice, da se na slovenski zemlji najo vsti izzivalno.

Barako jeseniške občine, kjer je občinska pisarna, je pustil te dni prevarati gospod župan. Najbrže je mislil do spoznanja, da je to potrebno, ker pri novih volitvah bomo »rebarvali« tudi občinske može.

Gledališko društvo na Jesenicah vprizori v nedeljo, dne 20. t. m. ob polu 8. uri zvečer v dvorani pri »Jeleni« dramo »Selanka«, spisal hrask, poslovenila A. Funtek in R. Ineman. Drama je vzeta iz kmečkega življenja in nam v naravnih potezah riše življenje vdove, ki je bila prej prisiljena poročiti se z neljubim, nji celo zopernim možem in ženi sedaj, kot vdova edinemu sinčku, pride pa od vojakov fant, dragonec, kuhinec iz prejšnjih, svobodnih in srečnih dni pred poroko. Ona začuti opet ljubezen do njega, ki ga je ljubila — prvega. Njen svak jo svari pred zapravljivostjo ženina, zakaj on kvarta in bo zapravil sinovo premoženje, in ji razloži, da ženin sovraži sina, ker mu je na poti, ker živi Selanka bolj za sina, kot za bodočega moža. Hinavec Hruška išče zopet dobička s tem, da bi poročil Selanko z ženinom (Tonetom) in se trudi na vse načine, da bi poravnal spor med obema. Slabe družbe (kvartopirci) pripravi Toneta ob vse in mu zmeša skoro um, da hoče ustreliti Selankinega sina, a se usmrti sam, ko vidi, da ga zaničujejo njegovi prejšnji kvartopirski prijatelji. — Jako poučna snov! Oglejte si igro!

Sočno zdravilišče RIKLI
na Bledu 267 na Kranjskem, prekrasna gorska lega ob jezeru, atmosfersko in dietno zdravljenje, vodno zdravljenje. Maj — oktober. Izvrstni zdravilni uspehi. 1073

Za cetroške bolezni
od zdravnikov prav rada priporočena.

MATTONIJEV
GISSHÜBLER

alkalična kislina

Ob želodčni kislini
škrofeljnih, rachitis
oteklosti zlez
katarjih
oslovskem kašlju.

Zaloga v Ljubljani: Mihael Kastner, Peter Lassnik in A. Sarabon.

Življensko vprašanje za vsakega

je zdrav železce. Dolžnost človeka je tedaj, da si ohrani zdrav železce, ali pa, če se pojavijo nerednosti, jih odstrani.

Po mnogih zahvalnih pismih, pa so se izkazala za povzročila slasti in odstranitve slabe prebave, telesnega zaprtja, vseh vrstnih slabega okusa, slabosti, pomanjkanja spanja itd. več kot tri desetletja »BRADYJEVE ŽELEZNE KAPLJICE« preje »Marijacelejske kapljice«, kot zanesljivo domače sredstvo pri motenju prebave pri otrocih in odraslih najuspešnejše.

Piti se je treba pred enako se glasečimi ponaredbami in falsifikacijami in naj se pazi na varstveno znamko Matere božje z otrokom na desni roki in na podpis »BRADY«.

Dobiva se v vseh lekarnah v steklenicah po 90 vin in K 1-60. Razpošilja se na delo po lekarnarju C. Brandtju, Dunaj 1, Fleischmarkt 2-482 (6 steklenic K 5-40, 3 dvojne steklenice K 4-80 brez vsakih stroškov.)

Seydlin

Najbolje za zobe

SANATORIJ „EMONA“
v Ljubljani, Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli. Lastnik in vodja: Dr. Fr. Bergant, primar. I. kir. odd. drž. boln.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene in od mene preizkušene. — Ilustrovani ceniki zašteni.

Novi modeli 1913.
Vzorna konstrukcija.
Brezhiben materijal.
Nedosežna hitrost
:: in irpežnost. ::

Neobvezne ponudbe pošilja zastoj 1273

Laurin & Klement
tovarna avtomobilu
Mlada Boleslav

Zastopnik: Ivan Laure, Celovec.

Vsakovrstne toalete in angleški kostumi
se izdelujejo
v damskem modnem salonu
Josipina Šetinc, Kongresni trg šte. 6.

FRANC KOS
Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

Specijalna mehanična
pletilna industrija
in trgovina

za površne in spodnje jopice, moderčke, telovnice, nogavice, rokavice, posebne obleke zoper trganje pletilni materijal i. t. d. na drobno in debelo

Sivalni stroji od 70 K naprej,
pletalni stroj

patent »Wederman« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, poduk brezplačen, trajno delo zagotovljeno; ker se ne poslužujem agentur so cene veliko nižje. — Stare nogavice se ceno podpletujejo. 233

:: Podpirajte domačo industrijo. ::

Lasne kite
najfineje kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado »Neril« po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli
brivec in lasničar
Ljubljana, Pod Trančo št. 1,
(vogal Mestnega in Starega trga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase

Kontoristka
z daljšo prakso, perfektna knjigovodkinja, korespondentinja in stenografinja,
ište mesta.

Cenjene ponudbe pod »Kontoristka 1269« na upravnistvo »Slovenskega Naroda«. 1269

Kontorist

zmožen pisarniških del železninske stroke
dobi stalno mesto v Ljubljani.

Ponudbe pod »Zezezo« na upravnistvo »Slovenskega Naroda«. 1313

Resna ženitna ponudba!

Uradnik na deželi s stalno službo in pravico do pokojnine se želi v svrhu ženitve seznaniti z izobraženo gospodično neomadeževane preteklosti in primerno doto. Starost od 18—24 let, tajnost zjamčena. Blagohotne ponudbe s sliko, ki se vrne, je poslati pod »Srečna bodočnost 1339« na upr. »Slov. Nar.«

Vinko Majdič
valjni mlin v Kranju
(Kranjsko).

Največja proizvajanja priznana najboljših pšeničnih mok in krmin izdelkov, ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekove mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloga: 65
V Ljubljani, Cerknici, Trnovem, Podgradu, Trstu, Pulju, Reki, Zadru, Spiljetu, Ercegnovem, Kotoru, Sv. Luciji ob Soči, Beljaku, Celovcu, Inomestu, Bolcanu in Tridentu.
Brzjav: Valjni mlin, Kranj.

Kdor si hoče za 6 vinarjev kupiti zavoječek, naj zahteva izrecno
cigaretni papir Ottoman.

Vse obolezosti sopil, pljučne bolezni,
dušljivi in navadni kašelj, katarje, influenco in naduho

zdravilo premnogi zdravnik in profesorji vsak dan s **SIROLINOM „ROCHE“.**

Izborni, dobrodejni učinek se začuti prav kmalu. Tako zopno nočno potenje izgine. Dvigne se tek in telesna teža. Sirolinu »Roche« lastna zdravilnost je že 15 let preizkušena. Manjvredne ponaredbe in takoimenovane nadomestne preparate odločno zavračajte in zahtevajte izrecno Sirolin »Roche« v originalnem zavitku.

Sirolin »Roche« se dohva po vseh lekarnah po 4 K.

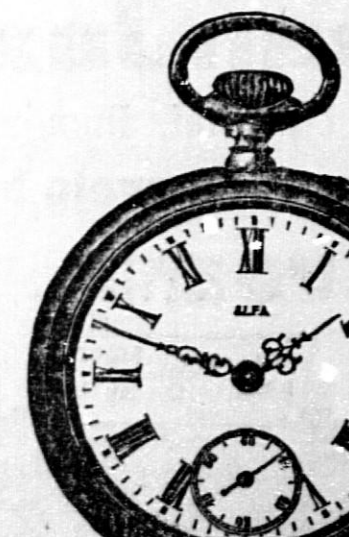
! Za birmo!

Za nakup solidnih in priznane dobro ideočih švicarskih
„UNION“ ur, zlatnine, srebrnine
se priporoča trdka

F. Čuden
Ljubljana, Prešernova ulica 1.

Lastna tvornica ur v Švic.

Glavni cenik z žepnim koledarjem se pošilja zastoj.

Zahtevajte zastoj in poštne prosto moj bogato ilustrovani glavni katalog z 4000 slikami o urah, zlatih in srebrnih, godbenih, jeklenih, unjatih in monumentalnih predmetov, orožja itd.

C. in kr. dvorni dobavitelj
JAN KONRAD
razp. ošiljalnica, Most št. 2368 (Češko).

Prave švicarske niklaste remontoirske ure na sidro, sistem Roskopf K 5 — 3 komade K 14 — registrirane »Adler-Roskopf« niklaste remontoirske ure K 7 — prava srebrna remontoirska ura K 8-40. Brez risalke žamena dovoljena ali denar nazaj.

Milijoni rabijo proti
kašlju

hripavosti, kataru in zaslezenju, krčnemu in oslovskemu kašlju, nego slastne

Kaiserjeve
prsne karamele
s »trami jelkami«

6050 not. poverjenih izpričeval od zdravnikov in zasebnikov zjamčuje gotov. uspeh. Izredno prijetni in slastni bonboni.

Zavitek 26 in 40 vin, štališa 60 v. Prodaja jih v Ljubljani:

Ubalid pl. Trnkoczy, lekarna. Rih. Sušnik, lekarna. Dr. G. Piccoli, lekarna. Deželna lekarna. Mr. Ph. And. Bohine, lekarna pri kroni. Mr. Ph. Jos. Čimer, lekarna. Ant. Kane, drogerija. B. Cvancara, drogerija »Adrija«.

Daniel Pirc, lekarna idrija. J. Bergmann, lekarna. Novo mesto. C. Andrijačič, lekarna. Novo mesto. Jur. Hus, lekarna pri Mar. P. Vipava. Mi. in Wacha, lekarna. Melika. A. Roblet, lekarna. Radovljica. Hisko Brili, lekarna. Litija. Karel Savnik, lekarna pri »Sv. Trojici«. Kranj. Fr. Baccarich, lek. Postojna. Jos. Močnik, lekarna. Kamnik. E. Burdyk, lekarna v Šk. Lok. Mg. Dr. B. Lavrica, lekarna. Trzin. Ph. M. E. Koželj, lekarna. Jesenica. V. Arko, trgovec. Senožec. Jos. Rudolf, drog. Litija. J. Kandušar, trg. Mengeš. Jos. Anelk, lekarna v Ribnici. J. R. Hecovar, lek. na Vrhniki.

Stanovanje

obstoječe iz 4 sob, na lepem prostoru
se odda za avgust. 1329
Naslov pove upravištvo »Sl. Narod«

Inteligentna Slovenka

17 let stara, absolventka meščanske šole v
Brnu, presrečne narave, zmožna slovenščine,
češčine in nemščine v govoru in pisavi, iz
dobre rodbine, 1378

išče mesta k fini rodbini k otrokom.

Dobrohotne ponudbe pod »Absolventka
1378« na upravištvo »Slovenskega Naroda«.

Bruselj in Buenos Aires 3 grand prix.

R. WOLF

Devin-Buckau.
Podružnica:
Dunaj III, Am Heumarkt 21.

Patentne
vročeparne lokomobile
4289 s preciziranim
»krmilom« brez ventila.

Originalni Wolfov gradbeni način . . . . . 10-8000 PS.

Obratni stroji največje popolnosti in hranljivosti
za industrijo in poljedelstvo.

V celotnem izdelanih nad 750.000 PS.

Stalni krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejmejo ali pa
nastavijo s stalno plačo za prodajanje
dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. Po-
nudbe pod »MERKUR«, Brno,
Neugasse Nr. 20. 1197

Išče se za trgovino z usnjem

trgovski pomočnik

spreten prodajalec ter popolnoma večje
te stroke. Ozira se samo na boljšo moč
pri Josipu Seunig, Ljubljana. 1325

Trgovina z orožjem in c. kr. zaloga smednika Lechner & Jungl, Gradec, Sporgasse 1.

prilporeča po tvornih cenah kot
najboljše brnilno orodje avtom. žepne
pištole, točno zastreljene sistemov
»Browning«, »Steyr«, »Mauser« in
»Bayard« samokresni najbogatejši iz-
bire že od K 500 naprej, floberti in
karabinarice, dvocevne lovske puške od 36 K naprej. Patrone, patronske stročnice itd. itd.
Cenovnik gratis in franko. 4658 Cenovnik gratis in franko.

Zvepleno **Varaždinske toplice (Hrvaško)**
zdravilišče

Železniška, poštna, telefonska in brzojavna postaja. — Nev zdraviliški hotel z elek-
trično razsvetljavo. Staroznana radioaktivna žveplena kopel 58° C priporočljiva za
itd. Pitna zdravilišča za bolezni v vratu, krhluju,
prsih, jetrah, želodcu in v črevesih. — Električna ma-
:: saža, blatne, oglj. kisline in solne kopelji. ::
Odprto celo leto. Moderni komfort.
Novi hoteli. Krasna okolica. Vojaška godba. Prospekti zastoj od zdraviliškega rav-
nateljstva. — Zdraviliški zdravnik dr. I. Lochert. 1320

Potniki v Severno in Južno Ameriko
se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst — New York, Buenos Aires,
Rio de Janeiro, Santos itd.

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vijakoma,
električno razsvetljavo, brezžičnim brzojavom, na
katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da
dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopeljo itd.

ODHOD PARNIKOV: V Severno Ameriko vsako soboto, v Južno Ameriko vsakih 14 dni.
Vožnja iz Trsta v Kanado: 19. aprila Canada; 31. maja Polonia. Cena 120 K.
Vsakovrstna pojasnila daje radevolje brezplačno in prodaja vozne liste glavni zastopnik za
Kranjsko, Štajersko in Koroško

SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

RAI

Ventilni vozovi.

14/18, 24/28, 40/45 HP.

Vozovi brez ventila.

25/30 in 30/35 HP.

Liberška tvornica avtomobilov z o. z.
Liberce, Češko.

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 9-12.

Ženitna ponudba!

Trgovec, 34 let star, posestnik
krasnega imetja v lepem kraju de-
žele, želi kakor hitro mogoče po-
ročiti se z gospodično ali vdovo.
Zahteva se dota v najmanjšem
znesku K 12000.—
Le resne ponudbe pod »Zvešil
tovariš« na upravištvo »Sloven-
skega Naroda«.
1375

Pristno brnsko blago

Spomladanska in poletna sezija 1913.

Kupon »3-10 dolg	1 kupon 7 kron
za parno moško obleko	1 kupon 10 kron
(suknja, hlače, telovnik)	1 kupon 15 kron
stane samo ::	1 kupon 17 kron
	1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20.—,
dalje blago za površnike, turistovski lo-
den, svilnate kamgarne, blago za damske
obleke itd. razpošilja po tvornih cenah
:: kot solidna in poštena vrlo znana ::

Zaloga tvornice za sukno
Siegel-Imhof v Brnu (Bruenn).
Vzorci gratis in franko.

Od tega, da direktno naročajo blago pri
firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju,
imajo privatni odjemalci veliko prednost.
Največja izbira. Stalne najnižje cene.
Tudi najmanjša naročila se izvrše naj-
pozorneje in natančno po vzorcu. 517

V Ameriko in Kanado

CUNARD LINE.

Ivernia iz Trsta dne 24. aprila 1913.
Saxonia iz Trsta dne 15. maja 1913.
Panonia iz Trsta dne 23. maja 1913.
in se ustavi v Mesini, Palermu, Neaplju.

Iz Liverpoola:
Caronia dne 19. aprila 17. maja 1913.
Carmania dne 26. aprila 24. maja 1913.
Campania dne 3. maja 7. junija 1913.
Mauretania 10. in 31. maja 1913.

Pojasnila, vozne karte:

Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškova ul. 25
Dunaj I., Kärntnerring 4, Trst, Via Ghega 8,
pri vseh agenturah v deželnih glavnih
mestih, vseh potovalnih pisarnah, pri tvrdki
Thomas Cook & sin, pri vseh Lloydovih
agenturah in agentih Dalmatije. — Cene:
III. razred Trst-New York: za v Kanado po-
tujoče K 120 za prostor, za v Združene
države potujoče K 140 s pristojbino za osebo.

Že od 1. 1868 sljajno preizkušeno

Bergerjevo medicinsko kotranovo milo

tvrdke G. HELL & COMP.

prilporečeno od najodličnejših zdravnikov, se v skoro vseh
evropskih državah s sljajnim uspehom rabi proti

izpuščanjem vsake vrste

slasti proti kroničnim in lešajem na glavi in parastarnim
izpuščanjem. Bergerjevo kotranovo milo obsega 40 od-
stotkov leznega kotrana in se bistveno razlikuje od vseh
drugih kotranovih mil, kar jih pride na trg.

Pri trdovratnih boleznih se obrnite na jako učinkovito
Bergerjevo kotranovo-žvepleno milo.

Milijše kotranovo milo se odstranjuje vseh nečisto-
stih, proti izpuščanjem na koži in na glavi pri otrokih ter
kot neprekosljivo kozmetično sredstvo in kopalno milo
za vsakdanjo rabo je:

Bergerjevo glicerino-kotranovo milo.
Za radikalno zdravljenje proti izpuščanju las in boleznim
lasišča rabimo

Bergerjevo tekoče kotranovo milo.
Izvrstne uspehe kot odlična kožna sredstva dosežajo na-
dalje Bergerjeva medicinska mila brez kotrana:

Bergerjevo boraksovo milo
proti ogrozi, pogam in pršicam ter kompozicije z ben-
coem, žveplom, žveplanim mlekom, naftolom in simolom
in druga v brešuri prilporečana.

Gena komada vsake 70 h z
navedilom vred. Zahtevajte pri na-
kupu izrecno Bergerjevo kotranovo
milo in boraksovo milo in glejte na tu
vpodobljeno varstveno znamko in na
polj stojič podpis firme G. Hell &
Comp. na vsaki etiketi.

Odlikovano s častno diplomom
na Dunaju leta 1885 in s zlato
svetlejo v Parizu leta 1906.

Dobiva se po vseh lekarnah in zadevnih trgovinah.
Na debelo: 1383
G. Hell & Comp., Dunaj, I., Eiberstrasse 8.

V Ljubljani se dobiva v lekarnah:
Milana Loustka dodič, Ph. Mr. Josip
Čičmar, J. Mayr, G. Piccoli, Ubald pi.
Trakčony in v vseh drugih lekarnah na Kranjskem

Kleinoscheg

Sampanjec

Radi prevelike zaloge blaga 20 % popusta
na vse pomladne najnovejše damske kostume, krila, bluze
kakor tudi obleke in površnike za gospode in dečke
najmodernejšega kroja. — Postrežba točna in solidna.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Razpis.

Št. 347/pr.

Pri deželnem odboru Kranjskem je s pogodbo namestiti

URADNIKA

za izvrševanje statističnega dela in poslov, ki se tičejo občinskih agent.
Dotični uradnik bo dobival časno letno plačo 2000 K.
S krstnim in domovinskim listom, z zdravniškim in pravnostnim spri-
čevalom ter z dokazili o praktičnem izvežbanju o občinskih poslih opremljene
prošnje je predložiti

do 10. maja 1913

podpisnemu deželnemu odboru.

Od dežel. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 10. aprila 1913.

Otvoritveno naznanilo.

S tem si usojam slavn. občinstvu vljudno naznaniti, da sem z današnjim dnem
otvoril trgovino prvovrstnih šivalnih strojev in koles
v Ljubljani, Sodna ulica št. 7.

V zalogi bom imel priznano najboljše šivalne stroje »Pfaff« in vseh drugih
vrst za družinsko porabo in vsako obrt. — Potrudil se bodem v vsakem oziru
cenj. občinstvu vsestransko ustreči in prosim za blagohotno naklonjenost ter
se prilporečam

z velespoštovanjem

Ignacij Vok
bivši nadzornik tvrdke Singer & Co.

1358

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

prilporeča svojo bogato zalogo

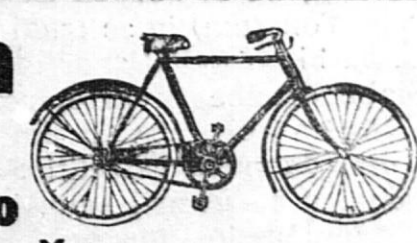
voznih koles

šivalnistroji

Brezplačni kurzi za
vezenje v hiši.

Pisalni stroji
»ADLER«

Pletilni stroji
vseh velikosti.

PFAFF-ovi šivalni stroji

12 različnih vrst za domačo porabo in obrt od navadne solidne do najmodernejše luksusne opreme. Na novo industriiran šivalni stroj šte. 101 in 102, do 3000 vbojajev v eni minuti. Tek strojev na kroglice, 10letno jamstvo, komur je stroj nepoznan, dobi ga 1 mesec na poskušnjo. — Ceniki brezplačno. 879

Zaloge: Ljubljana, Sodna ulica, Kočevje 240. Zastopnik: Fr. Tschinkel.

Pouk v umetnem vezenju brezplačno. — Zastopniki se iščejo.

Usta-
novljeno
L. 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Telefon
številka
154.

BRATA

EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna

in pohištvena pleskarja

Prodajalnica:
Miklošičeva ulica št. 6.
nasproti hotela „Union“.

Ljubljana

Delavnica:
Igriška ulica šte. 6.
Električna sila.

Št. 243/pr.

Razpis.

1333

Na deželni kmetijski šoli na Grmu se razpisuje mesto strokovnega učitelja za živinorejo in mlekarstvo

s prejemki VII. plačilnega razreda deželnih uradnikov t. j. z letno plačo 2200 K in aktivitetno doklado 672 K.

Strokovni učitelj, če je samec, dobi tudi naturalno stanovanje na Grmu. Služba se odda za eno leto provizorno, po preteku te dobe pa se bo nastavljal strokovni učitelj definitivno, če bo zadostil vsem zahtevam in če se bo izkazal z učiteljsko usposobljenostjo za kmetijske šole.

Frosilci za to mesto naj predložijo svoje prošnje

do 1. junija 1913

podpisane mu deželnemu odboru. Prošnjam je priložiti krstni list, domovinski list, spričevalo o fizični sposobnosti, dokazila o dovršenih študijah in o strokovni usposobljenosti ter dokazila o znanju slovenskega in nemškega jezika. V prošnji je tudi navesti, če je prosilec še podvržen vojaški dolžnosti.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 12. aprila 1913.

Deželni glavar: **Susteršič I. r**

5 glavnih dobitkov

90.000, 40.000, 30.000, 20.000 in 20.000 K,
oziroma frankov in lir

zadene tekom meseca majnika

v srečnem slučaju že z vplačilom samo 5 kron, kdor naroči izborno skupino 5 srečk na 70 mesečnih obrokov po 5 kron.

15 žrebanj vsako leto.

Zahtevajte obširni majnikov prospekt! — Iz njegove vsebine:
Za eno krono 100.000 frankov! 1305

Češke industrijske banke glavno zastopstvo, Ljubljana.

BRNSKO-KRALJEVOPOLJSKA tvornica strojev

(Brünn-Königsfelder Maschinenfabrik)

tvorniške delniške družbe za gradbo strojev in vagonov v Semerniku prej H. D. SCHMID. Tvornica v Kraljevem polju pri Brnu.

Kompletne naprave za ledenice in hladilnice.

Amonijakov in ogljenčevokislinski sistem za velike in male obrate

Parni stroji, parni kotli, motorji na sesalni plin, surovo olje, bencin in petrolin. Centrifugalne in črpalnice na drogovo gonilo, stroji za obdelovanje lesa, železne konstrukcije, čistilniki vode, cestni valjarji. 421

Ponudbe in prospekti zastoj.

Ponudbe in prospekti zastoj.

Perje

za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

EMIL KRAJEC

preje F. Hiti

Pred Skofijo šte. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Ustanovljeno 1845.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

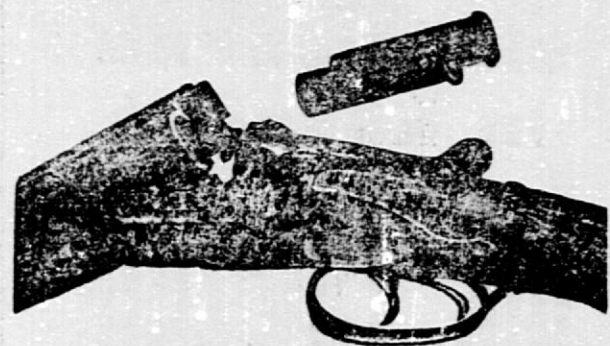
Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

xx x x x

F.K. Kaiser, puškar

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lovskih potrebščin, vseh del koles (biciklov)

kakor tudi

umetniški ogenj po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov in biciklov
točno in solidno.

Cenovnik zastoj in poštnine prosto.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga

steklenine, porcelana,
svetilnik, zrcal,
šip, kozarcev, vrčkov
i. t. d.

Gostilniška in kavarnarska
namizna posoda

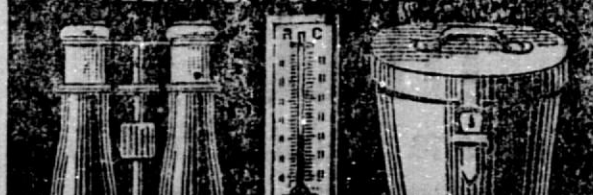
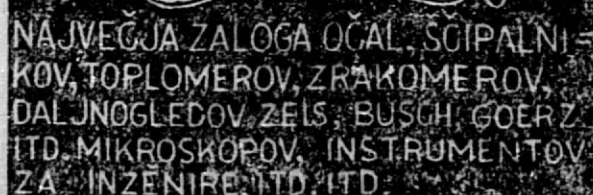
po najnižjih cenah.

Fr. J. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9

IZPRAŠANI OPTIK.

NAJVEČJA ZALOGA OČAL, ŠČIPALNI-
KOV, TOPLOMEROV, ZRAKOMEROV,
DALJNOGLEDOV, ZEIS, BUSCH, GOERZ,
ITD. MIKROSKOPOV, INSTRUMENTOV
ZA INŽENIRING, ITD.

DELAVNICA Z ELEKTRIČNIM
PRAVILNIKOM BREZPLAČNO

Priporoča se **modna trgovina**

Ljubljana **Peter Šterk** Stari trg 18

Specijalna trgovina najmodernejših bluz in jutranjih oblek.
1^a perilo za gospode, dame in otroke, moderni moški klobuki,
panama in drugi slamniki, stezniki, rokavice, nogavice, vezene,
nakit in vse potrebščine za šivilje itd.

Priznana najnižje cene, postrežba točna.

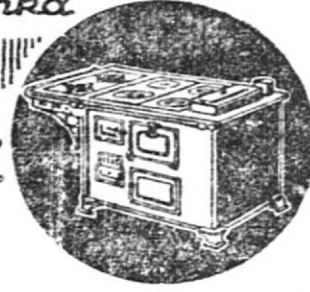
Triumph

Štedilnike, peči,
trajno gorilne vloge
(za uzidat v ločene peči)

varstvena znamka

ceniki zastoj!
Do bavnih nastolov se vsakemu razpisi jo.

Triumph tovarna
Štedilnikov in peči z. z. o. z. Wels
Gorenje Avstrijsko.

Priporoča se

**modni salon damskih in vseh vrst
slamnikov.**

Najnovejša dunajske in pariške oblike.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Cene nizke!

Postrežba točna in solidna!

Pisma naročila se odpremi obratno.

Z odličnim spoštovanjem

1015

A. Adamič, Kranj.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga

Red Star Line

Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kroonland,
Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland,
ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje
med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost,
izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega
potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne

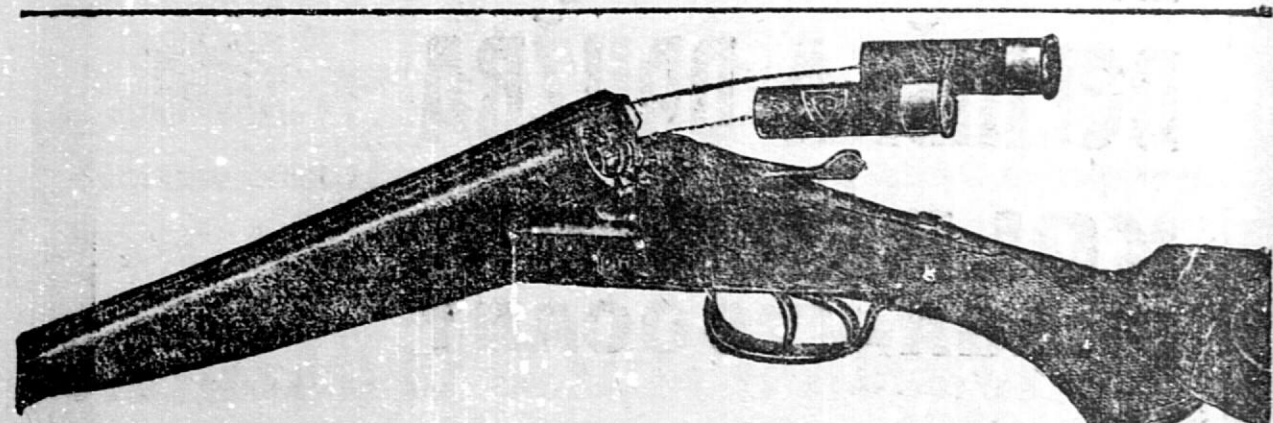
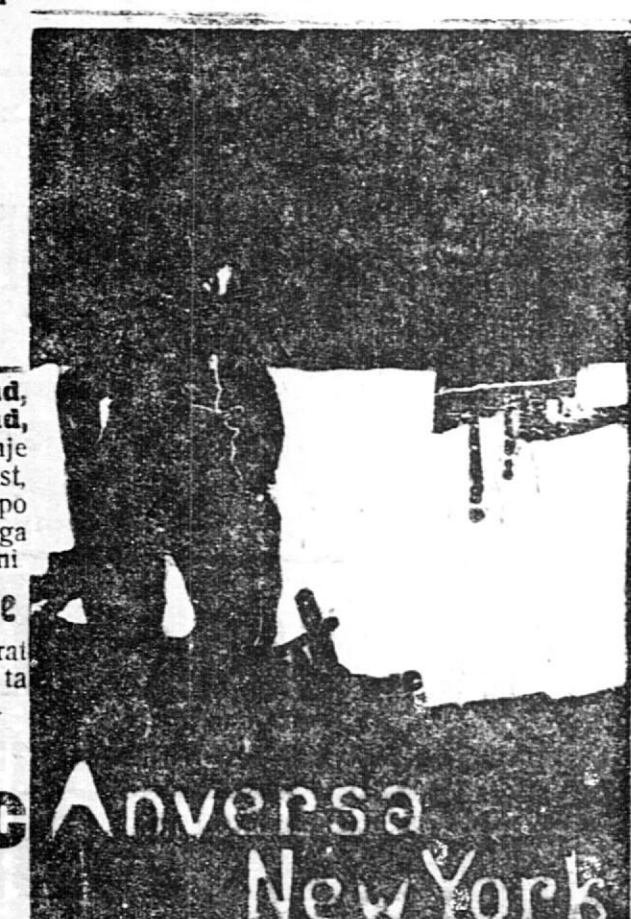
Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat
čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorska ulica odslej **stev. 35,**
od južnega kolodvora na desno poleg predilnice.

Ljubljana

Fr. Ševčik

Zidovska ul. 7.

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo
preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno pripo-
ročam lahke troceve in puške Boek s Kruppovimi cevmi za brez-
dimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravila in naročila se izvršujejo točno in zanesljivo.
Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštnine prosto.

63

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala

raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

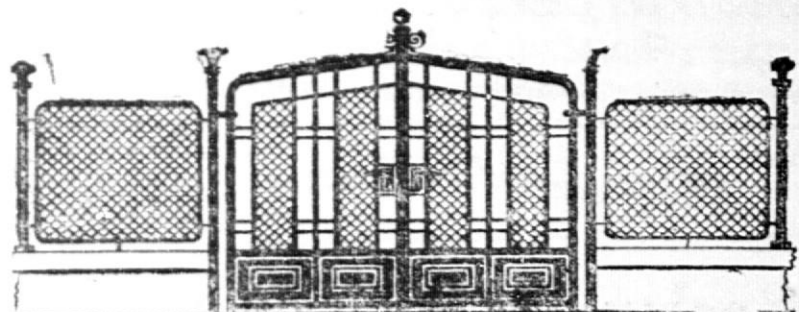

1 kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhastega 5-10 K; kg velefinnega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha, sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prsni puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, monankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko. S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.

Praktične in cené ograje

za predvrtovce, parke itd. itd.

791—II.

iz žičastih mrež in kovanega železa preprosto ali tudi najkrasnejše opremljene, vrtné ograje iz kovanega železa, stopniške ograje, okenske mreže, ograje za grobove, grobnice, balkone in protelja, večkrat sukane šesterooglate, v ognju pocikane ter štiriooglate strojne žicaste pletenine za ograditve gozdov, travnikov in vrtov, za varstvo proti zajcem, pasjake, fazanarije, voliere, igrališča za lawn-tennis, Rabitzve stene in monirske gradbe, dalje mreže za pesek in gramoz, jeklena bodeča žica za plotove, ves ograjevalni material in vse zavedne izdelke dobavljajo po najnižjih cenah

Hutter & Schrautz d. d., Dunaj VI., Windmühlgasse 26/42
tvornica sitarskega in klobučevinastega blaga.

Vzorčne knjige, preračuni in pojasnila vsake vrste gratis in fr.

Ustanovljeno leta 1900.

Odlikovana:

Pariz 1905

London 1905.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi
vljudno priporočam največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev in trakov

z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

== Cene brez konkurence. ==

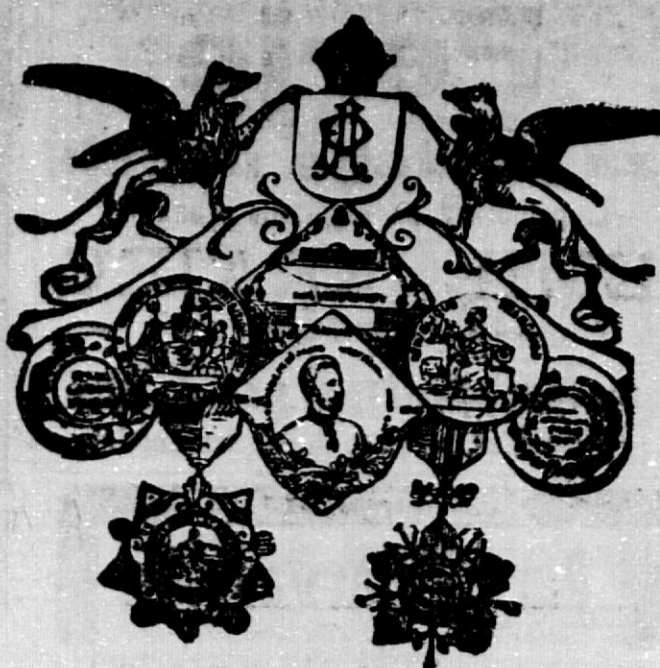
V zalogi je vedno do 500 kosov od 2—60 K komad, tako da si vsakdo lahko izbere.

FR. IGLIČ Ljubljana,
Mestni trg 11-12.

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

ELEKTROTEHNIŠKA DELNIŠKA DRUŽBA PREJE KOLBEN IN DR. PRAGA-VYSOCANY

Dinamo stroji in električni motorji. :
Naprave za električno razsvetljavo in
prevajanje električne sile. : Električni
obrat vseh vrst. : Ventilatorji. : Tur-
bogeneratorji, električne železnice in
lokomotive, žerjavi in dvigala. : Obloč-
nice in žarnice vseh vrst. : Vodne
turbine vseh sestavov (Francis, Pelton).
: Točna, cena in hitra popravila vseh
električnih strojev drugih tvrdk. : Vse
potrebe za installiranje. : : : : :

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priporoča svojo

veliko zalogo gotovih oblek
za gospode in dečke, jopice
in plašče za gospe, nepre-
močljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzor-
cih in najnižjih cenah izvršujejo.

Pekarija, slaščičarna in kavarna

Jak. Zalaznik

Stari trg šte. 21.

Filiale:

Glavni trg št. 6,

Kolodvorska ulica št. 6.

G. Čadež

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manuf. trgovine
priporoča

klobuke

čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd. itd.

Blago imam solidno, cene
zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber

dežnikov in solnčnikov.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

ESKA

Najmodernejše, najelegančajše
vožno kolo
je triumpf avstr. indu-
strije voznih koles.
Brez konkurence.
Nizka cena. Pro-
daja samo: **Anna Gorec**, špe-
cialna trgovina s kolesi in
izposojevalnica koles, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 14 (Pri novem svetu).

Prešernove slike

prodaja in razpošilja

: po poštne povzetju :

IV. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron.

Nova zbirka vzorcev je gotova!!
ŠE DANES!

Velika izbira! Ne pregledjte!
Pišite po novo zbirko vzorcev in po cenik

V. J. Havliček in brat, izvozni zavod, Poděbrady (Kralj. Češko).

Pomladne in poletne novosti 1913. — Najboljše je Hav-
ličkovo modno blago, zefiri, tkanine, damasti in žepne
rute 1913. — Oprave za neveste. — Vzorci poštne prosti!

30 m ostankov K 18 1 preproga za na
40 m ostankov K 24 steno s sliko K 560.

Havličkova tkanina 1a 23 metr. K 15-50
1a 23 m K 17—

FOZOR! NA OBROKE! BERITE!
Prva, največja, najstarejša in najposobnejša slovenska trdka in iz-
posojevalnica klavirjev in harmonijev na avstrijskem jugu. Velikanska
trgovina vsaga glasbenega orodja, strun in muzikalij.

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glasbene matice in sodno zaprišeni strokovnjak c. kr. dež. sodnije
»Zvezda« nasproti : nunske cerkve : Ljubljana, Kongresni trg št. 15 »Zvezda« nasproti : nunske cerkve :

Klavirji, pianini in harmoniji
najslavitejših svetovnih tvrdk
Bösendorfer, Rudolf (ne An-
ton) Stelzhammer, (najboljši
: angleški sistem sedanosti),
Hölzl & Heitzmann (neprekos-
ljivi pianini z Lexovo mehaniko),
Bratje Stigl, Czapska, Laub &
Gloss (koncertni 7/4 okt. pianini)
in Höröge! (amer. harmonij od
90 K naprej), imamo le jaz, njih
edini zastopnik za Kranjsko v
velikanski zalogi in izbiri (vedo 30 do 40 instrumentov).
Zato svarim pred nakupom event. falsifikatov ali navidezno
cenege bofelna zlasti, ker vsakdo kupi pri meni na obroke od 15 naprej prvovrsten in-
strument goraj omenjenih najboljših tvrdk z resnično 10letno postavnoobvezno garancijo.
Tudi preigrani klavirji v zalogi. Zamenja najugodnejša. Uglasevanje in popravila sol. in ceno.
Nobena druga trdka ne zamore nuditi tako cenega, ugodnega in zanesljivega nakupa že zategadelj
ker goraj označene prve tovarne ne dajo svojih klavirjev na Kranjskem nikomur v zalogo kako
edino meni in drugič pa zato, ker je ta kupčija moj postranski zaslužek in brez vsake režije

Idrija - Logatec,
kolodvor.

Avtomobilna zveza

Idrija - Logatec,
kolodvor.

Odhod iz Idrije:	Prihod v Logatec:	Odhod iz Logatca:	Prihod v Idrijo:
ob 6— zjutraj	ob 7-50 zjutraj	ob 8-30 zjutraj	ob 10-20 zjutraj
12— opoldan	1-40 popoldan	2-30 popoldan	4— popoldan
3-30 popoldan	5-10 popoldan	6-30 zvečer	8-15 zvečer

Cene z avtomobilnim umnibusom:		Cene s kombiniranim avtomobilom:	
Idrija - Logatec ali nasprotno	K 3—	Idrija - Logatec ali nasprotno	K 3—
Idrija - Godovič	1-50	Idrija - Godovič	1-50
Godovič - Hotedrška	1-50	Godovič - Hotedrška	1-50
Hotedrška - Logatec	1-50	Hotedrška - Logatec	1-50

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus vozi vsak dan
opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus.

Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamem nobene odgovornosti za morebitno zamudo.

Valentin Lapajne v Idriji.

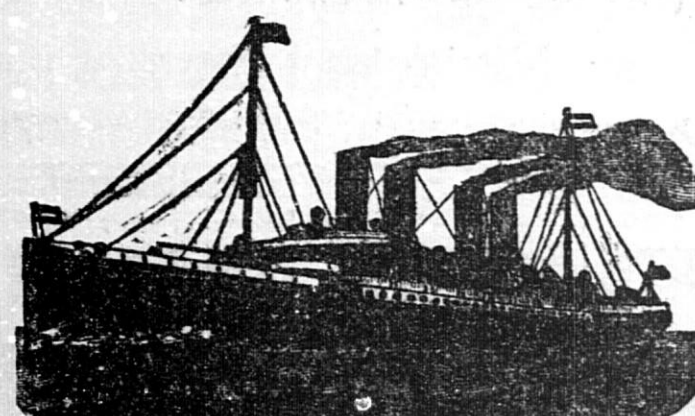
Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz 3411

Bremna

v

New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ
WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega
parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite
v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica šte. 35
nasproti obvezni gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsa
pojasnila, ki se tikajo potovanja, točno in brezplačno. —
Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor Colorado, Meksiko, Kalifornijo,
Arizona, Utah, Wioning, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebn
ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna
enkrat mesečno.

se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale delc sveta kakor
Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor!! Berite!!

Sviljo vezena bluza samo K 1-95

Čudo vezilne industrije. Velefino poletno blago z bogato svilenato vezanino. Komplektno za celo blužo K 1-95. Prekrasno! 1394 Poslednja novost!

Nekaj sto ducatov teh prekrasnih, bogato s sviljo vezanih bluz najmlajših barv, n. pr. bele, kreme, rožaste, svetlo modre, srednje modre, modno-lilaste, rdeče, zelene, sivkaste, temnomodre, sploh vsake le mogoče barve smo prevzeli od opuščene švicarske tvornice za vezarice in samo zaradi nakupa na debelo moremo te prekrasne bluže prodajati po tej nizki ceni. Te bluže so vredne trojnega denarja. Vzeti je najmanj 3 komade, lahko po želji različnih barv, komad po K 1-95 6 komadov stane samo 11 K in se poleg tega še zastoj priloži fin čipkast žabó.

Edina prodaja po povzetju:

M. Swoboda, Dunaj III/2, Hiessgasse 13-23.

Kolesarji! Pazite,

da ne padete v roke raznim špekulantom in ne dajte se premotiti pri nakupu kolesa od papirnatih obljub, dokler si še niste ogledali moje veliko zalogo prvovrstnih in originalnih

ES-KA IN ADLER KOLES.

Izvolite si torej ogledati in prepričati se bode, da se najboljše in primerno najcenejše kupi samo pri domači, strogo solidni trvdki

ANA GOREC, specialna trgovina s kolesi in deli.

Ljubljana, Marije Terezije cesta 14. (Novi svet) nasproti Kolizeja. Zahtevajte cenik. Največja izposojevalnica koles.

Kaj pripoveduje neki upravitelj.

Upravitelja pokrajine Poitiers, je napadla težka bolezen na želodcu. Izvrjel je vsako hrano. mel sem tudi (pravi) veliko kostinacijo ter se nekaterikrat 8 do 10 dni nisem moge rešiti telesnega zaprtja. Bil sem bled in prcpadel. Med tem, ko sem zdrav, imam lepo barvo ter sem vedno dobro razpoložen. Ta moj položaj me je napravil žalostnega ter me je najmanjša reč vznemirjala. Izgubljal sem vsak dan bolj potrpljenje in hladnokrvnost ter bil sem vedno bolj razburjen. Imel sem priložnost izvedeti, kako učinkuje uporaba prašnega oglja Belloc, šel sem nekega dne v Poitiers ter kupil steklenico tega zdravila. Po preteku nekaj ur po uporabi sem takoj čutil neko zboljšanje, kar se mi je zdelo nadnaravno. Bolezen, ki sem jo imel, je bila huda. Vzel sem oglje Belloc v večji množini od 3-4 žlic zjutraj in zvečer. Použil sem ga s slastjo. Po prvih žlicah končalo je bljuvanje in po štirih dneh popolnoma prenehalo. Od tistega časa sem lahko prebavljal, spanje je bilo lahko, lahko sem čital ter se pripravljaj za nadaljne pridige.

Nadaljeval sem s tem zdravljenjem mesec dni ter uporabil štiri steklenice oglja Belloc. Odsihmal uživam to, kar mi ugaja, ter sem veleč. župnik Adrian si popolnoma rešil zdravje, ne da bi bil še kdaj bolan po treh letih. Dubois.

V resnici zadostuje, da se uživa oglje Belloc po vsakem kosilu po 2-3 žlice, da se v nekoliko dneh ozdravi želodčne bolezni, da, celo zastarele in take, ki se zoperstavljajo vsakemu drugemu zdravilu.

Oglje Belloc provzroča prijeten občutek v želodcu, daje tek pospešuje prebavo in od stranuje telesno zaprtje. Oglje Belloc je neprekosljivo sredstvo proti težavam v želodcu proti migreni, ki je posledica slabega prebavljanja, proti gorečici, proti vzpehavanju kakor tudi proti vsem živčnim boleznim želodca in čreves.

Najpriprostejše sredstvo vžvati oglje Belloc v prašku je, da se v kupici na čisti ali poslajeni vodi pomeša in naenkrat ali v presledkih spi.

Oglje Belloc lahko samo koristi, škoditi pa ne more, v kakršnikoli množini ga rabimo. Dobiva se po vseh lekarnah.

Poskušali so oglje Belloc ponarejati, ali so te ponaredbre brez učinka in ne ozdravijo nič, ker so pač slabo pripravljene.

Da se izognete vsaki pomoti, pazite natančno na to, da je na vsaki steklenici ime Belloc in naslov laboratorija: Maison L. Frère 19, rue Jacob, Paris.

Oni, ki se ne morejo privaditi ogljev prašek požirati, naj vzamejo raje pastilje Belloc. 2-3 pastilje po vsaki jedi in kadar nastopijo želodčne bolezni, zavzeti zadostujejo popolnoma, in imajo isti gotov učinek. Pastilje vsebujejo čisto oglje Belloc. Zadostuje v usta jih dati, in s silami, ki jih raztopi, požreli.

Dobiva se v Ljubljani: Lekarna br. Piccoli, lekarna Sušnik, lekarna U. pl. Trnkoczy A. Bohinc lekarna Ph. Mr. Jos. Čizmar.

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov in navadno do najfinjših

žimo.

M. Pakič

v Ljubljani.

Uznanim naročnikom se pošilja s povzetjem.

Josip Rojina

krojač prve vrste

se nahaja sedaj v lastni hiši

Franca Jožeta cesta 3.

konkurira z največjimi trvdkami glede finega kroja in elegantne izvršitve.

Tvorniška zaloga najfinjših angl. in franc. specialitet blaga.

: Zavod za uniformiranje. :

Zdrave, rdečelične otroke

hočete imeti?

Potem jim dajte uživati izboljšano, aromatično ribje olje iz lekarne pri zlatem orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje olje iz katerega je popolnoma odstranjen zoperni duh in vonj. 1 steklenica K 1-80.

Zoper kašelj, zasliznost in prehlajenje

je v tem času za otroke najboljšje preizkušeno in mnogostransko priporočeno trpotčev sok. — 1 steklenica 1 krono.

Zaloga vseh tu- in inozemskih specialitet ter preizkušanih domačih zdravil.

Izborna toaletna sredstva „Ada“.

Vedno sveže gumijske specialitete

Odčajajo se tudi zdravila za člane vseh bolniških blagaj.

Razpošilja se 2krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.

Josip Čizmar

lekarna pri zlatem orlu

Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

POZORI

Cvetlični salon

Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s trakovi in napisli se izdelujejo po najnižjih cenah. Delo okusno vezano. Velika zaloga krasnih suhih vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem

Viktor Bajt.

Brzojavi: Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Najkoristnejša priložnostna darila so

SINGER-JEVI

šivalni stroji

ki se dobe v naših prodajalnah:

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4;

podružnice v Kranju, Novem mestu in Kočevju.

Na patentiranem dr. Gasparyjevem

stroju za strešno opeko

dela mnogo sto obratov. Tudi na

dr. Gasparyjeve voškoskladovne betonske stroje, cementne zidne opeke, plošče, drenažne cevi itd.

Oblike za stopnice, cevi, beton. stebre itd.

Tovarna strojev

Dr. Gaspary & Co., Markranstädt pri Lipskem.

Obisk dobrodošel. Korespondenca češka.

Katalog št. 24 zastoji.

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj priležni, lični in najboljše kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJ STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

K 12-50—16-50.

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Turjaški trg št. 7. 232

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet, ilmnati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Samo 5 dni! z brzoparniki francoske družbe.

Najkrajša vožnja iz **Havre v New York.**

Veljavne vozne liste (šifkarte) za vse razrede dobiš edino pri

ED. ŠMARDA

oblastveno potrjena potovalna pisarna v

Ljubljani, Dunajska cesta 18

v hiši Kmetске posojilnice, nasproti gostilne pri „Figovcu“.

Vozne listke iz Amerike v staro domovino po najnižji ceni. Izdaja vozne listke po vseh železnicah za prirejanje zabavnih in romarskih vlakov. Vsa pojasnila istotam brezplačno.

Tomasova

znamke zvezda

: žlindra :

priznana dobro umetno gnojilo za vinograde, travnike, deteljiača, polja in pašnike, prodaja na cele vagone in na drobno po ugodnih cenah

veletrgovina z železnino „MERKUR“

Peter Majdič v Celju,

kjer je zaloga in prodaja trvdke

Thomasphosphatfabrik G. m. b. H., Berlin.

V tej trgovini se prodajajo na debelo in na drobno tudi vsa druga umetna gnojila kakor: kalijeva sol, kajnit, čilski soliter in žveplenoksi-sli amonjak, nadalje vsakovrstno železnin. blago posebno: palnično železo, traverze, cement, strešna lepenka, poljedelski stroji, vsakovrstno orodje itd.

Prporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne trvdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.

Krasno FINE Moderne

KOSTUME, PRASNE PLASCE, NOČNE HALJE, KRIILA, STEZNIKE, SPORTNE KAPE, OTROŠKE CEPICE, PERILO.

BLUZE

OTROŠKE obleke — obleke za **MLADENKE**

Higijenično perilo in druge potrebščine za neveroženke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Luserjev oblič za turiste.

Zahtevajte pri nakupu vedno izrecno Luserjev oblič za turiste po K 1-20 najboljše in najzanesljivejše sredstvo proti kurjini užesom in žuljem. Dobiva se po vseh lekarnah. Glavna zaloga L. Schwenk, lekarna, Ljubljana, Meidling. — Premnoge ponaredbe, ki nikdar ne dosežejo Luserjeve originalne znamke, dokazujejo izborna kakovost Luserjevega obliča za turiste. — Pozor pred ponaredbami.

J.C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna, platna ter manufaktur-
:: nega blaga. ::

Manufakturna trgovina

na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Sprejme se takoj

izurjen mlekar

če mogoče tudi izprašan kurjač. Stanovanje prosto. Plača po dogovoru. Nastop službe takoj. **Jubilejna mle-karna v St. Jurju ob juž. žel., Stajersko.** 1361

Krema za polt kot puder.

Dr. A. Rixa krema iz bisernega pudra se drži 24 ur. Nič ne opazi, če se je rabil puder. Pot, celo umivanje ne škodi. Nepotrebno je dopudravati se. Koža ne poka, nego je elastično mehka. Krema iz bisernega pudra služi obenem kot krema za kožo in polt. Zajemeno neškodljivo. Cena škatljici K 3.—, bela, rožnata in rumenkasta. Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E. — Zaloga v Ljubljani: Lekarna pri Zlatem jelenju, drogerija A. Kanc in drogerija „Adria“. 1207

Pripravna birmanska darila!

Obrnite se zanesljivo na domačo tvrdko, kjer boste najbolje postreženi.

Nikelasta moška ura z verižico K 4-50
Srebrna moška ura z verižico K 4-70
14 kar. zlata moška ura z verižico K 63—
Velikanska izbira verižic, kolajev, uhanov, prstanov itd. Cudovito nizke cene! — Solidna in dobra postrežba!

H. Suttner, Ljubljana

Mestni trg št. 25. Sv. Petra cesta 8.

Lastna tovarna ur v Švici. — Tvorliška znamka »IKO«.
Edino zastopstvo za Kranjsko tvornice ur „Zenith“.

V korespondenco

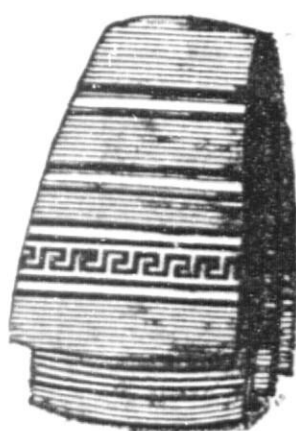
želi stopiti vsled pomanjkanja znanstva mlad mornarski podčastnik z izobraženo, 16 do 19 let staro gospodično. 1304 Resne ponudbe pod „Sidro“ Pulj I, Poste restante.

MARXOVE EMAIL

in glazure za tla izborne specialite, ki se hitro suše in jih vsak lahko rabi. Zaloga tovarne za lake **Ludvika Marxa** 1197 pri tvrdki brata Eberl, Ljubljana

Samo enkrat v življenju!

50.000 spalnih odej po K 1-95

določenih za eksport na Balkan, pa zaradi vojne zadržanih, iz pristne brnske himalajske volne, okoli 200 cm dolgih in 130 cm širokih, prekrasen pasast vzorec s prav lepimi različno barvastimi bordurami se samo kratek čas prodaja za polovično izdelovalno ceno K 1-95 komad. Te himalajske spalne odeje se vredne dvojnega denarja in se samo dokler ne kaj zaloge prodajajo po nastopnih senzijskih cenah.

1 himalajska spalna odeja stane samo K 1-95
3 himalajske spalne odeje stanejo samo K 5-70
6 himalajskih spalnih odej stane samo K 11—

Edina prodaja po povzetju: 1395

M. Swoboda, Dunaj, III/2, Hiessgasse 13/23.

Stanovanje

s štirimi sobami, kopalno sobo, sobo za služkinje, 983
se odda za majev termin.
Elizabetna cesta šte. 5.

V plačilne težkoče zašli
:: trgovci in industriji ::

se ranžirajo

najhitreje in popolnoma diskretno in se tudi eventualno denar preskrbi. — Vprašanja pod „Filialka Ljubljana“ na upravništvo :: »Slovenskega Naroda« ::

Konfekcijska trgovina in zavod za izdelovanje oblek po meri

A. KUNC

Ljubljana

priporoča svoje izborne izdelke vsakovrstnih

pomladanskih oblačil

Strogo solidna postrežba. Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

Najceneje nove gibljive brzoparilnike

vse vrste slamoreznic

in vse druge

poljedelske stroje

ter

železnino

ponujata

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

Ljubljana

Dunajska cesta 16

Ljubljana

Ne zamudite zahtevati cenik!

Ne zamudite zahtevati cenik!

Najcenejši nakupni vir
platnenega in pavolnatega
blaga.

Priložnostna ponudba za reklamne cene.
6 rjuh iz najboljšega jamčeno pristnega platna, velikost 150 x 225 cm K 16-80
1 tucat brisalk čisto platnenih dvojnega dama-sta velikost 50 x 120 cm K 11-50
40 m ostankov, zajamčeno pralnih krasno sortiranih v razmerju 3—12m za obleke de-lo blago, posteljno perilo itd. na izbero.

Izvolite pisati po kolekcijo vzorcev mehkega platnenega in pavolnatega blaga, damsta, platna, posteljnih prevlek, brisalk itd. za domačo potrebo in opreme za ne-veste zastoni.

Tkalstvo in razpošiljalstvo
Jan Škoda, Cerveny Kostelec (Češko, Krkonoši).

Ivan Bizovičar

umetel in trgovski vrtnar

Ljubljana, Kolizejska ulica št. 16

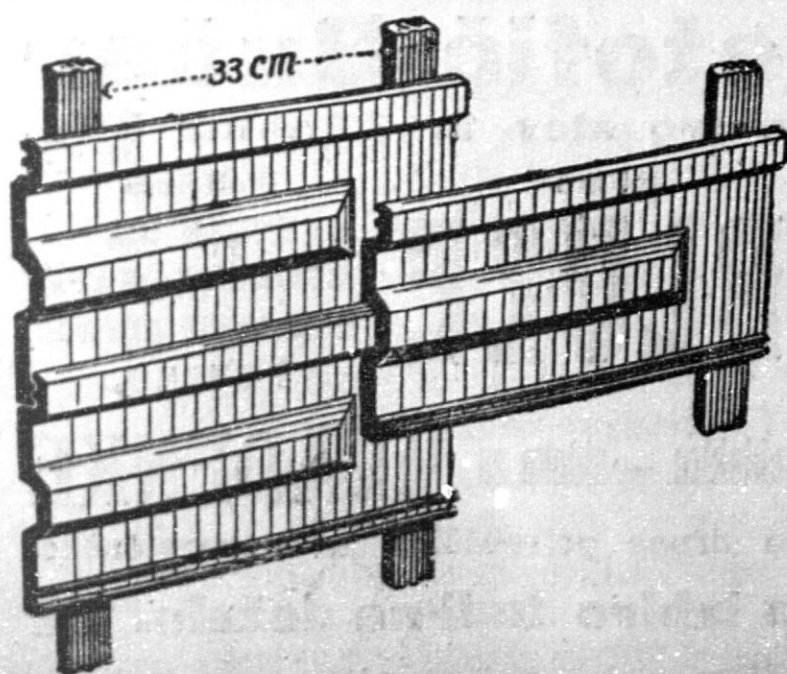
priporoča slavnemu občinstvu svoje bogato opremljeno vrtnarstvo, kakor tudi okusno izdelane vence, šopke in trakove.

Dalje ima na razpolago
:: za izposojevanje ::
ob mrivaških odrh drevesne ovetlice, kakor tudi najfinije dekoracijske ovetlice za dvorane in balkone.

Imam tudi vsakovrstne sadike do najzlahnejših cvetlic in zelenjadi. Sprejemam tudi naročila za na deželo. Vsa naročila se izvršujejo točno in solidno. Brzojavke: I. Bizovičar, vrtnar, Ljubljana.

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

: tovarna zarezanih strešnikov :
ponudi vsako poljubno množino dvojno zarezan

strešnik-zakrivač

:: s poševno obrezo in priveznim nastavkom. ::

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje stoh sedanjosti.

Na željo poslamo tabelo vzorcev in popisa. Spretni zastopniki se sprejmejo.